

HAK-İŞ KONFEDERASYONU

Genel Başkan : Necati Çelik

Genel Sekreter: Hüseyin Tanrıverdi

Genel Mali Bekreter: Mustafa Elveren

Genel Teşkilatlanma Sekreteri: Mehmet Er

Genel Eğitim Sekreteri: Salim Uslu

Genel Mevzuat Sekreteri: Abdülkadir İmamoğlu

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ANAŞTIRMA VAKFI

18.12.84

--- Türkiye'de özellikle tarım ilaçları, akü ve asit fabrika-
larında çalışan işçiler arasında zehirlenerek ölüm oranının
yüksek olduğu ~~kıtlı~~ azıktır. Petrol-İş sendikası Genel
Başkanı Cevdet Selvi, "işin hazin tarafı, çoğu işçi ölüm
nedeninin meslek hastalığı, yani zehirlenmeden kaynaklandığını
bilmeden ölmektedir" dedi. "Çoğu işçinin ölüm raporuna ise
ölümün gerçek nedeni yazılmamaktadır" diyen Cevdet Selvi,
"Çünkü meslek hastalıkları, iş kazaları gibi ani ölümlere yol
açmamakta, ölümlerin çoğu geçici ve daima iş görememezlik
süreleri içinde meydana gelmektedir" şeklinde konuştu.

Petrol-İş Sendikasının yayınladığı meslek hastalığı ile
ilgili bir araştırmada, Gemlik Suni İpek fabrikası ile
Kartal'da kurulu bir Akü fabrikasından örnekler verildi.

1977 yılında Doktor Haldun Sirer'in Sani İpek fabrikasının
yaptığı
Karbonsülfür bölümünde ~~xxxxxx~~ bir araştırmaya göre, bu bölüm-
de çalışan 15 işçiden 13'ünün zehirlenerek öldüğü , ~~iki~~
septendi. ~~xxxxxx~~
Bu bölümde çalışanlardan sadece iki işçi emekli olabildi.

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMALARI

21.10.989 Yavuz.

3

~~Kader mi Yoksa~~

İş Kazaları Kader mi, Yoksa cinayet mi?

Son beş ~~yıla~~ yılda, yani 1979'dan 1983 yılına kadar, meydana gelen iş kazalarında her gün ortalama dört işçi ^{du} ölüyor. Bu rakam resmi yetkililer ^{açıklıyorlar.} tarafından açıklanıyor D.D. ~~Yine~~ Bu açıklamalara göre son beş yıl içinde Türkiye'de 758 bin 706 işkazası oldu. Bu kazalarda ölen işçi sayısı 6 bin 627, sakat kalanlar ise 13 bin. ~~SSK~~ Sosyal Sigortalar Kurumu, kazaların kendisine maliyetini de hesaplamayı unutmamış. İş kazaları SSK'ya 15 milyar, devlete de 60 milyar liraya maloluyormuş. Ya bu ~~iş kazalarında~~ ^{yiten} ölen ve sakat kalan 20 bin işçinin canının, kopan kolu ya da ayağının bedeli nedir? Bu bilinmiyor. Çünkü hesaplanmamış. Çünkü ^{kapitalistler} insanın, ^{İşçinin} işçinin emekçinin yaşamının hiçbir değeri yok. Hepsinden öte, bu hesabın faturası sömürücü egemen güçlere çıkartılacak.

İş kazaları, ^{ve} işgüvenliğinin sağlanması konusunda bugüne dek ülkemizde ne yapıldı.? Bir çok şey. En azından ^{Yani} ~~kırxıx~~ ciltler dolusu laf edildi. Konferanslar, sempozyumlar, açık oturumlar, araştırma-inceleme raporları... Ya somut önlem? Yok... Tehlikeli sayılan işkollarında, işyerlerine asılan "allaha emanet ol, kendini koru, önce tedbir" türünden ~~yıxıx~~ sözler yazan afişleri de unutmayalım. Çalışma Bakanı bir demec veriyor: ^{ve. Üzerinde} "işçi sağlığı ve ~~güvenliği~~ güvenliğini sağlayıcı önlemler alıyoruz. Aynı gün gazetelerde" haberler: Kozlu kömür ocaklarında bir işçi daha öldü... Atelyede diri diri yandılar... 200 işçi yemekten zehirlendi...

"İş kazaları Yardım Fonu kurulacağı açıklanırken, Bursa'da Küçük Sanayi sitesinde zehirlenen 8 işçiden biri yaşamını kaybediyordu. Zonguldak madenlerinden Ege tütün işletmelerine, kadar/ olarak ^{olarak} ~~gelen~~ ^{gelen} tüm ağır koşullarda ve işgüvenliğinden yoksun ~~işyerlerinde~~ ^{işyerlerinde}

işçiler heran ölümle karşı karşıyadırlar. Artık iş cinayetlerine dönüşmüş bulunan kazaların sorumlusu ise kimlerdir? Bu sorunun yanıtı biliniyor D.D. Ama biz yine de küçük bir örnek verelim. Kazaların, iş cinayetlerinin eksik olmadığı Kömür ocaklarından bir örnek... Hükümet, kömür üretiminin yetersizliği karşısında ithalat için 15 milyar dolar kaynak ayırdı. Bunun üzerine ise bir sendikacı, "hükümet ithalat için ayırdığı bu paranın yarısı ile ocakları modern teknoloji ile donatabilir ve iş kazalarını önlediği gibi üretimi de artırabilirdi" ^{dedi.} Ama yapmıyor D.D. Bir maden işçisinin dediği gibi, "Zonguldak'ta işveren, ölümü çağırıyor. Ölüm de geliyor..." Öteki işkollarında da durum, maden işkolundan farklı değil. ~~at~~

Ne yapılabilir? ~~Rix~~ En başta sendikalara büyük görev düşüyor. İşçiler, sendikalarını bu konuda daha aktif bir tutum almaya

zorlamalıdır. Bir sendikacı, "Bugüne kadar ne yaptık? Maaş zam getirirken, Türkiye'de işçi sağlığını koruyucu önlemler alınmadı. Bu konu toplu sözleşmelerde ~~xxxixxxx~~ yer almalı" diyor. Bu sözlere katılıyoruz. Ancak "işgüvenliğiyle ilgili somut önlemlerin toplu sözleşmelerde yer alması, büyük ölçüde işçilere bağlıdır." ^{diyoruz} Mevcut durum sürdükçe bu hükümlerin ~~sözleşmelerde~~ sözleşmelerde yer alması olası değil. Bunun için sendikal demokrasi gerekiyor. ~~Tanrıya şükür~~ İşçilerin istemlerinin saptanmasına tabanın aktif ve demokratik katılımı gerekiyor.

Bizim Radyo
28. Ekim 1984
✓ YAVUZ

Evet D.D,

İş kazalarıyla ilgili haberleri günlük gazetelerde ya göremezsiniz, ya da bu haberler sayfaların bir köşesine sıkıştırılır. İş kazalarının gazete sayfalarında geniş olarak yer alması için ya yüzlerce işçinin yaşamını kaybettiği bir maden ocağı göçüğü, grizu patlaması, ya da tezgah başlarında büyük bir facianın meydana gelmesi gerekir. Bu ilgisizliğin, daha doğrusu başka bir deyişle "garip ilginin" nedeni üzerinde duracak değiliz. Ancak ülkemizdeki iş kazalarına ^{son günlerde} bazı çevrelerin ilgi duyduğunu yine gazetelerden öğrendik. Türk-İş, kısa adı AAFLİ olan Asya Amerika Hür Çalışma Enstitüsü ile ortaklaşa ~~xxxxxxx~~ "İşçi sağlığı ve iş güvenliği" konulu bir seminer düzenlemiş. Kimileri ~~ne~~ var bunda. Türk-İş bir sendikal örgüttür ve her sendikal örgütün en başta gelen görevlerinden biri işçi sağlığını ve iş güvenliğini dü-

şüphe yoktur." diyebilir. Doğrudur Türk-İş'in işçi sağlığı ve iş güvenliği üzerine seminer düzenlemesi doğaldır ve hatta zorunludur. Ayrıca seminer düzenlemekten öte, bu konuda somut eylemler yapmak ~~XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX~~ işçileri koruyucu önlemlerin bir an önce alınmasını sağlamak gibi ertelenmez bir görevi vardır Türk-İş'in. ^{İçin} Ancak bütün bunları yapmak ~~XXXXXXXXXXXX~~ AAFLİ denilen, ~~8~~ ve ~~Si-Ay-Ey~~ Amerikan istihbarat örgütü Si-Ay-Ey ile bağlı olan örgütle işbirliği yapmak mı gerekiyor? Bu AAFLİ adını daha önceki yayımlarımızda sık sık duydukuz D.D. Ama biz yine de kısaca ~~bu~~ hatırlatalım: ~~XXXXXX~~ Kısa adı Ay-Ef-El Si-Ay-O olan Amerikan İşçi Sendikaları Konfederasyonu'nun uluslararası işçi hareketini bölmek, pasifize etmek için Asya'dan Afrikaya, Avrupa'dan Latin Amerikaya kadar kolları vardır. Yöneticilerinin Si-Ay-Ey ile bağlı olduğu bu Amerikan sendikasının Türkiye Kolu da Asya Amerika Hür Çalışma Ensti-

tüsüdü. Yani AAFLİ'dir. Yıllardır Türk-İş içinde bir kene gibi yeralan bu örgütle işbirliği içinde ne işçi hakları korunabilir? Ne de iş güvenliği, işçi sağlığı ~~korumak~~ güvence altına alınabilir?

Sözlü konuşu
Seminerde konuşanlar, Türkiye'deki iş kazalarının öteki ülkelere göre çok yüksek olduğunu belirtmişler. İş kazaları sıralamasında Türkiye'nin birinci olduğunu da biz ~~çok iyi biliyoruz~~ ~~çok iyi biliyoruz~~. Sadece son beş yılın rakamları bile durumun korkunçluğunu sergilemeye yetiyor. Bu süre içinde ~~çok sayıda işçi~~ ~~çok sayıda işçi~~ meydana ~~gelen~~ ~~gelen~~ 785 bin iş kazasında 6 bin 600 işçi yaşamını yitirdi. Bu sayı 1979 ile 1983 yıllarını kapsıyor. 1984 yılı sonuçları ise henüz açıklanmadı. Yine Türk-İş ile AAFLİ seminerinde konuşanlar "işçi sağlığı ve iş güvenliği konusundaki

yasaların yeterince bilinmediğini ve uygulanmadığını¹¹ belirtmişler.
~~Yani~~ "Yasalar bu konuda yeterlidir" demek istiyorlar. ~~Bakınız~~
Anımsayalım
geçen yıl 10 Mart 1983 günü ~~muhtemelen~~ Zonguldak'ın Armutçuk
bölgesi Kandilli Ocağında meydana gelen grizu patlamasında
96 işçi yaşamını yitirdi. Türk-İş'e bağlı ~~Türkiye Maden İşleri~~
Maden Federasyonu Başkanı Kemal Özer'in o zamanki sözlerine
kulak verelim. "Dünyada maden ocaklarında en çok kazanan Türki-
ye'de olduğuna" dikkat çeken Kemal Özer, "bunun nedeni kanunların
yetersiz olmasıdır" diyor. Özer ayrıca¹² "maden ocaklarının yarım
yüzyıllık nizamnamelerle çalıştığını" belirtiyor.

İşçi sınıfımızın yıllardır çetin savaşımalar sonucu elde et-
tiği kazanımlar, son dört yıl içinde adım adım yokedildi. Özal
hükümetinin işçi haklarına yönelik saldırıları aralıksız sürüyor.
Üstüne üstlük iş yasasında savaşım kazanılmış ~~hiçbir~~ ne ka-

kadar ~~xxxxxxx~~ işçiden yana madde varsa, ~~xxxxxx~~ cuntaçılarının yaptığı anayasaya dayanılarak çıkarılan iş yasasında ortadan kaldırıldığı. Bu koşullarda işçi sağlığı ve iş güvenliğinin güvence altına alınması, emeği koruyan demokratik bir iş yasası için savaşım vermekle olanaklıdır. İşçi düşmanı Özal hükümeti işbaşında kaldığı sürece, değil işçi sağlığının korunması yönünde yeni önlemler alınması, eldeki işçiden yana düzenlemeler bile ortadan kaldırılacaktır. ~~xxxx~~ Bugün yürürlükte bulan anti-demokratik iş yasasının bekçisi ve uygulayıcısı olan Özal hükümeti ortadan kaldırılmadan emeği koruyan demokratik bir iş yasası çıkarılmasının yolu açılmaz.

25 Eylül 1985 (30 Eylül tarihli TÜBA Ajansından)

Kayseride başlayan Çalışma ve Sos.Güv. Bak. ~~iii~~ Bölge Müdürleri ile İş müfettişleri koordinasyon toplantısında konuşan Mustafa Kalemli "iş kazalarının vehametini koruduğunu" belirtti.

Bakana göre, Son beş yılda meydana gelen iş kazalarında 5.982 işçi öldü. 12.196 işçi sakat kaldı. Toplam iş kazası sayısı 771.602 Bu kazalarla kaybedilen iş günü sayısı ise 12 milyon işgünü.

hazalan

10 Ekim 85

--- Türkiye Türk-İş'e bağlı Genel Maden-İş Sendikası Genel Sekreteri Bahattin Gezer, Bu yılın ilk dokuz ayında meydana gelen maden ocağı kazalarında 27 işçinin yaşamını yitirdiği belirterek, kazaların önlenmesi için ocaklarda hiçbir önlemin alınmadığını söyledi. Bahattin Gezer basına yaptığı açıklamada, Türkiye Taş Kömürü İşletmeleri Genel Müdürlüğünde bu yılın meydana gelen kazalar sonucu 27 işçinin yaşamını yitirdiğine dikkat ederek, "bu demektir ki her ay üç m maden işçisi şehit olmaktadır" dedi. Genel Maden-İş Sendikası Genel Sekreteri açıklamasında, maden kazalarının önlenmesi için hiçbir tedbir alınmadığı gibi, daha önceden uygulanan dededen kalma önlemlerin bile terkedildiğini anlattı ve "maden işçileri her saniye ölümle karşı karşıyadır. ~~Maden~~ Maden ocaklarında çalışan işçiler tam bir tedirginlik içinde bulunuyorlar. İşçiler ocağa girerken kendi kendilerine 'acaba

12
ölüm sırası bugün hangimizde' diye sormaktadırlar. Bu kâbus işçileri-
mizin hayatının parçesi haline geldi. Maden işçisine değer verilmemek-
tedir."

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA KURUMU

Güven.
Görüş

5

TKP'nin Sesi / Bizim Radyo

21 Ağustos 1985

HABERLER

Yavuz / Ali

--- 12 Eylül darbesinden buyana uygulanan ve 200 bini aşkın yurttaşın "sakıncalı oldukları" gerekçesiyle işten atılmalarına yolaçan "güvenlik soruşturması" uygulamasının ~~kapasitesinin genişletileceği~~ tüm yurttaşları içine alacak şekilde genişletileceği belirtiliyor. Esasları yeniden belirlenen Güvenlik soruşturması uygulamasına göre, öğrencilik yıllarında çeşitli gösterilere katılan, daha önce demokratik meslek ve yığın örgütlerine üye olan, ~~akademi~~ akrobaları arasında ilerici, devrimci görüşleri benimsemiş kişiler bulunan, rejim hakkında olumsuz fikirlere sahip olanlar ve sosyalist ülkelere gezi yapanlar kamu kuruluşlarında işe alınmayacaklar, halen çalışıyorlarsa ya işten çıkarılacak ya da

nakil ve terfi işlemleri yapılmayacak. Yeni uygulamaya göre kamu kuruluşlarında çalışan tüm memur ve işçilerin ayrıntılı olarak ~~fişlenmesi~~ fişlenmesi ~~xxxx~~ yoluna gidilecek. Bilindiği gibi kamu kuruluşlarının yanısıra bir çok ~~fabrikada~~ özel kuruluştaki ~~xxx~~ çalışan 200 bini aşkın işçi ve memur "güvenlik soruşturması" uygulamasına göre sakıncalı ~~bulun-~~
~~arak gö~~
~~xxxxx işlenmektedir~~ görülerek işten atılmış bulunuyor. Ayrıca güvenlik soruşturması çerçevesinde çok sayıda işçi ve memur hakkında siyasi görüşlerine, benimsedikleri sendika veya meslek örgütüne göre çeşitli renklerde dosyalar tutuluyor. İşçi ve memurların Emniyet müdürlüklerinde fişlenmesine karşılık, patronlar da 9 bini Maden-İş üyesi 15 bin DİSK'li işçi hakkında kara listeler düzenlemiş bulunuyor.

7

24. Tem. 1985

--- Ankara'da sıkıyönetimin yürürlükten kaldırılması üzerine, Sıkıyönetim komutanlığı tarafından 1402 sayılı yasaya dayanılarak görevden alınan öğretim üyeleri, yeniden göreve alınmaları için Yüksek Öğretim ve Genel Kurmay Başkanlığına Kuruluna/başvuruda bulundular. Aralarında Doçent Yalçın Küçük, Profesör Cevat Geray, Profesör Rona Aybay, Doçent Mete Tunçay, ile Profesör Yakup Kepenek'in de bulunduğu ~~öğretim~~ öğretim üyeleri, çoğunlukla 1983 Şubat ayında sıkıyönetim komutanlığının emriyle görevden alınmışlardı. Ankara Gazi Üniversitesi öğretim üyesi Doçent Yalçın Küçük, sıkıyönetim uygulamasının kalkması üzerine Genel Kurmay başkanlığı ile Üniversite yönetimine dilekçeyle başvurarak göreve iadesini istedi. ~~Siyasal Bilgiler Fakültesi~~ eski dekanı Profesör Cevat Geray da Ankara Üniversitesi Rektörlüğü ile YÖK'e

~~geniden~~ göreve başlatılması için başvuruda bulundu. Profesör Cevat Geray başvuru dilekçesinde, "Sıkıyönetim kararlarının Sıkıyönetim yasası ile sınırlı bulunduğunu ve kalktığı için de göreve döndürülmesi gerektiğini" belirterek, YÖK'ün yanıtının olumsuz olması durumunda İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi²⁷, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi, ve Anayasa'nın verdiği hakları kullanacağını, bütün yargı yollarını deneyeceğini söyledi.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ANAŞTIRMAKFI

--- 12 Eylül'den beri tüm kamu ve özel kuruluşlarda uygulanan "güvenlik soruşturması"^{na ve} ~~na~~ kapsamının genişletilmesine tepkiler sürüyor. Halkçı Parti Genel Başkan Yardımcısı Barış Can güvenlik soruşturumalarının hiçbir yasal dayanağı bulunmadığını belirterek, çok basit işler için istihdam edilecek kişilerin bile güvenlik soruşturmasına tabi tutulmasının mantıksızlık olduğunu söyledi. Barış Can açıklamasında, "güvenlik soruşturumalarının hangi makamlarca yapıldığının da devlet sırrı gibi halktan saklandığına" dikkati çekti.

Bilindiği gibi ~~son zamanlarda~~ 12 Eylül darbesinden buyana uygulanan güvenlik soruşturmaları sonucu 200 bini aşkın yurttaş "sakıncalı görülerek" kamu ve özel kuruluşlardan çıkarılmış bulunuyor. Hükümet tarafından yapılan açıklamaya göre kapsamı daha da genişletilecek olan güvenlik soruşturması uygulamasında tüm çalışan-

2

ların emniyet müdürlüklerinde fişleneceği, fişlerdeki bilgilerde ise, yurttaşların öğrencilik yıllarında kaldığı gösteriler, eylemler, ~~uyu~~ ~~nikan~~ demokratik meslek ve yığın örgütlerine üye olup olmadığı, akrabaları arasında ilerici-devrimci kişilerin bulunup bulunmadığı, rejim hakkındaki fikirleri ve sosyalist ülkelere gezi yapıp yapmadığı gibi bilgilerin yeralacağı belirtiliyor. ~~xxx~~ Hatırlanacağı gibi, bir süre önce de 26 milyonu aşkın köylü yurttaşın jandarma karakollarında fişleneceği, ideolojik ve siyasi eğilimlerinin sürekli olarak izleneceği açıklanmış, ~~kamuyunda~~ kamuoyunda büyük tepki yaratması üzerine de yalanlamaya kalkışılmış ~~bulunuyor~~ bulunuyor.

28.8.85

— Kapsamı genişletilen güvenlik soruşturması, üniversitelerde ve yargı organlarında da geniş biçimde uygulanıyor. Tüm kamu kuruluşlarında işe alınacaklara uygulanan güvenlik soruşturması, memurların atama, nakil ve terfi işlemleri sırasında da önemli rol oynuyor. Bu arada üniversite-
lerde doçentlikten profesörlüğe yükseltilme işlemleri sırasında da güvenlik soruşturması uygulaması nedeniyle, profesörlük ~~ataması~~ hakkını elde eden çok sayıda doçentin ataması yapılmıyor. Ayrıca üniversite-
lere asistan ve araştırma görevlisi olarak girmek için başvuru yapan-
~~lar~~ lar da ~~ny~~ güvenlik soruşturması gerekçe gösterilerek aylarca bekletiliyor. Güvenlik soruşturması en son olarak yargı organlarında görev edecek savcı ve hakim atamalarında da uygulanmaya başlandı. Bini aşkın hakim ve savcının atama kararnamesinin Mayıs ayından buyana bek-
letildiği belirtiliyor.

6

Hakim ve savcılarının ~~ve~~ güvenlik soruşturması kapsamına alınması "yürütmenin yargı üzerindeki müdahalesi" olarak değerlendirilirken, Halkçı Parti Grupbaşkanvekili Seyfi Oktay, uygulamaya karşı çıktı. İşleri bakanı Yıldırım Akbulut'un, "güvenlik soruşturmasını MİT yapıyor" şeklinde açıklama yaparak sorumluluktan kurtulmaya çalıştığını belirten Seyfi Oktay, "Bakan polis yasası ~~görüldükçe~~ Meclis'te görüşülürken, güvenlik soruşturmasının hükümetin bir kararı çerçevesinde yapıldığını açıklamıştır. Şimdi kalkıp hükümetin işin içinden sıyırmaya çabalaması ciddiyetle bağdaşmıyor" dedi.

Güvenlik
Sonuç tutması

2.5.85

---12 Darbesinden buyana sıkıyönetim komutanlarının "sakıncalı" ilan ederek görevden aldığı yüzbinin üzerinde devlet memuru ve kamu işçisine savunma hakkı tanınmıyor. Sıkıyönetim komutanlarının gerekçesi olarak ve keyfi bir tutumla görevden aldığı kamu personeline savunma hakkı tanınmasını ve sonrada bu kişilerin yeniden işe alınmasını öngören yasa önerisine Başbakan Turgut Özal karşı çıktı. Söz konusu yasa önerisi haksız yere görevden atılanların yeniden görevlerine iade edilmesi, atılan işçi ve memurlarının emeklilik haklarının korunmasını da içeriyordu.

Güv.
50v.

8

12.8.85

--- ~~Kamu kuruluşlarında işçiler üzerinde uygulanan "güvenlik soruşturması"~~

--- Kamu kuruluşlarında çalışanlara uygulanan güvenlik soruşturmasına karşı çıkan Halkçı Parti Genel Sekreteri Halil İbrahim Şahin, "hükümetin güvenlik soruşturması adı altında demokratik hak ve hürriyetleri hiçe sayan keyfi soruşturma ve fişleme yaptığını" söyledi. Halil İbrahim Şahin, kamu kuruluşlarında işe girmek için başvuranların, yargı organlarında tarafından aklanmış olsalar dahi, güvenlik ~~soruşturması~~ raporlarıyla suçlu gibi gösterildiklerini" belirterek şöyle devam etti: "Bu tür uygulamalarla, hukuka, insan haklarına ve insan onuruna değer veren, her türlü çağdaş değerlere sahip çıkan ~~demokratik~~ demokrat ve aydınlarımızın mağdur edilmesi amaçlanıyor."

Gör.
Sav.

-5-

Mayıs 85

--- 12 Eylül darbesinden bu yana sıkıyönetim komutanlıkları tarafından sakıncalı görülerek işlerine son verilen işçi ve memur sayısı 100 bini bulurken, ~~ixix~~ işe alınmalarda başvurulmuş "güvenlik soruşturması" uygulaması yaygınlaştırılıyor. Bilindiği gibi işçiler hakkında, "benimsedikleri siyasi görüşlere ve üye oldukları sendikalara göre" çeşitli renklerde dosyalar tutuluyor. Sakıncalı görülen işçiler isten atıldıkları gibi, "güvenlik soruşturması uygulamasıyla" yeni bir işe de giremiyorlar. ~~ixixixix~~ Güvenlik soruşturmasının daha da yaygınlaştırılarak devlet memurlarının terfisi, ~~ixixixix~~ tayinine kadar uygulandığı bildiriliyor.

Bu arada güvenlik soruşturmasına karşı tepkiler sürüyor. Son olarak Milliyet gazetesinde yayınlanan yazısında Profesör Mümtaz

Soysal, güvenlik soruşturması uygulamalarıyla, devlet ~~işin~~ dairelerinde faşist MHP'lilerin kilit noktalara yerleştirilmesi-
nin birlikte yürütüldüğünü işaret ediyor. Profesör Mümtaz Soysal,
"Holding başkanı, göğsünü gere gere milliyetçi işçi çalıştırdık-
larını söyleyerek resmi güvenlik soruşturması ~~xxx~~
yaptırdıklarını bildiriyor" dedikten sonra, "Hitler Almanyası'nda
da böyle olmuştu. Kamplaşmanın sonu, toplama kamplarıdır" diyerek
yazısını bitiyor.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMALARI KURUMU

TKP'nin Sesi/Bizim Radyo

HABERLER

16 Ağustos 1985

Yavuz/ Ali

--- İşçi ve memurlardan sonra köylülerin de jandarma karakollarında işleneceği açıklandı. İçişleri bakanlığı tarafından yapılan açıklamada köy muhtarları tarafından doldurularak aile reislerine imzalatılacak fişlerde, köylü yurttaşların siyasi ve ideolojik eğilimlerini içeren bilgiler verilecek. Jandarma karakollarında toplanacak olan fişlerin her köylü ailesine göre dosyalanacağı, bu dosyalara köylülerin durumlarının sürekli olarak işleneceği belirtiliyor.

Hükümetin işçi ve memurlardan sonra köylüleri de işlemesi, kamuoyunda büyük tepki yarattı. Sosyal Demokrasi Partisi Genel Sekreteri Hicri Fişek, "yurttaşların siyasi eğiliminin yurttaşın muhtarlar

6

--- Türkiye Kürdistanı'ndaki sıkıyönetim birlikleri tarafından yürütülen terör operasyonu, Ağrı ve çe resinde tüm yoğunluğuyla sürerken, ve bölgeye girişler tümüyle yasaklanmışken, Amerikalı astronot Ceymis Örvin'e, Ağrı dağına çıkış için özel izin verildiği açıklandı. "Nuhun gemisini aramak" adı altında Ağrı dağına tırmanacak olan Amerikalı astronotun, ABD'nin Sovyetler Birliği'ne karşı casusluk faaliyetleriyle bağlı olduğu, Reagan yönetimi tarafından başlatılan ilgili "Yıldız Savaşları" projesindeki askeri aygıtların yerleştirilmesi konusunda araştırma yaptığı bildiriliyor. Bilindiği gibi 1982 yılından buyana 4 kez Ağrı dağına tırmanan Amerikalı astronota, Cumhurbaşkanı Kenan Evren tarafından özel izin verilmiş, geçen yıllardaki tırmanışlar kamuoyunda büyük tepki yaratmıştı.

--- Diyarbakır'de cezaevinde baskı uygulamaları sürerken, kent içinde polisin çok sayıda yurttaşı gerekçesiz olarak gözaltına aldığı bildiriliyor. Gönüllü muhabirimiz Roja Sor'un bildirdiğine göre, Diyarbakır Cezaevinde suların yaklaşık bir aydır akmaması üzerine, politik tutuklu ve hükümlüler cezaevi yönetimini protesto ettiler. İsteklerinin karşılanmaması üzerine direnişe geçeceklerini açıklayan politik tutuklu ve hükümlülerin protestosu sonunda suların akmaya başladığı öğrenildi. Cezaevinde suların akmaması yüzünden çok sayıda tutuklu ve hükümlünün çeşitli salgın hastalıklarına yakalandığı bildiriliyor.

Öte yandan yeni polis yasasının çıkmasından sonra kent içinde bas kıları artıran polis ekiplerinin ~~xx~~ Diyarbakır'ın tüm cadde, sokak ve kahvehanelerinde operasyonları aralıksız ~~sürdürülmekte~~ sürdürüldüğü bildiriliyor. Operasyonlar sonunda çok sayıda yurttaşın gerekçesiz olarak gözaltına alındıkları ve karakollarda dayak yedikleri öğrenildi. Diyarbakır'ın önü caddesinde bulunan " Küçük Su, Huzur ve Yeşil Çınar " aay bahçeleri ise her gün basılıyor ve say bahçesinde oturan bir çok yurttaş gözaltına alınıyor.

ve Yeşil Çınar" çay bahçeleri ise hergün basılıyor ve ~~minna~~ çay bahçe-
sinde oturan bir çok yurttaş gözaltına alınıyor.

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

10
arttığı da gelen haberler arasında.

Görüşmelerde kendilerine yapılan baskılara karşı çıkan tutuklu yakınları ise ~~çeşitli biçimlerde~~ direnişlerini çeşitli biçimlerde sürdürüyorlar. Cezaevi yönetiminin baskılarına tepki gösteren tutuklu yakınlarının direnişi sonucu ~~kırx~~ bazı kazanımların sağlandığı bildiriliyor.

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMALARI
VAKFI

20.8.85

--- Türkiye'de 35 bini aşkın köyde yaşayan 26,5 milyon köylü yurttaşın ideolojik ve siyasi eğilimlerine göre fişlenmesinin durdurulduğu açıklandı. ~~Konuyu~~ Uygulamanın kamuoyunda büyük tepki yaratması üzerine bir açıklama yapan İçişleri Bakanı Yıldırım Akbulut, "köylerde oturan yurttaşların fişlendiğine dair haberlerin, Adana'nın ^{nedeniyle} Osmaniye ilçesindeki bir yanlış uygulama ~~xxxxx~~ ortaya çıktığını" ileri sürdü. Bilindiği gibi işçi ve memurlardan sonra köylülerin de bağlı bulundukları jandarma karakollarında fişlenecekleri açıklanmış, ~~köylüler~~ ~~xxxxxxx~~ tutulacak dosyalarda köylü yurttaşların ideolojik ve siyasi eğilimlerinin fişleneceği belirtilmişti. Uygulama Türkiye'yi polis devleti haline getirme amaçlarının yeni bir ürünü olarak nitelenmiş bulunuyor.

TKP'nin Sesi / Bizim Radyo

15 Ağustos 1985

Haberler

Şerif/Yavuz/Alı

--- Ankara Üniversitesi Yönetim Kurulu, sıkıyönetim komutanı tarafından keyfi bir kararla görevden alınan, ancak ~~xxx~~ sıkıyönetim uygulamasının sona ermesi üzerine göreve dönmek için başvuran Öğretim Üyelerinin ~~isteklerine~~ isteğine ~~cihazsız~~ yanıt verdi. ~~xxxxxx~~ Faşist Milliyetçi Hareket Partisine yakınlığıyla tanınan rektör Tarık Somer başkanlığında toplanan Ankara Üniversitesi Yönetim Kurulu kararında, sıkıyönetim komutanlığının emriyle görevine son verilen personelin eski görevlerine bir daha geri dönemeyecekleri ~~xxxxxx~~ ileri sürülüyor.

Bilindiği gibi aralarında Ankara Gazi Üniversitesi Öğretim Üyesi Doçent Doktor Yalçın Küçük, Siyasal Bilgiler Fakültesi eski dekanı Profesör Cevat Geray, Profesör Rona Aybay, Doçent Mete Tunçay ile Yakup Kepenek'in de bulunduğu bir grup Öğretim Üyesi, Genel Kurmay Başkanlığı, Yüksek Öğretim Kurulu ve Üniversite rektörlüklerine görevlerine geri dönmeleri için başvuruda bulunmuşlardı. Sıkıyönetim komutanı tarafından görevden alınmış bulunan Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi eski dekanı Profesör Cevat Geray başvuru dilekçesinde, " sıkıyönetim kararlarının, sıkıyönetim yasasıyla sınırlı bulunduğunu, sıkıyönetim de kalktığı için göreve dönmesi gerektiğini" belirtmiş, yanıtın olumsuz olması halinde "insan hakları evrensel bildirgesi, Avrupa İnsan hakları sözleşmesi ve Anayasa'nın kendisine verdiği hakları kullanacağını, bütün yargı yollarını deneyeceğini" vurgulamıştı.

Göreve dönmeleri için başvuruda bulunan Öğretim Üyelerinin
bu istemi Üniversite Öğrencileri ^{tarafından} arasında geniş biçimde destekleniyor

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA MERKEZİ

30. Ağustos 85

— Zonguldak'ın Karadon üretim bölgesinde maden ocaklarının üzerlerine kilitlenmesine karşı direnen işçiler hakkında soruşturma açıldı. İdarenin uygulamalarına protesto ederek ocakları erken terkeden 70 işçinin ise yarı yevmiyeleri kesildi. Daha önce götürü olarak çalışan ve belirlenen miktardaki kömürü çıkardıktan sonra ocakları terketme hakkına sahip olan işçilere karşı, Türkiye Kömür İşletmeleri 8 saat süreyle ocakta kalma uygulamasını dayattı. İşçilerin uygulamaya karşı çıkması üzerine, işletme işçilerin ocaklardan çıkışını önlemek için ocak kapılarına kilitlemeye kalkıştı. İşletmenin uygulamasına karşı direnen işçiler bir süre ocakları terketmediler ve uygulamayı protesto ettiler. Bunun üzerine de Türkiye Taşkömürü Kurumu Karadon üretim bölgesi müdürlüğü bini aşkın maden işçisi hakkında soruşturma açtığını açıkladı. Karara karşı çıkan Türk-İş'e bağlı Senel Maden-İş Sendikası Genel Başkanı Mehmet

Tezer, olayın idarenin basiretsizliği sonucu meydana geldiğini söyledi. Mehmet Tezer açıklamasında şöyle konuştu: " Önceden götürü usul uygulanmaktaydı. Yani bir kazmacı takımının üretmesi gereken belirli bir miktar kömür vardı. İşçiler, bu miktarı ister 8 saatte, isterlerse 5 saatte bitirip ocaktan çıkabilirlerdi. Bunu kaldırmaya kalkıştılar ve işçileri 8 saat ocakta kalmaya zorladılar. Enişmezlik bundan çıktı. En kısa zamanda bu uygulamaya son verilmesidir."

TKP'nin Sesi/Bizim Radyo

HABERLER

16 Ağustos 1985

Yavuz/ Ali

--- İşçi ve memurlardan sonra köylülerin de jandarma karakollarında işleneceği açıklandı. İşçileri bakanlığı tarafından yapılan açıklamada köy muhtarları tarafından doldurularak aile reislerine imzalatılacak fişlerde, köylü yurttaşların siyasi ve ideolojik eğilimlerini içeren bilgiler yeralacak. Jandarma karakollarında toplanacak olan fişlerin her köylü ailesine göre dosyalanacağı, bu dosyalara köylülerin durumlarının sürekli olarak işleneceği belirtiliyor.

Hükümetin işçi ve memurlardan sonra köylüleri de fişlemesi, kamuoyunda büyük tepki yarattı. Sosyal Demokrasi Partisi Genel Sekreteri Hicri Bişek, "yurttaşların siyasi eğiliminin ~~yurttaşların~~ muhtarlar

2

~~...~~

terafından saptanarak, jandarma karakollarına bildirilmesinin, Türkiye'y
polis devleti haline getirmeyi amaçlayan uygulamaların yeni bir ürünü
olduğunu" söyledi. Hicri Fişek açıklamasında , "meclisi, hükümetin
ve yetkililerin bu çağdışı, antidemokratik uygulamalarını bir an önce
durdurmaya ve sorumluları hakkında gerekli girişimleri yapmaya çağırı-
yoruz" dedi. Halkçı Parti Genel Sekreteri Halil İbrahim Şahin de,
köylülerin fişlenmesi uygulamasına karşı çıkarak, " köylülerin siyesi
ve ideolojik eğilimlerine göre fişlenmesi yasadışı bir uygulamadır"
şeklinde konuştu.

Bilindiği gibi kamu ve özel kuruluşlarda 12 Eylül darbesinden
sonra "güvenlik soruşturması" adı altında işçi ve memurların siyesi
görüşlerine göre dosyalanmasına başlanmış bulunuyor. İşçiler hakkında
çeşitli renklerde tutulan dosyalarda, işçilerin siyasi görüşleri,
benimsediği sendika, geçmişte yaptığı sendikal ve politik çalışmalar

ayrıntılı ~~xxxxxxx~~ olarak işleniyor. İşçilerin emniyet müdürlüklerinde fişlenmesine karşılık olarak, patronlar da 9 bini Maden-İş Üyesi toplam 15 bin DİSK'li işçi hakkında kara listeler düzenlemiş bulunuyor. Güvenlik soruşturması uygulaması sonucu 12 Eylül darbesinden sonra ~~xxxxxx200xbinnxxkxxixxxvexxxnxx~~ sıkıyönetim komitanlarının emriyle işten ~~xxxxxxkxxbinnxx~~ atılan işçi ve memur sayısı ise 200 bina yaklaşıyor.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARŞİVİ
TÜSTAV

17 kanalları

9

4.6.88

--- Türkiye'de meslek ~~hastalıkları~~ hastalıklarının teşhis ve tedavisinde uzmanlaşmış iki hastanenin de Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından işlemez hale getirilmesi işçiler arasında tepkilere volaştır. Bakanlığın Ankara'daki hastaneyi "İşçi Sağlığı ^{ve} İş Güvenliği Merkezi" adlı işlevsiz bir kuruluşa devrettiğini belirten Başhekim ~~Altan~~ Altan Ozantürk, ^{bunun} hastanenin kapanması anlamına geldiğini söyledi. İstanbul'da kurulu bulunan ve Türkiye'nin uluslararası standartlara ^{çalışan} uygun/tek meslek hastanesi ~~hastanesi~~ de ~~hastane~~ işlemez hale getirildi. Karar karşı çıkan her iki hastane başhekimini de görevden alındılar.

Türk-İş yöneticileri ve sendikacılar, Türkiye'de işçilerin meslek hastalıkları açısından içinde bulundukları ağır durumu gizlemek için Özal hükümetinin bu hastaneleri ~~hastane~~ işlemez hale getirdiğini vurguladılar. Hastanelerin büyük harcamalarla kurulduğunu hatırlatan

10
sendikacılar, ~~xxxxxxx~~ meslek hastalıklarına yakalanan işçilerin tedavisinin engellendiğini ~~xxxxxxx~~ belirttiler.

verilerine göre,

Sosyal Sigortalar Kurumu ~~xxxxxxxxxxxx~~ bu hastanelerin kurulmasıyla, Türkiye'de bugüne kadar teşhis ve tedavisi yapılamayan çok sayıda meslek hastalığının ortaya çıkarılmış bulunuyor. Bugüne kadar hiçbir istatistiğe alınmayan meslek hastalıkları sayısı ise bu hastanelerin kurulmasıyla saptanmış bulunuyor. Veriler, bugüne kadar 20'yi aşkın meslek hastalığı çeşidinin saptandığını ve son yıllarda, özellikle de 24 Ocak yıkım politikasının uygulanmasından sonraki yıllarda meslek hastalıklarında büyük bir artış olduğunu ortaya koyuyor.

Bakanlık

28.6.85

--- 1984 yılında meydana gelen işkazalarında, bir önceki yıla göre artış olduğu belirtiliyor. Sosyal Sigortalar Kurumu tarafından açıklanan rakamlara göre, 1984 yılında meydana gelen 5152 bin 650 işkazası ve 600 meslek hastalığı sonunda 1097 işçi yaşamını yitirirken, 2 bin 500 işçi de iş göremez derecede sakat kaldı.

SSK tarafından yapılan araştırmada, 1983 yılına göre işkazalarında 7 binlik bir artış çıkarken, ortaya

işkazalarında birinci sırayı inşaat işkolu alıyor. Geçen yıl 23 bine yakın işkazası meydana gelen inşaat

işkolundan sonra ikinci sırada kömür madencilği, Üçüncü sırada ise dokumacılık işkolu yer alıyor. Sendikacılar işkazalarının artışının nedeninin, son beş yıldır etkili bir işgüvenliği ve sağlığı denetiminin yapılması ve işyerlerindeki işçi sağlığı ve işgüvenliği komitelerinin dağıtılması olduğunu belirtiyorlar.

13. Günen.

TKP'nin Sesi/Bizim Radyo

1 Kasım 1984

HABERLER

Haz: Necmi/Yavuz/Ali

----- Sıkıyönetim komutanlıkları tarafından 32 ilde işçi çıkarma yasağının kaldırılmasıyla, işten atılmalar yoğunlaştı. Çeşitli illerde yüzlerce işçinin işine son verilirken, işçi çıkarmaların özellikle kamu işletmelerinde yoğunlaştığı bildiriliyor. ~~Çeşitli~~ ~~kurumların~~ Bu arada yasağın kaldırılmasının hemen ardından işlerine son verilen Türkiye Odalar Birliği'nin 142 çalışanı, bir dilekçeyle Başbakanlık Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarı Ekrem Pakdemirli'ye başvurular. Haksız yere işten atıldıklarını belirten Odalar Birliği'nin 142 çalışanı yeniden işe alınmalarını istediler.

Öte yandan işçi çıkarma yasağının kaldırılmasına tepkiler artıyor. Konuyu görüşmek üzere toplanan Türk-İş yönetim kurulu,

Amman'da

Toplu işten atmaların önümüzdeki günlerde artarak süreceği bildiriliyor. Bilindiği gibi işçi çıkarma yasağı yürürlükteyken patronlar, sadece İstanbul'da 10 bini aşkın işçinin atılması için sıkıyö-
tim komutanlığına başvuruda bulunmuşlardı. Öteki illerde de binlerce işçinin atılması için başvurular yapılmış bulunuyordu. Yasağın kalkmasıyla ~~xxxxx~~ başvuruda bulunan patronların, izin almaksızın binlerce işçiyi sokağa atmaları sağlanmış bulunuyor. Bu ~~xx~~
Amman ~~arada~~ Kamu İktisadi Teşekküllerinde de binlerce işçinin işine son vermek üzere listeler hazırlandığı bildiriliyor.

Sendikacılar da yaptıkları açıklamalarda, 12 Eylül 1980'den buyana izine bağlanmasına karşın 30 bin işçinin işten çıkartıldığını, yasağın kalkması ile birlikte 375 bin işçinin isten çıkarılma tehlikesinin doğduğunu belirttiler.

Öte yandan işçi çıkarma yasağının kaldırılması ve işten atmaların hızlanması ~~xxxxxx~~ işçiler arasında büyük öfke ve tepki yarattı. Konuyu görüşmek üzere Türk-İş yönetim Kurulu olağanüstü ~~xxxxxx~~ toplanırken, Türk-İş Genel Başkanı Şevket Yılmaz, işçilerin öfke ve tepkilerini yatıştırmaya kalkıştı. Şevket Yılmaz, "işçi çıkartmalarda kararı mahkeme vermelidir. işçi işverenin keyfi tutumu yüzünden nafakasından edilmemelidir" dedi. Türk Harb-İş sendikası Genel Başkanı Kenan Durukan da açıklamasında, "kimse aklına estiği zaman işçi çıkaramaz. İşverenler boşuna heveslermesinler" dedi. Bu arada Türk-İş bölge temsilciliklerinin işten çıkarmaları yakından izleyecekleri ve gerektiğinde bölge toplantıları yapacakları belirtildi.

İşçi çıkarma yasağının kaldırılmasına karşı tepkilerin yükselmesi üzerine Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu Baş-

kani ve tekstil patronu Halit Narin, "~~işçiler~~ "yaygara koparanlar bir kaç sendika başkanıdır" dedi. Halit Narin "işçi sendisi liderlerinin, işverenleri suçlamalarının doğru olmadığını ve sendikacıların işverenlere karşı saygılı davranmaları gerektiğini" öne sürdü.

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

4
-----Gönüllü muhabirimiz İzmir'den bildiriyor:

İzmir'de 2 bin 500 işçinin çalıştığı ~~EMEX~~ Be-Me-Ce fabrika-
sında ~~Eylül ayı~~ işçi ücretleri iki aydır ödenmiyor. Eylül ayı
avansı, yeni yapılan toplu sözleşme farkları ve sosyal hakların
ödenmemesi üzerine işçiler, ~~fabrikada~~ fabrikada yetkili olan
Türk Metal Sendikası yöneticilerine başvurdular. Sendika yöneti-
cileri hiçbir şey yapmadıkları gibi, patron karşısında işçileri
yalnız bıraktı. İşçiler sendikanın "işverene yalvaran ifadelerle ~~du~~
dolu dilekçeyle başvuru yapmalarını" ~~önerisini~~ önerisini reddettiler.
İşçiler, "patrondan sadaka değil, hakkımızı istiyoruz, alacağız da"
diyerek direnişe kararlı olduklarını belirttiler.

TÜRK-İŞ DEĞİŞİKLİK ÖNERİLERİ ÖZETİ

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'na sunulan TÜRK-İŞ'in Yasa değişiklik önerilerine yol açan ihtiyacın gerekçeleri, özetle şöyle anlatılmaktadır :

- “ - İşçilerimiz bugün, ferdi ve toplu iş hukuku alanında, sosyal güvenlik, ağır çıkmazlarla karşı karşıyadır.
- Ekonomik kararlarda tercihler, sürekli olarak başta işçiler olmak üzere, tüm çalışanlarla dar ve sabit gelirli aleyhine yapılmaktadır.
- Sosyal düşüncelerden giderek uzaklaşan yaklaşımlarla devlet, iktisaden güçsüz olanı koruma ve kollama ödevini yapamaz duruma getirilmiştir.
- Gelir dağılımındaki adaletsizlik giderek büyümekte, çalışanın işinde ve emekliliğinde güvencesi, ciddi tehditlerle karşı karşıya bulunmaktadır.
- İşsizlikle mücadelede, ciddi kabul edilebilir hiçbir tedbir alınmamıştır.
- İşçi çıkarma yasağının kaldırılmasıyla birlikte işçi çıkartma eylemleri işverenin keyfiliğine bırakılmıştır.
- Kıdem tazminatı müessesesiyle ilgili çalışmalarda amaçtan sapılarak, yarım asırlık bir temel hak işçilerden alınmak istenmektedir.
- İş hayatının teftiş ve denetimi yürekler acısıdır. Yasaların, işçi sağlığıyla ilgili hükümleri ve tedbirleri uygulanmamakta, bu konuda işveren keyfiliğini önlemekle ödevli olanlar seyirci kalmaktadır.
- Tarımda çalışan milyonlarca işçimiz, her çeşit yasal güvenceden yoksul durumdadır.
- Ferdi iş hukukunda yaşanan bu çıkmazlar toplu iş hukuku alanında daha ileri boyutlarda bulunmaktadır.
- Çıkmazların temel kaynağı şüphe 1982 Anayasasıyla 2821 sayılı Sendikalar ve 2822 sayılı Toplu İş Sözleşmesi, Grev ve Lokavt Yasasının ihtiyaçlara cevap vermekten uzak, çoğunlukla kısıtlayıcı hükümleridir.
- Çıkmazların temelinde, aynı zamanda siyasal iktidarın toplu pazarlık hakkının serbest kullanılmasına engel teşkil eden müdahaleci ve baskıcı tutumu da bulunmaktadır.
- Kamu toplu iş sözleşmeleri koordinasyon kurulu ile kamu işveren sendikalarının ~~isikite~~ kuruluşu, çalışma biçimi ve yöntemleri, bu çıkmazların en belirgin örneklerinden biridir.

- Sendikalar yasasının mevcut durumu hür sendikacılık anlayışıyla temelden gelişmektedir.

- Taraf sendikanın belirlenmesi işlemlerinde, arabuluculuk kurumunun işleyişinde çıkmazlar vardır.

- Grev hakkı, işvereni açıkca koruyan düzenlemeler, olağanüstü kısıtlamalar grev yasakları, iktidara tanınan erteleme yetkisi ve ertelenen grevlerin YHK'na intikal ettirilerek mecburi tahkime tabi tutulması gibi sebeplerle kağıt üzerinde kalmıştır.

- Serbest Bölgeler Yasası, Turizm Yasası ve Olağanüstü Hal Yasasında yapılan düzenlemelerle hür sendikacılık alanındaki belirgin kısıtlamalar daha ileri boyutlara ulaştırılmıştır.

- Sözleşmeli personel uygulaması, Anayasaya aykırı şekilde, işçileri hedef almakta, ücrette adalet ilkesi zedelenerek, işçilerin sendikalardan uzaklaştırılması hedeflenmektedir.

- Sosyal Güvenlik alanında ortaya konan uygulama ve düşünceler, işçilerin kazanılmış haklarına el koymaya yöneliktir. Ayrıca, sigorta hizmetlerinin denetlenmesi ortadan kaldırılmış, yönetime katılım yolları tıkanmış ve siyasal iktidar için keyfi uygulamalara ağırlık tanınmıştır.

-Oysa çoğulcu ve özgürlükçü demokrasinin gerçek anlamda kurulup tam işleyebilmesi ve ülke sorunlarından arınmış bir çağdaş uygarlık düzeyine ulaşılabilmesi, çıkmazlarını sıraladığımız temel işçi hak ve özgürlüklerinin tam uygulanmasıyla mümkündür. ”

○ ANAYASA'DA İSTENEN DEĞİŞİKLİK

TÜRK-İŞ'in, Anayasânın çalışma hayatına ilişkin bazı maddelerinde istediği değişiklik önerilerinde, Anayasa hazırlık çalışmaları sırasında Konfederasyon tarafından Danışma Meclisi'ne sunulan ve 45 önergede toplanan değişiklik tekliflerinin dikkate alınması talep edilerek, değişiklik yapılması istenmiştir. TÜRK-İŞ'in Anayasaya ait değişiklik önerileri arasında, Sendika kurma hakkını düzenleyen 51, Sendikal faaliyetle ilgili 52, Toplu Sözleşme hakkını düzenleyen 53 ve Grev hakkı ve Lokavt Müessesesini düzenleyen 54. maddelerin, Danışma Meclisi'ne sunulan öneriler de dikkate alınarak, işçi hak ve özgürlüklerini güvence altına alacak biçimde ve ILO ilkeleri doğrultusunda yeniden düzenlenmesi talep edilmiştir.

○ 2821 ve 2822'DE İSTENEN DEĞİŞİKLİKLER

TÜRK-İŞ'in, Çalışma Bakanı'na verdiği önerilerde, 2821 Sayılı Sendikalar Yasasında ve 2822 Sayılı Toplu İş Sözleşmesi, Grev ve Lokavt Yasasında da hür sendikacılık ilkelerini engelleyen maddelerin değiştirilmesi isteniyor.

TÜRK-İŞ'in, 2821 Sayılı Yasada istediği değişiklikler özetle şöyle:

- 66- Devlet memurlarına da sendika kurma hakkı tanınmalıdır.
- Bu Yasanın 3.maddesinde yer alan ve "Kamu İşveren Sendikalarının aynı işkolundaki kamu işverenleri tarafından kurulması ve aynı işkolunda faaliyette bulunması şartının aranmayacağını" öngören ayrıcalıklı kuruluş imkânı kaldırılmalıdır.
- Bir işyerinin girdiği işkolu tespit yetkisini Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına veren 4.madde değiştirilerek, bu yetki, "Yetki Tespit Kurumu" na verilmelidir.
- Sendika kurucularında aranacak nitelikler Başlıklı 5.maddede, kurucuda aranan, "En az 1 yıldan beri çalışma zorunluluğu ile 2822 sayılı Yasanın çeşitli maddelerine göre mahkûm olmuş sendikacıların sendika kurucusu olamayacağı" hükmü kaldırılmalıdır. 99

TÜRK-İŞ'in bu Yasaya ait değişiklik istekleri arasında, Sendikalara üye olma özgürlüğü, Ana Tüzük ve yönetmeliklerin serbestçe düzenlenmesi, işçilerin yöneticilerini özgürce seçebilmeleri, işçi sendikalarının yönetimlerini serbestçe belirleme hakkı ve işçilerin çalışmalarını ve programlarını özgürce belirleme esaslarının ILO ilkeleri doğrultusunda olması, tüzel kişiyi suçlu ilan ederek sendikayı kapatma veya faaliyetten men etmeyi öngören hükümlerin kaldırılması istenmektedir.

Bu değişiklikler arasında, sendikanın feshi veya infisahı halinde mallarının Hazineye intikal edeceği hükmünün kaldırılmasını, bu gibi hallerde, sendika mal varlığının akibetine, işçilerin karar vermesinin sağlanması istenmektedir.

Yine bu Kanundaki, "sendikaları" uluslararası kuruluşlara üyelik hakkının ön izne bağlanmasının kaldırılması ve kısıtlamaları egemen kılan ceza hükümlerinin yasada yer almaması istenmektedir.

2822 Sayılı Yasada da istenen değişikliklerle, yetki kurumunun, arabuluculuk müessesesinin, serbest toplu pazarlık düzeninin ve grev hakkının bugünkü yasa hükümleri muvacehesinde kolektif iş hukuku alanında ağır ve haksız kısıtlamalarla dolu olduğu belirtilerek, yeni yasal düzenlemeyle bu tikanıklıkların giderilmesi istenmiştir.

Bu değişiklik sırasında, tarafsız olma niteliğini yitiren Yüksek Hakem Kurulu'nun kuruluş tarzının değiştirilmesi istenirken, Yasadaki grev hakkının, kısıtlamalar yüzünden kâğıt üzerinden alınarak, yeni düzenlemeyle uygulanabilir biçimde hayata geçirilmesi talep edilmiştir.

○ DİĞER DEĞİŞİKLİK İSTEKLERİ

TÜRK-İŞ, çalışma hayatına getirdiği yeni sorunlar bakımından benimsenmeyen 3217 Sayılı Serbest Bölgeler Yasasının, özellikle bu bölgelerde işçi hak ve özgürlüklerine ağır darbeler getirdiği kanısıyla, bu Kanunda işçi hak ve çıkarlarının gözetilmesi yolunda değişiklikler yapılmasını isterken, serbest bölgelerde grev yasağının kaldırılmasını teklif etmiştir.

TÜRK-İŞ, istihdam güvencesi sağlanması açısından 1475 Sayılı Yasada ILO normlarına uygun değişiklikler istemektedir.

TÜRK-İŞ, aynı Yasada asgari ücret belirleme yönteminin de 33.maddede yapılacak değişiklikle yeniden düzenlenmesini isterken, asgari ücretin her yıl tespit edilerek net ödenmesi, asgari ücret tespitinde bağımlılık faktörü hesabında işçinin eş ve üç çocuğunun (yani 5 kişilik bir ailenin) dikkate alınmasını ve asgari ücret tespiti sonrasında fiyatlarda %15 oranında bir artış görüldüğü her an, asgari ücretinde bu oranda artırılmasını önermektedir.

TÜRK-İŞ'in Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı ~~Makrem TAŞGİNER~~ ^{Ali} verdiği değişiklik önerileri sırasında, kıdem tazminatı kurumunun geliştirilmesi, istenmiştir. (de)

TÜRK-İŞ, bu düzenleme sırasında işçilerin tazminat hakkının korunup geliştirilmesini hedef alan hükümlere yer verilmesi ile işverenin fesih yetkisinin bu espriyle yeniden ele alınmasını, hizmet ilişkisinin sona erdiği her olayda, kıdem tazminatının ödenebilmesinin sağlanmasını istemektedir. TÜRK-İŞ, işçinin suçluluğu halinde de, ödenmesi ertelenmiş bir ücretten ibaret olan kıdem tazminatının kendisine behemahal ödenmesini istemektedir.

TÜRK-İŞ, sanayi ve hizmet kesiminde çalışanların 50 yıldan ^{animsatılarak,} bu yana asgari de olsa bir yasal güvenceye sahip olduğunu ~~katarlatacak~~ bu haktan yoksun olan Tarım ve Orman işçilerini en kısa sürede yasal güvenceye kavuşturulmasını önermiştir.

TÜRK-İŞ, 506 Sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun yaşlılık aylığıyla ilgili 61 ve 67.maddelerinde yapılacak değişiklikle, ortada bulunan eşitsizliğin giderilmesini, prim borçlarını ödemeyenlere uygulanan gecikme zamlarının miktarlarını belirleyen 80.maddenin de değiştirilmesini ve bu gecikme zamlarının artırılmasını istemektedir.

TÜRK-İŞ ayrıca, emekli yaşını yükselten 3246 Sayılı Yasa'nın inandırıcı ve gerçeğe uygun ^{biçiminde} yeniden düzenlenmesini teklif ederken, "Hak kavramı"na riayet edilmesini istemiş ve emeklilik yaşının yükseltilmesine gerek olmadığını savunmuş, bu gerekçeyle 3246 Sayılı Yasa'nın yürürlükten kaldırılmasını talep etmiştir.

TÜRK-İŞ, Kurum fonlarının düşük gelirli tahvillere yatırılmasını engellemek ve bu Fonların daha ^{rentabl} ~~rentabl~~ işletilmesini sağlamak için, 4792 Sayılı Yasa'nın 20.maddesinin de bu espriyle değiştirilmesini istemiştir.

HAFTAYA :
"HAK-İŞ'in Önerileri"

SAĞLIK HİZMETLERİ TEMEL KANUNU TASARISI

-1-

SAĞLIK HİZMETLERİ TEMEL KANUNU TASARISI

AMAÇ:

Madde:1-Bu Kanun'un amacı;sağlık hizmetleriyle ilgili temel esas-ları düzenlenektir.

KAPSAM:

Madde:2-Bu Kanun,tüm kamu kurum ve kuruluşları ile özel hukuk,tüzel kişilerini ve gerçek kişileri kapsar.

TEMEL ESASLAR:

Madde:3-Sağlık hizmetleriyle ilgili temel esaslar şunlardır:

a)Sağlık kurum ve kuruluşları yurt düzeyinde eşit,kaliteli VE VERİMLİ HİZMET SUNACAK ŞEKİLDE Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı'na planlanarak koordine edilir,mali yönden desteklenir ve geliştirilir.

b)Koruyucu sağlık hizmetlerine öncelik verilerek suretiyle,kamu ve özel tüm sağlık kurum ve kuruluşlarının kurulması ve işletilme-sinde kaynak israfı ve atıl kapasiteye yol açılmaksızın,gerektiğinde hiz-met satın alınarak kaliteli hizmet sunumu ve verimliliği esas alınır. Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı,kamu ve özel tüm sağlık kurum ve kuru-luşlarına koruyucu sağlık hizmeti görevi verir ve bu kurum ve kuruluşla-rın tüm sağlık hizmetlerini denetler.

c)Tüm sağlık kurum ve kuruluşları ile sağlık personelinin ülke düzeyinde dengeli dağılımı ve yaygınlaştırılması esastır.Sağlık ku-rum ve kuruluşlarının kurulması ve işletilmesi,bu esas içerisinde Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı'nın iznine tabidir.Bu kuruluşların ücret tari-feleri,gerek görüldüğünde Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı'na onaylanır.

d)Sağlık kurum ve kuruluşları,kişilerin hekim ve sağlık kuruluşunu seçme hakkı kısıtlanmaksızın,sağlık hizmet zinciri oluşturu-lacak şekilde düzenlenir.Acil vak'alar hariç olmak üzere sevk sistemine uymayanlar,hizmet karşılığı daha fazla ücret öderler.Sosyal güvenlik ku-ruluşlarına bağlı olanlar,bu farkı kendileri karşılar.

e)Tesis edilecek eğitim,denetim,değerlendirme ve oto kont-rol sistemi ile sağlık kuruluşlarının tespit edilen standart ve esaslar içinde hizmet vermesi sağlanır.

f)Herkesin sağlık durumunu takip edebilmek için gerekli kayıt ve bildirim sistemi kurulur.

g)Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı;sağlık ve yardımcı sağ-lık personelinin yurt düzeyinde dengeli dağılımını sağlamak üzere insan gücü planlaması yapar,ülke ihtiyacına uygun,nitelikli sağlık personeli yetiştirilmesi amacıyla hizmet öncesi eğitim programları için Yüksek Öğ-retim Kurulu ile devanlı hizmet içi eğitim programlarında ise,üniversi-telerle,ilgili kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ile koordine sağlar,ayrıca yardımcı sağlık personelinin eğitim esaslarını belirler.

h) Serbest yada kamu kuruluşlarında mesleklerini icra eden sağlık ve yardımcı sağlık personelinde aranacak genel ve özel şartlar ile bu şartlardan herhangi birini taşımadığının sonradan anlaşılması veya bu şartlardan birinin kaybedilmesi yada bu şartlardan birine uyulması halinde alınacak meslekten geçici ve daimi çıkarma dahil tüm tedbirler, Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı'na tespit edilir.

1) Sağlık hizmetlerinin yurt çapında istenilen düzeye ulaştırılması amacıyla, bakanlıklar seviyesinden en uçtaki hizmet birimlerine kadar kamu ve özel sağlık kuruluşları arasında koordinasyon ve işbirliği yapılır. Çağdaş tıbbi bilgi ve teknolojinin coğrafik ve fonksiyonel hizmet alanları, verecekleri hizmetler, yönetim, hizmet ilişkisi ve bağlantıları gibi konularda tespit edilen esaslara uymak ve verilen görevleri yapmakla yükümlüdürler.

i) Vatandaşların hastalıklardan korunma, sağlıklı çevre, beslenme, ana çocuk sağlığı ve aile planlaması ve benzeri konularda eğitilmeleri ve izlenmeleri, bütün kamu kuruluşlarının sorumluluğu, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, özel ve gönüllü kuruluşların işbirliği içerisinde gerçekleştirilir.

k) Koruyucu, teşhis, tedavi ve rehabilite edici hizmetlerde kaliteli ilaç, aşı, serum ve benzeri biyolojik maddelerin üretimini teşvik ve temini esas olup, her türlü müstahzar, terkip, madde, malzemeler, farmakope maddeleri, kozmetikler ve bunların üretiminde kullanılan ham ve yardımcı maddelerin ithali, ihracı, üretimi, dağıtımı, tüketimi ve amaç dışı kullanılmak suretiyle fiziki ve psişik bağımlılık yapan veya yapma ihtimali bulunan madde, ilaç, aşı, serum ve benzeri biyolojik maddeler ile diğer terkiplerin kontrol ve murakabesi ve bunların yurtiçi ve yurtdışında ücret karşılığı kalite kontrolüne Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı yetkilidir. (a)

Özel mevzuatına göre izin veya ruhsat alınmamış ilaç ve terkiplerin üretimi, ithali, satışı ve ruhsat veya izin alınmış dahi olsa ilaç ve terkiplerin bilimsel ve araştırma amacıyla Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı ve ilgili kişinin rızası olmadan insan üzerinde kullanımı yasaktır. TEŞKİLATLANMA:

Madde:4-Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı, üçüncü maddede sayılan hizmet ve esasları bu sistem içerisinde gerçekleştirmek üzere ülke düzeyinde teşkilat kurar ve kurdurabilir.

SAĞLIK İŞLETMESİ:

Madde:5-Kamu kurum ve kuruluşlarına bağlı sağlık kuruluşları, Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı'nın uygun görmesi halinde "Sağlık İşletmesi"ne dönüştürülürler.

Yeterli işletme büyüklüğünde bulunmayan sağlık kuruluşları, tek bir sağlık işletmesi altında toplanabilir.

Sağlık işletmeleri, gösterdikleri performans ve kaliteli hizmet ürettikleri dikkate alınarak, Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığının teklifi ve Bakanlar Kurulu'nun kararı ile 20.5.1986 tarih ve 3291 sayılı Kanun çerçevesi içinde özel kuruluşlar haline getirilebilir. Bu şekilde kurumlaştırılan sağlık işletmelerine, gerek görüldüğünde devlet desteği devam ettirilebilir.

A-Sağlık İşletmesinin Gelirleri Şunlardır:

- a) Sağlık hizmetleri karşılığında elde edilen gelirler,
- b) Bağış ve yardımlar,
- c) Kuruluşun, bağlı bakanlığın veya kurumun tahsis ettiği ödenek,
- d) Diğer gelirler.

B-Sağlık İşletmesinin Giderleri Şunlardır:

- a) Sözleşmeli personel ücreti,
- b) Kurum dışından satın alınacak her türlü sağlık ve laboratuvar hizmeti için sözleşmeli personel ve hizmet ücreti,
- c) Kuruluşun kapasitesi, niteliği, verilen hizmet, tedavi edilen kişi sayısı, sağlık işletmesine katkısı dikkate alınarak, ilgili sağlık işletmesinin teklifi üzerine Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı'nın belirleyeceği esaslar çerçevesinde, sağlık kuruluşunun sağlık ve yardımcı sağlık ve diğer personel ile kuruluşun dışından sözleşme ile hizmeti satın alınacak personele yapılan işle orantılı olarak ödenecek teşvik primi,
- d) Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı'nca tespit edilecek usul ve esaslara göre mesleklerini serbest icra etmeyen tabip, kuruluştaki özel teşhis ve tedavi yapmaları karşılığında tabiplere ve ilgili sağlık personeline ödenecek prim,
- e) Sağlık kuruluşunun tevsii, modernizasyonu, her türlü cihaz ve malzeme tedariki, kurum cihazların bakım ve onarımı ile personelin yurtiçi ve yurtdışı eğitimi için gerekli harcamalar.

Koruyucu sağlık hizmetlerinde görevli sağlık ve yardımcı sağlık personeli ile diğer personelin sağlık işletmesi kapsamına alınma ve mali imkanlarından yararlandırma usul ve esasları, Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı'nca belirlenir.

Koruyucu sağlık hizmetlerinden yararlanan kişilere verilen her türlü hizmet karşılığı düzenlenen gider belgelerine istinaden hizmeti görülen kişi, sağlık kütüğüne kayıtlı ise, "Sağlık Hizmetlerini Destekleme

ve Geliştirme Fonu"na, kayıtlı değil ve ödeme gücü yok ise, "Sosyal Yardım ve Dayanışma Vakıfları"na ilgili sağlık işletmesine ödenir ve bu kişilerin sağlık kütüğüne kayıtları sağlanır.

SÖZLEŞMELİ PERSONEL:

Madde:6-Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı merkez ve taşra teşkilatı ile bağlı kuruluşlarında ve sağlık işletmesi uygulamasına geçirilen sağlık kuruluşlarında sözleşmeli personel çalıştırılabilir.657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ve diğer kanunların sözleşmeli personel çalıştırılması hakkındaki hükümleri, bu personele uygulanmaz. Bu suretle çalıştırılacakların ücretleri, sağlık kuruluşunun niteliği, kapasitesi, bulunduğu yer, verilen hizmetler, personelin bilgi ve becerisi, kuruluşa katkısı, verdiği hizmetin türü ve önemi ile benzeri nitelikler esas alınarak, Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı'na tespit edilir.

TEDAVİ MASRAFLARININ TAHSİLİ:

Madde:7-Sağlık kuruluşlarında teşhis, tedavi ve rehabilite edici hizmetler ücretli olup, sağlık kuruluşunca tahakkuk ettirilen masraflar, ilgili kurumca öncelik ve ivedilikle ve ödeme emri aranmaksızın ödenir.

Bütçe uygulaması dışında olup da herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşuna tabii olanlara ilişkin masraflar, ilgili sosyal güvenlik kuruluşunca tebliğ edilmek suretiyle tahsil edilir. Bu suretle tebliğ edilen masrafların 15 gün içinde ödenmesi zorunlu olup, bu süre içinde ödenmediği takdirde, durum, mahalli vergi dairesine bir tezkere ile bildirilerek tahsili istenir.

Vergi dairelerince tahsil edilen masraflar, Maliye ve Gümrük Bakanlığı'na belirlenecek esaslar dahilinde, tahsilatın yapıldığı ayı izleyen ayın sonuna kadar kuruluşuna ödenir.

Bu maddenin uygulanmasında zaman aşımı ile ilgili hükümleri hariç, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkındaki Kanun ve bu kanuna ilişkin mevzuat hükümleri uygulanır.

Süresi içinde gönderilmeyen masraflar, müşterek ve müteselsilen sorumlularından % 10 fazlasıyla tahsil edilir.

YÖNETMELİK:

Madde:8-Tüm kamu ve özel sağlık kuruluşlarının hizmet, personel, tesis, araç, gereç ve malzeme yönünden standardına ve buna göre sınıflandırılmalarına, sınıflarının değiştirilmesine, bu kuruluşların amaca uygun olarak teşkilatlanmalarına ve yönetimine, sağlık hizmet zinciri oluşturulmasına, denetim ve koordineli çalışmalarına, hizmet satın alma ile ilgili kurum ve kuruluşa ait araç, gereç ve malzemenin kiralınması veya devri, gayrimenkullerin kiralınmasına, personelin çalışma ve hizmet verme

standartları, prim dağıtma esasları ve personelin devrine dair usul ve esaslarıyla bu kanunla ilgili diğer hususlar, Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığınca çıkarılacak yönetmeliklerle belirlenir.

Geçici Madde:1-Sağlık işletmesi uygulamasına geçirilen kuruluşun sağlık ve yardımcı sağlık personeli ile diğer personeli istekte bulunmaları halinde ve kuruluşun kabulü şartıyla, yeni bir atamaya gerek kalmaksızın sözleşmeli olarak çalıştırılabilirler. Bunların kurumları ile ilişkileri kesilir ve memur kadrolarında olanların kadroları iptal edilir. Ancak, memur statüsünden sözleşmeye geçen personel, istekleri halinde T.C. Emekli Sandığı ile irtibatlandırılırlar.

İlgili sağlık kuruluşunca sözleşme isteği kabul edilmeyen ya da sözleşme isteminde bulunmayan personel, sağlık kuruluşunun talebi ve kurumlarının uygun görmesi halinde, uygun bir kadroya naklonulur. Bu personel yeni bir kadroya atanıncaya kadar, durumlarına uygun işlerde görevlendirilirler ve eski kadrolarına ait aylık ek gösterge ve her türlü hakları, yeni görevlerinde kaldıkları sürece şahıslarına bağlı olarak saklı tutulur.

Geçici Madde:2-Döner sermayesi bulunan ve yeniden teşkilatlandırılması öngörülen sağlık kuruluşlarının döner sermayesi sağlık işletmesine aktarılır.

Geçici Madde:3-Genel Sağlık Sigortası yürürlüğe girinceye kadar, hiç bir sosyal güvenlik kurumuna tabii olmayanlar, müracaatları ve talepleri halinde, sağlık kütüğüne kaydolunur.

Bu suretle kayıtlarını yaptıranlardan, her yıl Bakanlar Kurulunca belirlenen miktarda prim tahsil edilir. Kayıtlarını yaptırmayanlar ile primlerini ödemeyenlerin sağlık kuruluşlarındaki teşhis, tedavi ve rehabilitasyon giderleri kendilerinden veya kayıt oldukları özel sigorta kurumlarından tahsil edilir.

Kayıtlarını yaptırmalarına rağmen primlerini ödeyemeyecek kadar fakrú zaruret içinde bulunanların primleri, durumlarının mahalli idarelerce tespit edilmesi şartıyla, kısmen veya tamamen sosyal yardım maksadıyla kurulmuş Fon ve kuruluşlar tarafından ödenir.

Bu maddenin uygulanması ile ilgili usul ve esaslar, Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı ve ilgili kuruluşlarla işbirliği yapılarak düzenlenir.

Geçici Madde:4-Genel Sağlık Sigortasına geçişi sağlamak ve hiçbir sosyal güvenlik kuruluşuna tabii olmayan vatandaşların sağlık giderleri ile ödeyecekleri pirim arasındaki farkı karşılamak amacıyla, Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığınca bağlı T.C. Merkez Bankası nezdinde "Sağlık Hizmetlerini Destekleme ve Geliştirme Fonu" kurulmuştur.

A-Fonun Gelirleri:

- a)Sağlık işletmesi uygulamasına geçirilen sağlık kuruluşlarına,sağlık kuruluşunun bağlı olduğu kurum tarafından tahsis edilen araç, gereç ile gayrimenkullerin kiralama ve kullanma bedellerinden,
- b)Bağış ve yardımlardan,
- c)Bakanlar Kurulunun bölgelere göre ve Sağlık İşletmesi uygulamasına tabii olan sağlık kuruluşlarının yıllık hasılatlarının % 20'sinden az olmamak üzere tespit edeceği paydan,
- d)Sosyal güvenlik kuruluşlarından her hangi birine tabii olmayanların ödeyecekleri veya adlarına sosyal yardım maksadıyla kurulmuş Fon ve kuruluşlar tarafından ödenecek sigorta primlerinden,
- e)Bütçeye konulacak ödeneklerden,
- f)Sağlık işletmelerinde ve kuruluşlarında hiç kullanılamayacak durumda olan ve iade edilen araç ve gereçlerin satış bedellerinden teşekkül eder.

B-Fonun Giderleri:

- a)Fon yönetimi ile ilgili olarak çalıştırılacak sözleşmeli hizmet veya personel harcamalarından,
 - b)Hiç bir sosyal güvenlik kuruluşuna tabii olmayanlardan sağlık kütüğüne kayıt olanlar için yapılan teşhis,tedavi ve rehabilite masraflarından,
 - c)Acilen satın alınacak veya kiralanacak her türlü mal ve hizmet alımları bedellerinden,
 - d)Prim tahsil hizmetleri için yapılacak harcamalardan,
 - e)Hizmetlerin yürütülmesi amacıyla mekanizasyon,otomasyon,eğitim ve tanıtım harcamalarından,
 - f)Sağlık hizmeti ile ilgili diğer giderlerden teşekkül eder.
- Fonun tabii başkanı Sağlık ve Sosyal Yardım Bakan'dır.Fonun denetimi, Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulunca yapılır.
- Fonun işleyişine ilişkin usul ve esaslar, Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığınca düzenlenecek bir yönetmelikle belirlenir.
- Geçici Madde:5-Kendi istekleriyle muayenahanelerini veya özel hastanelerini kapatıp kamu kurum ve kuruluşlarında en az beş yıl görev yapmak isteyenlerin kullandıkları tıbbi araç ve gereç,Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığının uygun görmesi halinde,Bakanlığın belirleyeceği esaslara göre satın alınır.

Yürürlükten Kaldırılan Mevzuat

Madde:9-Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren diğer kanunların bu Kanuna aykırı hükümleri yürürlükten kalkar.

Madde:10-Bu Kanun, 14.7.1987 tarihinde yürürlüğe girer.

Madde:11-Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

12.2.1987

TÜRK-İŞ

TÜRKİYE İŞÇİ SENDİKALARI KONFEDERASYONU
CONFEDERATION OF TURKISH TRADE UNION
CONFEDERATION DES SYNDICATS D'OUVRIERS DE TURQUIE
TÜRKISCHER GEWERKSCHAFTSBUND

Tlf(Phone): 33 31 25 - 29

Tlg (Cable); Tü: İş

Sayı (Ref):

Anka 24 MART 1987

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
BAŞKANLIĞINA

ANKARA

*Meclise Yürürlüğe
kann olan
mesin*

Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu'nun;

- o Yurdumuzda çoğulcu ve özgürlükçü demokrasinin tüm kurum ve kuralları ile yerleştirilmesini,
 - o Ulusumuzun iktisaden güçsüz durumdaki çoğunluğunun ağır ekonomik ve sosyal sorunlarının çözülerek "sosyal devlet" ve "sosyal adalet" ilkelerine ve gereklerine dayalı bir düzenin kurulabilmesini,
 - o İşçi hak ve özgürlüklerini hedef alan haksız ve adaletsiz kısıtlama ve uygulamaların Birleşmiş Milletler Uluslararası Çalışma Teşkilâtı ilkeleri uyarınca kaldırılmasını,
 - o Grevli serbest toplu pazarlık düzenine yeniden işlerlik kazandırılmasını
- öngören hedef ve çalışmalarını ışığında, çeşitli yurt ve işçi sorunlarına çözüm getirilmesi amacıyla 1984 yılından itibaren Başkanlığınız ve Başkanlığınız aracılığıyla Yüce Meclisimize başvurduğu hatırlardadır.

TÜRK-İŞ bu çerçevede, Mayıs/1984'den itibaren, temel yurt ve işçi sorunlarına çözüm arayan yasa değişiklik önerilerini sunmuş, önerilerin gerekçelerini Türk kamuoyuna ve 17 Temmuz 1984, 11 Şubat 1985, 29 Nisan 1985 tarihlerinde Hükümete ayrıntılarıyla açıklamıştır. Kasım/1985'te tüm sorunlar TÜRK-İŞ Genel Merkezi'nde düzenlenen bir ortak toplantıda, TBMM Sağlık ve Sosyal İşler Komisyonu üyelerine anlatılmış, önlem alınması istenilmiştir. 21 Aralık 1985'te Ankara'da düzenlenen "Parlamentoya Çağrı Toplantısı"nda, çıkmazlar, sorunlar ve çözüme ilişkin düşünceler

[Signature]

[Signature]

[Signature]

[Signature]

[Signature]

tekrarlanmıştır. 15 Ocak 1986'da, Yasalarda yapılması gerekli görülen değişikliklerle ilgili ilkeler Hükümete, tüm siyasal partilere, tüm milletvekillerimize ve Başkanlığınıza bir kez daha sunulmuştur.

Üzülerek belirtmek gerekir ki, bunca girişime, çıkmazlara akılcı çözümler bulabilme çabasına karşın, bu tarihe kadar bu alanda hiçbir önlem alınmamıştır.

Siyasal iktidarın çalışanlara karşı hasmane tutum ve uygulamalarını sürdürmekte direnmesi, TÜRK-İŞ Yönetim Kurulu'nu, 16 Mart 1987 tarihinde kamuoyuna da duyurulan bir dizi önlem alma ve uygulama noktasına getirmiştir. Bu çerçevede; demokratik parlamenter düzene, demokratik parlamenter düzenin kurumlarına saygı ve güven geleneğimiz doğrultusunda, öncelikle, Anayasanın 74. maddesinin Türk yurttaşlarına tanıdığı hakkın, TÜRK-İŞ Örgütünün tüm birimlerinin yöneticilerince 3071 sayılı Yasa hükümlerine göre kullanılması üzerinde görüş birliğine varılmıştır.

TÜRK-İŞ, Yüce Meclisimizin, Ulusumuzun iktisaden güç durumdaki çoğunluğunun haklı dert ve şikâyetlerini çözebilmek; Yurdumuzda çoğulcu ve özgürlükçü demokrasiyi tüm kurum ve kuralları ile yerleştirebilmek için tüm imkânları seferber edeceği inancını ve güvenini korumaktadır.

Sayın Başkan,

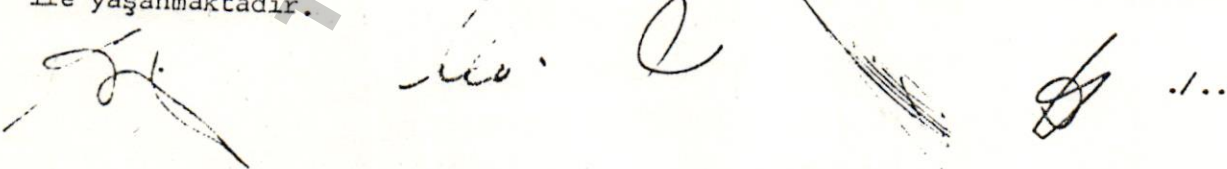
TÜRK-İŞ açısından bugün cevabı dikkatle araştırılmak gereken ilk soru, yakın geçmişin "sosyal hukuk devleti" olan Türkiye'nin 1980 sonrasında buradan hangi noktaya geldiği; bugün egemen kılınmak istenen şartlar kendi seyrinde bırakılırsa, önümüzdeki günlerde hangi noktalara gelinebileceği sorusudur.

Belirtilmek gerekir ki, son yedi yıl, Türkiye'de sosyal devlet anlayışını ortadan kaldırmış, hukuk devleti ilkesini ise ciddi suretle tartışılır duruma sokmuştur.

Yapısındaki tüm çarpıklıklar ve 18. yüzyıl anlayışı ile uygulanmaya çalışılan ekonomik sistem, iktisaden güçsüz durumdaki geniş halk kesimlerini devlet himayesinden büyük ölçüde yoksun hale getirirken, devlet bu kesimleri koruyucu, sosyal, ekonomik ve mali tedbirler alma ödevini yerine getiremez duruma girmiştir. Buna koşut olarak, devletin ekonomik hayattaki belirleyici etkinliği ve rolü hiç mertebesine indirgenmek, iktisaden güçsüz durumdaki kitleler, özel sermayenin egemenliği altına sokulmak, insafına terk edilmek istenmektedir.

Sayın Başkan,

Bu çarpıklığın tabii sonuçları, Türkiye'de son yedi yıldır tüm çıplaklığı ile yaşanmaktadır.

Siyasal iktidar, geniş kitlelerin ağır ekonomik güçlükler ve her ölçünün ötesindeki hayat pahalılığı altında ezilmesine seyircidir.

Her beş yurttaşımızdan birinin, işsizliğin feci sonuçları ile karşı karşıya bulunduğu yurdumuzda, iş sağlamanın, işsizlikle mücadelenin, devletin işlevleri arasında bulunmadığı öne sürülebilmektedir.

Gerçek gelir düzeyinin yarıyarıya eksildiği, yüzbinlerce yurttaşımızın aileleri ile birlikte asgari ücret düzeyinde sefaletle mahkûm edildiği bir ortamda, sıkıntıları ortadan kaldırmakla ödevli olanlar sessiz kalabilmektedir.

İktisaden güçsüz durumdaki kesimlerin dışından tırnağından aratılarak yerine getirdiği vergi ödeme yükümlülüğü ile sağlanan imkânlar, siyasal iktidarla bütünleşen üç beş sermayedara yada kuruma aktarılabilir. .

Türkiye'nin, gelir dağılımı en bozuk ülkeler arasında başlarda olması; uygulamanın giderek daha kötüye yönelmesi, siyasal iktidarı hiçbir şekilde rahatsız etmemektedir.

Emeğin ulusal ve uluslararası düzeyde bir "met'a" gibi, üstelik ucuzluğu ile iftihar edilerek, pazarlanmaya kalkışılması; Türk çalışanının emeğinin yabancı tekellerce Türkiye Cumhuriyeti Devleti hudutları içinde sömürülebilmesi için her çeşit imkânın yaratılması, bugünkü siyasal iktidar açısından, sistemin bir gereği ve yadırganmamak gereken bir uygulama olarak görülmektedir.

Ekonomik sistemin çarpıklıklarından ve çarpıklıklarda ısrarlı olunmasından kaynaklanan, kamu vicdanını ağır şekilde rencide eden bu tablonun, Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu, Örgüt yöneticileri ve Konferasyon saflarında bütünleşmiş milyonlarca işçi tarafından kabul edilmesi, karşılıksız bırakılması, asla mümkün değildir.

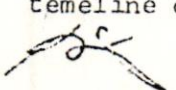
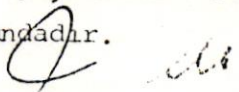
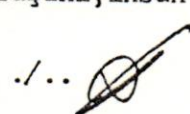
Sayın Başkan,

Bunun gibi, TÜRK-İŞ açısından, sisteme yönelik eleştirilerin "12 Eylül öncesini arayış" yada "siyaset yapma isteği" biçiminde değerlendirilmesi de kabul edilemez.

Siyasal iktidar, kendi dışındaki her çevreyi, çoğu kez demokratik bir yapıda çoğulculuğa dayalı özgür düşünceleri de hedef alarak sürekli olarak suçlama eğilimindedir.

TÜRK-İŞ, siyasal iktidarcı benimsenen ekonomik sistemi tüm kurumları ile yerleştirmeyi, iktisaden güçsüz durumdaki çoğunluğun haklarının ortadan kaldırılmasını kolaylaştırmayı amaçlayan bu tutumu ve suçlamaları şiddetle reddetmektedir.

TÜRK-İŞ'in bu görüşü, çalışanların hak ve özgürlüklerinin korunması hedefi ile yakından ilgilidir. Türkiye, ekonomik sorunlarını çözmek uğraşını, insan hakları temeline dayandırma zorundadır.

Bu çerçevede, Türkiye'nin insan haklarına saygı esasına dayalı Batı Demokrasilerinden adım adım uzaklaştırılmasına seyirci kalmak, hatta bunun teşvikçisi olmak, son derece zararlı ve tehlikeli bir tutumdur.

Hür sendikacılık, grevli serbest toplu pazarlık hakkı gibi, demokrasiyi gerçek anlamda demokrasi yapan kurumların, bunca uyarıya rağmen, siyasal iktidarca hayata geçirilmemekte direnilmesinin, sadece çarpık ekonomik sistemin korunması amacıyla yöneldiğini kabul etmek mümkün değildir. Adeta Batı Demokrasilerinin Atatürk Türkiye'si'ni daha ileri ölçüde dışlaması için bir plan uygulanmaktadır. Bunun TÜRK-İŞ tarafından kabul edilmesi ve karşılıksız bırakılması düşünülemez.

Sayın Başkan,

Bugün Türkiye'de milyonlarca insanımızın, tarım işçilerinin, iş yasalarının ve sosyal güvenlik sisteminin dışında, güvencesiz durumlarını sürdürmesi, siyasal iktidarı rahatsız etmemektedir.

Siyasal iktidar, gelir dağılımındaki adaletsizlikleri dengeleyebilecek kurumların, örneğin grevli toplu pazarlık düzeninin işlerlik kazanmamasından sıkıntı duymamakta, sömürü şartlarını kolaylaştırmak maksadıyla, devletçi çalışanlar karşısında örgütlenme, devlet gücünü özel sermaye ile bütünleştirme yolunu seçmektedir.

Devletin müdahalesi dışında gelişmesi gerekli olan toplu pazarlık düzeni, siyasal iktidarın açık ve aktif müdahalesi altındadır.

Yüzbinlerce çalışan, "sözleşmeli" adı altında ekonomik hak ve menfaatlerini koruma ve geliştirme imkânlarını, örgütlenme hakkını, toplu sözleşmelerden yararlanma hakkını yitirme tehdidi altındadır.

Devlet memurlarının en doğal hakkı olan sendikalaşma hakkı tanınmamaktadır.

Hür sendikacılık ilkeleri açıkça çiğnenmektedir.

Batı demokrasilerince Türkiye'nin dışlanmasına yol açan bu tutumun bir rasantıdan ibaret olduğunu söyleyebilmek mümkün değildir.

Bunun gibi; çalışan için güvence sağlayan tüm kurumlara göz dikilmiştir. Kıdem tazminatı gibi hukuksal kurumlar ortadan kaldırılmak, işçinin meslekî kaderini işverenin iki dudağı arasına bırakmak istenmektedir. Siyasal iktidar, binlerce işçinin, işverenlerin keyfi tasarruflarıyla işinden edilmesi, tazminat haklarının, hatta ücretlerinin gaspedilmesi karşısında seyircidir.

İşçi sağlığı ve iş güvenliğinde durum yürekler acısıdır. İş kazalarında ve meslek hastalıklarında, en kötü ülkelerin başında gelen Türkiye'de bu durumun önlenmesi için yapıcı ve kalıcı hiçbir önlem alınmamaktadır. İşçiye, ailesine

ve emeklilere sınırlı da olsa sağlık alanında hizmet getiren ve işçinin parasıyla kurulan sağlık tesislerine bile göz dikilmiştir.

Sayın Başkan,

Tüm bu çarpıklıkların Türkiye'yi hangi noktaya getireceği sorusunun cevabı ise, çıkmazdır, çözümsüzlüktür.

Siyasal iktidar, bu gidişin çoğulcu ve özgürlükçü demokrasi arayışına, demokrasiyi kalıcı kılabilmek için gösterilmek gereken özene ne denli ters ve sonuçlarının ne denli tahripkâr olabileceğini ya görmemekte, ya da daha vahim, görmek istememektedir.

Çoğulcu ve özgürlükçü demokrasiyi, sosyal hukuk devleti ilkelerini hedef alan Atatürk Türkiye'sini, insan hakları temeline dayalı hukuk sisteminden koparmaya yönelen bu gidişe "dur" diyebilecek merci ise Yüce Meclisimizdir. TÜRK-İŞ, başta da belirtildiği üzere, Yüce Meclisimizin bu alanda üzerine düşün tüm sorumlulukları eksiksiz yerine getirme çabası içinde olacağına inanmaktadır.

İktisaden güçsüz durumdaki geniş halk kesimlerinin, diğer bir deyişle işçilerimizin, memurlarımızın, köylümüzün, küçük esnafın, emekli, dul ve yetimlerimizin bu hayatî sorunlarına, Atatürk Türkiye'sine en kısa süre içinde sahip çıkılacağı, gerekli önlemlerin alınacağı umudu ile, durumu Başkanlığınıza sunarım.

Saygılarımla,

Türk iş merkez genel kuruluna katılmayızda yapımızda belirlenmiş bir işi perçinleyici bir fırsattır.

Merkez genel kuruluna katılmadan önce sendikalar düzeyinde ittifaklar politikası gereğince ve yeterince uygulanmamıştır.

Sensika genel kurulunda. Tüm sabahlar sevgilerine dökülüyor. Uzun erimli hedefler belirlemek delege seçiminin den itibaren sendikalar hedeflermelidir. Bir çok sayı el yardımıyla, ve kendilerinin de pekiştiriyor.

İttifaklara henüz bir perçinlemeden belirlene olamaz. Örneğin Türk iş genel kurulunun bitimine bir gün kala, kadar parçaları listelerini yapmamışken, Sektör yılmıyor. Sol sosyal demokratlar tarafından. Devamlı surette. Cevdet Selviye Türk iş genel sekreterliği önerisini pekiştirmiş olmasına rağmen ittifaki şaşırtmamıştır.

Sendikalar düzeyinde Döğru yol partisi ile genel kurulda Solun ittifaki şaşırdı bunda da kasareli olunda yer yer. Buna örnek Tek pida-İS - Tes-İS - Çimse-İS bu sendikaların tümünde genel kurulda sol ile Döğru yol taraftarları işbirliği yapıp faşist unsurları Sensika yönetimlerinden temizlemiş durumda dırlar. Bu ittifak. Türk-İS merkez genel kuruluna yansıtılmadı, bunda Sol'daki sendikalarda bizim etkimizin azlığından Sol sendikaların ittifak olmaları. Yeten kadar kavraya namının day kayırdıkları. Tabii SİTP'nin bu anlamda etkisinin büyük olmasındandır. Örneğin Gelişim Türk iş Demokratikleşmesini istemeyenlerin Harfederasyon hesabı yaparlar da bu olumsuzluk ta payları vardır.

Bunday Seneca Sendikalarda Gelişimci hedeflerden belirli Sendikalar hedeflermelidir. Şimdiye kadar Türk işteki Sol Sendikalar his bir zaman Türk iş yönetimini -

2-
Olmaya yönelik ciddi çabaları olmadığında hesaplarında 2-
Orta para eksik yapmaktadırlar. Sırf Türk işe fazla aidat
ödemeyelim diye üye sayılarını az pestermettikten sonra buna
Örnek yal iş Sendikası 135 bin perzektay aidat ödeyen
üyeleri olmasına rağmen Türk işe 70 bin üzerinden aidat
ödemekte dırler dolayısı ile 32 delege pönderdiler
Yerde 24 delege ile Türk iş perel kuruluna peidiler
Örneğin Kırıştal iş 11 delege ile pelmesi pereldiği halde
aidatını azlığından 5 delege ile peidiler.
Öbür taraftan posist Türk metal sendikası 70 bin üyesi
olduğu halde Türk işe 120 bin üzerinden aidat ödeyip
2 misti delege pönderdiler

Bundan sonraki mücadelemizde 1991 sınıyın sendikası
bilgilerin Türk işe septanacağı rilesinde yola çıkarak.
he defloyiye varmak istediğimizi sendikol müradeyleye
pelince bir yandan Türk iş yönetimi ile sal muhofetiy
ononun piderik dahada asılmasına engel olmaya çolışıyoruz
öbür yandan eylem ve önerilerimizi bildirerek daha fazla
Sendikaya kavratmak. yazama peşirmek için çaba sarf
ediyoruz. Türk işin demokratikleşmesinin yolu sendika
ları demokratikleştirmekten peşirmektedir. Yeni konfederasyon
yan hesapları yaparların işine Türk işin demokratikleşmesi
veya demokratikleşme bitiriliğinin olasılığı işlenice
pelmemektedir. Onlar nasıl olsa Türk iş değişmez
inmesini sürekli bilmaya çolışmaktadırlar. Bu anlamda
Örneğin Cumhuriyet Gazetesinden Şükray ketencinin
Türk iş perel kanalında Serket yılmazın lehinde
bir faal kulistene katılmasında bunun kanıtıdır.

Sendikalar bazına indirip edipimizde:

metal işkolunda. Otamamit-İş Sendikası Türkiye katılmayan
tüm yollarını denemelidir bu anlamda Beşimsiz Çelik İş
Sendikası ile ilişkilerini polistroneli uzen süreçte de
Olse birleşiminin yollarını oramalı. Gözük Çelik İş sendika
sını yönetiminde faşistler artık yok. bu birleşimden 130 bin
üyeli önemli bir sendika ortaya çıkacaktır. ayrıca,
Kongfederasyon hesabı yaparların tümüne yetimi bu
anlamda akmamalı İş Sendikasına pürer mektedir.

Belediye İş: Bu sendikamız yönetiminin değişme olasılığı
daha güçlü olan sendikaların başında gelmektedir. Gözük
Kongresinde ittifaklar değişmiştir. Sığlara hitse idi
kongre alınmıştı bile bu sendikada isten bul Ankara
izmir Adana Diyarbakır gibi illerinden Demokratların
yapan olduğu illerin şube komiteleri biddi planlı programı
yapılan sendikamız yönetiminin değişmesi kasındır.

Yal İş: üye sayısı ve potansiyeli açısından Türk iş işindeli
en önemli ve etkili sendikalarından birisidir. polisler insaat iş
kolunu göpüslemek. Sendika işindeli perişlerle bestesinden
kurtulmak için süratle bir şekilde özel sektöre girilerek
vermek te dır ler. bu anlamda sen zamankorda Gözük
işletme tipi sözleşme anlayışına göre bir büyük insaat
şirketinin bir işyerinde sözleşme yapmak ile işletme tipi
sözleşme saydınarak. bütün işyerlerinde peşali sayıla
bitiyor örneğin STFA'nın sözleşmesi işyerinde yaptıkları
sözleşmeyi işletme sözleşmesi saydınarak. 22 bin STFA
işçisinin sendikalı yaptılar. böylece özel sektöre 100 bin
üye olmaları olmaktadır. ve yal İş 000 ümüzdeki dönemde
Türk İş'in en büyük sendikası olacaktır tam 200 binere.
Yal İş'te Genel Sekreter Mehmet Barmacı.

4
Tekrarda iş: Dajru yalla Salay itfakının sağtan dıfı
bir merkez peral karede yosandı bu sendikaların demokratik
leştilmesi demek hemun hemun Türk işi Demokratik
leşmesi demektir. Bunun maddi temelleri geçen kan
redde atıldı bu sendikayı özel önemle ele almak çok
iye beser kıtar görmek perahıyer şu anda Türk işi
en büyük sendikası ilk defa bu Türk iş peral karede
bldk daimıyıp 35 dekjede 13 Zanesi Salay adayı Cevdet
Selviye oy verdi bu sendikaların hedefleri yerleri İstanbul
izmir Adana ve Rize olmalıdır.

Türkçe moderniz: Şu anda yönetimi saygı demokratik
vina Zayıf dıkt. moderniz şüari sendikası yeni adıyla
Genel moderniz le birleşme pörizmelerini sürdüriyo kan
birleştikten sonra yer altı işkaları tek ve en büyük sendika
si. olacak. bu sendikaların Zayıf dıkt kalar Say saygı
Demokratik ve Pasistler veren bir itfakın içinde ve çok
Örenli yol sızlıklarını bulgusudur.

Testis, Toleyis, Selviye Sendikaları hemun atıllı bir
programlı çabalar ile dejişcek sendikalar dır. bu sendika
ların da demokratikleşmesi demek. Türk işi 3/2 senin
ele geçirilmesi demokratik perahıyer bunun maddi
temelleri ve r. petrolis erimideki dönem bu kanun
kanday Adana ilinde olacaktır. Yoldaş 83 →

Bugün 28 Nisan 1987 Çarşamba Herşünkü gibi yatağımızdan kalkıp kahvaltımızı yapıp işe gitmek için yola koyulduk trene gittiğimizde işverenin bildiri dağıttığını gördük gördük derken işçiler trene gelmeden daha vagonlara bildirileri almışlar işverenin bildirişi olduğu daha dışından belli oluyor Büyük beyaz kağıda yazmış adam kağıtta çok güzel fırızda kalın neyse dağıtım şekli böyle bir kısmında doğru kapısında bekçiler dağıtmışlar karayollarına geldiğimizde çelik iş sendikasında seman kağıda bastığı bildirileri dağıtıyor yanlış anlaşılmasın kağıt konusu aslında bizim için bildirinin kağıdı değil yazının içeriği önemli ama yine de o pahalı kağıdı görünce hayırlandım kende kendime. Başta işverenin bildirisinden alıntı yapmak istiyorum. bildirinin başında iri harflerle mess yazıyor Gördüm ki yine özalin patronu olduğu sendika Bize karşı yalan makinasını kurmuş çalıştırıyor işçileri kandırmak için Güneşi balıkla sıvamaya çalışıyor Başlık atmış sayın işdeme işçisi Türkiye metal sanayicileri sendikasıdan alınan toplu sözleşmeyle ilgili açıklayıcı yazı aşağıdadır Tüm işçilerimize duyurulur. diyor ve başlıyor.

İşçilerimizden gelen yoğun istek üzerine aşağıdaki açıklama yapılmak zarureti hisil olmuştur. İşveren sendikamızın vermeye öngördüğü ücret + primlerdeki artış %31 olarak bildirildiğini üzülerek öğrenmiş bulunuyoruz. Sendikamızın sayın işçilerimize vermeye teklif ettiği ve sayın çelik iş sendikası yöneticileriyle anlaşma temin edilmeyen ücret + prim artış oranı %31 değil aşağıda izah edilen miktarda ve şekildedir. Burada 1986 ve 1987 yılı mukayeseli ücret skalasını yazmış 1inci kademe için ustabaşılık kademesine kadar rakamları mukayese etmiş ben 1inci kademe saat ücretine alıntı yapıyorum 1986 yılında 352.60 kuruş olan 1987 yılında 513.20 kuruş oluyormuş. Şimdi ikinci bölümü yani bildirinin sağ tarafına geçelim yazı başlığı İskenderun demirçelik müessese müdürlüğü

İletmede fiilen çalışan işçilerimizin tesbit edilen baza göre hesaplanacak istihsal primi 1983 ücretleri yerine 1987 yılı saat ücretleri üzerinden hesap edilerek ödenecektir Gece zammı 1983 saat ücretleri yerine 1987 yılı saat ücretleri ile ödenecektir diyor. ve birinci kademe işçilik maaşını kendi kafasına göre mukayese ediyor. 1.inci kademe 1986 yılı çıplak ücret 73.335 + prim 11.739 + Gece zammı 3990 = 85.064 TL bu birinci yalan çünkü burada birinci kademe çalışan işçiler 59.000 TL maaş alıyorlar ve 1987'de maaşların şu olacağıni beyan ediyor. yine çıplak ücret 115.470 + prim 25.018 + Gece zammı 11.906 = 152.394 TL. bu da ikinci yalan işçiler bu kadar maaş alacaklarını bilseler kesinlikle greve gitmezler. Şimdiki çelik iş sendikasının bildirisinden alıntı yapmak istiyorum. işte bahsediyor anlaşma sağlanamadı grev kararının uygulanmasına birkaç saat kaldı gibi sözler. bir yerinde de çelik işçisinin sabrını zaaf kabul edenler 2 Nisan 1987 perşembe günü en güzel cevabı alacaklardır çelik işçisine ayda 100 bin lira maaşı çok görenler

Greve geçecek b3are içinde işletmenin uğrayacağı milyarlarca lira zararı göz ardı etmektedirler. diyor. şimdi işveren 152384 lira veriyorum sendikaya kabul etmiyor demek istiyor sendika ise 100 bin lirayı bile çok görüyorlar diyor hangisine inanmalı, elbette ki sendikaya inanmalı diyoruz. Çünkü ücretleri alan as kalan bizleriz işverenin yalanı ortadadır. Grev deniyor ama hiç kimse nasıl olacağını bilmiyor hiç bir açıklama yapmadılar herkes beklemede tüm işçilerde şunu söylüyor son saat anlaşılır. greve gitilmez diyorlar sanki grev kararı alınmamış gibi hiç bir hazırlık gözlenmiyor bizlerde grev konusunda acemiyiz grevi yaşamadık tebrik olarak bilsekte ne olacağı pek bilinmiyor. Geçen gün bir dostuma rastladım sağdan soldan konuşurken söz greve gelince şunu söyledi bana hiç olmazsa 3-4 gün olsun greve gitsen çok iyi olurdu ben hiç grevi tatmadım nasıl olacağını bilmiyorum. ileriye demokratik teorik olarak grevi biliyoruz ama pratik olarak bilginiz yok çünkü grev görmedik ben çok istiyorum. dedi ve ekledi ben bir baba olarak çocuklarıma meyve sebze giyim kuşam alamıyorsam neye yarar ben erkekliğim babalığım diyor.

Neyse yarın sabah saat 7 de grevdeyiz diyoruz ama hiç ümidim izde yok karamsar değiliz ama bazı karamsarlığa sürükleyen çetkiler sendikasının yönetim kurulunun duyarsız göranmadır ayrıca görülmeli de devam ediyor. Neyse sabah ola hayır ola sabahleyin işdenirde grevdeyiz insan olduğumuzu öğretilinceye kadar diyoruz.

Dostca selamlar

KIRMIZI Karanfil / iskenderin

TÜRK-İŞ SAMSUN MİTINGİ.

26. Nisan 1987 Tarihinde Türk-İş Tarefinden Düzenlenen Samsun mitingi işçi sınıfımız açısından tam bir yüz karasıdır. Bu Terbit Nicel açıdan değilse bile Nitel açıdan yasal sarmadır. Bu güne kadar görüldüğüm en niteliksiz mitingdir.

Türk-İş Tepe yönetimi OYP bakanlık OYP yönlendirmeli politika izlediği için Demirelin Trabzon mitingine öncelikle destek verilmiş tir. Türk-İş dedi demokratik muhafazetçi değerkendirmesine göre Ara seçimler öncesi Samsun'da Türk işçi plentoyunda yapamadığı mitingini Rovansı kararında yapmıştır.

Mitingde atılan sloganlar işçi sınıfımızın alışıktır olmadıkları türden Sloganlar olmuştur işçi sınıfının ne uzatı ne de yakın enimli talep ve istemlerine cevap vermemiştir. Sanki bir futbol maçında atılan sloganları andırmaktadır. Örnekllemek gerekirse en büyük Türk-İş pibi, Özgürlük demokrasi gelecek.

Mitingin katılımına özellikle yaresel tutulmasına özen gösterilmektedir. Başka bölgelerden mitingde katılım en pelenmiştir. cansız ve kutsuz olmasına özel önem verilmiştir. bölgelerdeki sendikaların Tepe yönetimlerinin özellikle perisi olmasında buna etkenidir. Örneklsem. Petrol iş sendikası şube yönetimi bile dağınık yalıcı. Tek pida. O.Y.P. Türk metal M.H.P. Belediye iş O.Y.P. + M.H.P. karışımıdır. Kaop iş M.H.P. dir. Yalı iş M.H.P. dir.

Mitingde katılım 10 bin kişi civarında olmuştur. Sıkı bir polis koruması altında yapılmıştır. Mitingde halktan bir tek kişi bile alınmamıştır. Mitingde katılanların sendikalara göre dağılımı ise şöyledir

Tek pida iş 2000 - 2500 Arası Belediye iş 1500 kişi Petrol iş 1500 kişi Türk metal 1000 kişi Tes-İş ^{500 kişi} Yalı iş 1000 - 1500 Arası Kristal iş 500 kişi Kaop iş 500 kişi Diğ.leri 1000 civarındadır.

Belirlenen sloganlara karşı dağınık slogan atan Kristal iş petrol iş Tes iş pibi sendikalarından en büyük Türk iş sloganına karşı en büyük işçiler ve işçiler ele perel preve sloganları atılmıştır. bu sloganlara büyük ölçüde Tek pida iş kerteside katılmıştır.

Ayrıca mitingde organizasyonda sıfırdır. Nitelim bu anlamda

Türk iş yönetimi bir birini ağırlayan süslü ve zayıf bir yapıya sahiptir. Türk iş teşkilatı sekreteri Orhan Bolcalı, Türk iş eğitim sekreteri Mustafa Başoğlu ve ağırlayan Tüm Sendikaların içinde organizasyon ve sorumlu tutulmuşlardır.

Bu anlamda Türk iş üst yönetimdeki çatallıkta su yüzüne çıkmıştır. Türk iş üst yönetiminde çatallıklar ve çatallıklar baş göstermektedir. Mustafa Başoğlu ve Şetin Gözer. Direkt Süleyman Demirel'den Emin olmaktadır. Oran politikasından Tam emin olmaktadır. (Şetin Gözer bu yakınlarda büyük bir Trafik kazası peşinde Bayır Sarsıntısı Kırda olmak ihtimali çok yüksek yedekte yol iş Genel sekreteri Mehmet Banyacı var ama 1. mi 2. mi yedek kesin bilemiyorum Banyacı Kayseri yol işten petrole son derece Dürüst namuslu bizde sempati duyan 12 Eylül öncesi öpülmüş noktaya petirdiğimiz bir dostumuzdur)

Türk iş üst yönetimiyle ilgili bu sesbete bulay mıyız Türk işe bağlı sendikalardeki son gelişmeler de şöyledir.

Türk iş üst yönetiminin OYP ye yakınlığı ve Türk iş içindeki işin deki ANAP kaynaklı faşist kararla ilişkileri pideral olarak bozulmaktadır. Bir-birine Ağırlayan saldırılar - duruma gelmiştir

Türk iş içindeki faşist kararla Türkmencil Kaap iş Demiryolu Genel modernleşen bir bölümü peşlerinde Ankara'da. Demokratik muhalefatin Tem silahlarının bir-bölümüyle Cıvay Lekanlarına. bir yemek yediler. Yemeğe Karab iş başkanı Kenan Durukan Petrol iş Genel başkanı Cevdet Selvi Borun iş Genel Başkanı Ali Ekber pınarç katılmıştır.

Caesmişte MHP line yakınlığı ile bilinen Aster işe karşı MHP'ilerle birliği yapmak için Selviye Kenan Durukan ve Demiryolu Genel Başkanı Mehmet Audevelli arasında konuşuluyor.

Faşistlerin önerileri aynı söyle bu bu yönetimi devirmek için Olayın üstü korpreye pitelemi biz hiç bir talepte bulunmuyoruz. Tamamen sizi destekleyeceğiz teklopi petirdiyor bu teklife Cevdet Selvinin karşı çıkması üzerine her hangi bir somut adım atılmadığı laflantı yapıyor - bunden sonra çeşitli defalar bu tür pirişim denemeleri başarısızlıkla sonuçlandı.

Benim yarınım ve benim psbi düşünen sendikacı arkadaşların yarınım ANAP kendisine Rabip olarak Dafa yolu Cıvay 1417 Türk işin Dafa yolu partisi etkisinden kurtarınmasını istiyor tabii başka yarınmlarda eklene bilir.

(Lütfi)

①

Eğer olup ve olaylardan sürette perçinli devleti çıkaramazsak, ele alıp depere lende mazzası, deneyimlerinizi aktaramazsak; sonuçta bundan demokrasiye geçişinin karşıtlarının kazancı çıkacağı bir perçektir.

Bunun için "Wayth ilaq" f.b. sindaki olayın bize düşündürdüklerine değinmek istiyorum. Tabii bu sadece olayın bir yanı. "Wayth ilaq" f.b. Topkapıda PETROL-İŞ'e bağlı 337 kişilik bir işyeri. Bu işyerinde oyların yapıldığı yapılan grev angajmanları da 162 kişi grev "evet" 175 kişi grev "hayır" diyor. "evet" 162 işçi ve 175 kişi sözcüklerini basına vermedik. Çünkü 175 kişi nin kimisi işçi değil, kuma dahi son rodu değinacekiz. Asıl olayın başka yönüne ele alırsak, Birinci burda 162 işçi grev "evet" 175 kişi grev "Hayır" diyor. Yani "Wayth ilaq" f.b. sinda "grev" isteyenler "Hayır" diyorlar. Yani "işverenle hiç bir sorunumuz yok" diyorlar. Yani bu sonucu petiriyor görünen budur. Ama perçekten durum göründüğü gibi mi dir? perçekten işçinin hiç bir sorunu yok mu? perçekten sonuç böyle mi?

Olayları biraz irdelersek sonucu bu olmadığını görürüz. perçekte, işçinin haklarının alınabilmesinin tek yolunun tek çaresinin grev olduğunu ve bu görürüz. Yani, haklarının alınmasının yolu grev ise ve tüm işçinin de işçi buysa 162 evet, oyna karşı 175 hayır, oyna nasıl izah ederiz.

- 1- Grevi pıtmek bu günkü sendikal yasalarla oldukça "püs"leştirilmiştir.
- 2- Sendikal gelişmeler etkisiz hale getirilmiştir, olansklar yok edilmiş son- gortu baskılarla karşı karşıya bulunmaktadırlar.
- 3- Sendikal birleşim kurulması yönünde anti-propagandanın en ince yöntemleriyle karşı karşıya bulunulmaktadır...
- 4- İşyerinde yönetici ve idari personel, işçilikle ilişkisi olmayan "dişker", propagandacılar ayrıca işveren kurumunda olan kişilerin grev ay- tamasına katılması "Wayth ilaq" ta bu sonucu doğurmuştur. Bu so- nuş işçinin iradesini yansıtmıyor. Durum tam da bu dur. Bütün bu olayları karşı 175 hayır, oyna karşı 162 evet, oyna hiç te azımsanmayacak bir sonuçtur. Hareket noktası bu olmalıdır. Tüm olansklarla karşı, baskılarla karşı karşıya. Karşı propagandaya, işverenin olansklarının seferberliğine karşı olma bu sonuç. İşçinin "Wayth ilaq"ta grevden başka çaresinin ol- madığı ve karşıtlarının "Grev" olduğunu. "162 evet"le bunu yalan bir- şekilde pıtmek isteyen en pıñ çabreye postermişlerdir. Kısacası an- larla budur. Bu durum sadece bu işyerine özgü değil, ülke çapın da böyledir. Durum buysa o halde bu durumda yapılması gereken nedir?

Basta da belirttikimiz gibi, sonuç olup ve olayları irdelererek sonucu pı- tme. Sonuçta bir örnek olarak B. Alman ilaq. Netes Derby grevleri ve sonuçları zorunlu bapormanın olansklarla olduğunu göstermektedir. Te- tekli politikamızı doğru saptayalım ve eylemlerle deniştirelim, yete- karlılığımızı koruyalım. Bu olmadıkça sürece özellikle bu kasa- larla yonilgi kısımlıdır. Politikamız "birimde birlik" olmalıdır. Bu bir buni sonuç olup ve olaylar dam hareketle ele alınmalıdır; bu bir lik ilkesini daha da aşarsak, Protik te ki örneğini B. Alman ilaq f.b. sinda görürüz Grev dönemi öncesinde işçinin Grev yönündeki epilimlerine karşı sendikanın etkili bir yetkilisi "Grev pıtmek ma- ceracılıktır", "Bunu yapmak isteyen 3-5 kişi dir" diyor du. Bu etkili yet- kilie karşı B. Alman ilaq f.b. sinda başarılı bir grev dönemi yapı- dı. Olansklar gibi görünen baparıldı. Daha sonra bu etkili yetkilie yonildığını kabul etti. Hem de tüm işçinin önünde. Biz burda ya- nilgiyi mülküm etmek, herşeyi bu yonde ele almak niyetinde de- liz. Yapılacak doğaldır. Ancak yapıl- olan yonilgilerden ders almak ve inatla bu anlayışı sürdürmektir... /.

Burda öğrenmek istediğimiz 2011 konu yanlış değil, B. Alman ilçe 16. sınıf grev başarısıdır. Başarıyı sağlayan taban dahil güçlü "birlik"tir. Bu iş yerinde tüm olumsuz koşullara karşın zor olan başarıldı. Hem de işçi sınıfına örnek teşkil edecek bir şekilde. Başarıyı getiren ve taban dahil "birlik" oluyumunu sağlayan olgu ve olayları iyi gözlemlemektir ve burdan hareketle "Birlik ruhunu", bir oya gibi örmek oluşturmaktır. Başarıyı bu sağlamıştır. Gerçek şu ki, Birlik ruhu kendiliğinden oluşmaz. Birlik ruhu kopullarla beraber oluşur ve gelişir. Yani Birlik ruhunun oluşumu, gelişimi, sürekliliği koşullara bağlıdır. Bunu başlı olarak da deşilendirir. Kopullar iyi değerlendirilip ele alınmazsa, olgu ve olaylar iyi gözlenmezse sonuçları ile ele alınıp değerlendirilmezse oluşan birlik ruhu (eğer önceden oluşturulmuş ise) çok kısa bir süre de dağılır. "Birlik ruhu"nun sürekliliğini koruyup onu ve her şey için bunun üzerine kurulması ise büyük görevlerdir.

"Birlik ruhunu", yitsek tutulması bir zorunluluktur. Bu yöre ileri işçilerin temsilcileri, sendika yöneticilerinin, ~~özellikle~~ Komünistlerin, sosyalistlerin, sosyal demokratların siyasası demokratların yanı sıra demokratların kazanılması isteyen tüm güçlerin görevidir. Bir yine "Wayth ilçe" 16. sınıf öğrencisi, Grev oylamasının ardından oluşan durum,

- 1- Greve "evet" diyen greve "Hayır" diyen ve oluşan iki grup
- 2- Grev kararının alınmamasının sendika yöneticilerinin süzgeci olarak
- 3- İş yeri sendika yöneticileri (temsilcileri) süzgeci olarak. (gerekli çalışmaya yapılmadı)
- 4- Zayıf unsurlar (sendikal örgütlenmekten bilimsizce karşı olanlar) ve işveren yanlısı gruplar.

Durum tam da böyle böyle bir durumdan en zararlı çıkacak olan yine işçilerin kendisidir. Karşı çıkacak olan da işverenden başkası olamaz. Bu durumda birden gelişmedi, iş yerinden başlayarak iş kolunda birliği zedeleyen olgulardır. "Wayth ilçe" ta işverenler çok ince anti-propaganda yürüttü. Yürütülecek de öncelikle işçi ile sendika yöneticileri karşı karşıya getirmek, hareket noktası sendika yöneticilerinin yeteneği olmadı. Sorunları göstermediği propagandası yaygınlaştırıldı. Burda amaçlanan işçiyi sendika yöneticileri şahsında sendikaya karşı soğutmak, örgütsüz bırakmaktır. Daha sonra da kap vurdu. Yöntemlerden biri bu iş yerinde greve gidecek ve bu yönde karar olacak işçilerin verildi. Yöneticiler bunu başaramadı. Ama işçi ile yöneticileri karşı karşıya getirmek. (Sendika sendika yöneticileri işçilere grev kararı olmasın demis) bütün bu olaylardan her işveren olgu ve olayları iyi kullanmalı. Kullanmalıdır. Bu sadece bir iş yerine özgü değildir. Bir iş kolunda da öyle olabilir. Örgütsüz kalmamak için iş yerlerinde başlayarak "Birlik" örmek günün en temel sorunudur. Çünkü greve ve örgütleniş güçleri bakarsak bu ve benzer olaylar işçi sınıfına karşı örgütsüzeleştirme yönünündeki saldırılar olarak artmaktadır. Ol-
dığını görürüz. Bu gün postermeli hale getirilen örgütlülüğe karşı tahakküm-
lolu yoldur. Postermeli de olsa örgütlülük sermayenin korkulu rüyası-
dır. Bunun için örgütlülüğü yitsekletme pidesiyle yitsekletmek zorun-
dudur. Bunun temel kuralı da iş yerinden başlayarak "Birlik"tir. Ama
parçalar arasında bir "birlik" sözde değil. Daha önce de deşilindiğimiz gibi bir-
lik önülmesinin tek yolu olgu ve olaylardan hareket etmektir. Bu-
sa olayların öncesi ve sonrasını mevcut durumda geleceği hesaplamak
la başlanabilir. Burda ilencek yol, bu gün koşullar oldukça zor bu-
anlamda sorunun çözümlenmesi sadece iyi yönetici sorunu olmaktan çık-
mamıştır. (ancak iyi yöneticinin rolünü yadsımıyoruz) en sordun işi dahil
iyi yönetici olmak zorunda ve bu şekilde hareket etmek zorunda
dır. Yani sorun 3-5 yönetici sorunu değildir. Sorun kopulların çok-
luğu olduğudur. Bu kopu koşulları ortadan kaldırılması sadece iyi yöneticilerin
olması, şu siyasal eğitimin yönetimde olması, bu siyasal eğitimin ol-
maması değildir. Bu gün ülke dahil tüm güçlerin birlik ve hareket
etmesidir. Sorunların çözümünü isteyen herkesin, ama herkesin kendi
ne düşeni büyük bir fedakarlıkla üstlenmesi gerekmektedir.

Türk işe bağlı sendikalarında konfederasyon buyana klinis pati hareketlilik yok yanlış sözleşmelerden kaynaklanan kısırlılığa giderek büyüyor.

Ekümenik belirlediği ücretlerin ösilemaması Tabanda hareketliliği artırmaktadır.

Son zamanlarda yalıste hareketlilik pözlennmektedir
yalış genel kurulunda. Demokratik Güçlerin başkanı Adayı Behzat Akdoğan 7 kişilik yanelinde 5 kişi Kendi Listesinden seçilenlere ve diğerlerine Genel Başkan gibi Davranışa emir vermeye kalkışması sendikayı yeni bunalımlar stiyor.
Seçimli prurklar oloğan üstü kanga hoşluğu sindeler
yalış Sendikasının Oloğan Kongreye kadar böyle
gitmesi Olopa sefahet. 5.5.1987

29. April 1980

Son günlerde ara ara, işyerimizde pişirilmekte olan yemeğin işçilerimiz tarafından toplu olarak yenmediği, bu yönde bazı sendika yönetici ve temsilcileri ile bazı kimselerin, işçilerinize yemeğin yenmemesi yönünde telkin ve baskı yaptıkları öğrenilmiştir.

İşyerimizde yemek her zaman olduğu gibi muntazam olarak hazırlanmaktadır. İşçilerinize, kendi ihtiyarları dışında, servisi sürdürülen yemeğin yedirtilmemesi yönünde baskı yapılması ve yemek yemeklerinin önlenmesi suçtur. Bu sebeple değişik bahanelerle işlerinin başından amirlerinden müsaade almadan ayrılan ve başka kısımlara girerek oradaki işçileri meşgul eden, dolayısıyla kendi işlerini savsatan ve başkalarının işlerini aksatanların görev ve sıfatı ne olursa olsun yasa ve toplu sözleşme hükümlerine göre cezalandırılmaları yoluna gidilecektir.

Öte yandan bu şekilde müsadeciz görevlerinin başından ayrılarak işin aksaması ve iş disiplininin bozulmasına yolaçan kişilerin bağlı oldukları amirler de bu davranış ve aksaklıklardan aynı şekilde sorumludurlar. İlgili amirler kendi kısımlarında iş huzurunu bozucu davranışlara müdahale ederek önlemeye çalışacaklardır. Çözümlemeyen gelişmeler geciktirilmeden yetkili amirlere bildirilecektir.

Tüm personelimize duyurur, başkalarının hürriyetini kısıtlayıcı davranışlarda bulunulmaması ve çalışma huzurunun sürdürülmesine gerekli ilgi ve özenin gösterilmesini önemle rica ederiz.

Genel Müdürlük

Tarih	29.4.1980
Sayı	45/B
Dosya	İsveren bildiri —
Yayınlandığı radyo	
Yayın tarihi	

Saygıdeğer İzmit Halkına

Genel - İş Şube Başkanı Nafiz Bostancı bugün siz sayın halkımıza hitaben bir bildiri yayınlamış ve yayınladığı bu bildiride beni adeta işçi düşmanı ilân ederek halkıma ihanetle suçlamıştır. Ekmek konusunu, bahane ederek kaleme aldığı bu bildirisinde sayın Bostancı siz sayın halkımızı yanıltarak beni muayyen bir zümrenin emrinde gösterme gayretine girişmiştir.

Oysaki başta sayın Bostancı olmak üzere tüm halkım şunu bilsinlerki ben mensup olduğum ailemin şeref, namus ve haysiyeti için canımı dahi verebilecek kadar manevi değerlerine bağlı bir insanım ve dünyanın bütün zenginlikleri bir araya gelse yine de bu değerlerden asla vaz geçmem.

Biz ekmek mevzuunda gerçeği tescil etmiş ve 620 gram ekmeği 3 liraya yedireceklerini vaad ederek senelerce 420 gram ekmeği vatandaşına yedirenlerin hatalarını düzeltmeyi gaye edindik.

Bildirinin en ilginç yanı ömründe bir gün işçilik yapmayan ama işçinin sırtından parsa toplamayı düşünen bir insanın, gençliğinin en güzel yıllarını kazma kürek işçiliği ile geçiren beni işçi düşmanı ilân edip kendisini işçi babası ilân etmeye kalkışmasıdır.

Sayın halkımdan bu profesyonel, yani sendikacılığı meslek edinen insandan -Sendikadan maaş- almasına rağmen, ayrıca ömrü boyunca halkımın fakir Belediyesinden maaş almaya kalkışmasının işçi dostluğu ile nasıl izah edileceğinin takdirini siz sayın İzmit'li hemşehrilerime bırakmaktayız. Yine bilmenizi isterim ki, sayın sendikacılar özellikle bu maddenin kabul edilmesini aksi taktirde boşu boşuna görüşmelere oturmamamızı söylemişlerdir. Hele bu şahısların Kanunlarımızda resmen tescil edilmiş olan 1 Mayıs Bahar Bayramının 1 Mayıs İşçi Bayramı olarak tescilini istemelerindeki ve yine Türk Ceza Kanununun 141 ve 142 maddelerinin kaldırılması gayesini taşıyan maddeler üzerindeki inatlarını bir görseniz yapılan görüşmelerin Toplu İş Sözleşmesi görüşmesi mi yoksa tamamen rejim münakaşası mı olduğunu herhalde sizlerde ayıramazdınız. Benden sizlerin kutsal varlıklarınıza küfür etmek gayesi ile yaptıkları 1 Mayıs Taksim mitinglerine işçi götürülebilmek için talep ettikleri ve sizlerin paralarınız ile alınan Belediye otobüslerini koparabilmek için gösterdikleri tepki görülmeğe değerdi. Biz bütün bu taleplere karşı asıl görüşülmesi icap eden maddelerin işçi arkadaşlarımızın sosyal ve ekonomik seviyelerinin yükseltilmesine ait parasal maddeler olduğunu hatırlatmıştık. Ama başta sayın Bostancı olmak üzere, diğer tüm sendikacılar her vesile ile karşımıza yukarıda belirttiğimiz maddeleri çıkartmışlar ve mücalelelerinin parasal olmaktan çok ideolojik olduğunu her vesile yüzümüze karşı söylemişlerdir.

Saygıdeğer halkım. Belediyemizin önünden bu günlerde geçerseniz Koro başının Nafiz Bostancı olduğunu, korodan yüksek sesle nelerin söylendiğini kendi kulaklarınızla duyarsınız. Sizin cebinizden günde 400-500 TL.sı günlük yevmiye alan bir kısım işçi kılıklı insanların kazma kürek sallayan hakiki işçi kardeşlerimin ceplerine el atmak için ne kadar sabırsızlandıklarını hayret ve ibretle görürsünüz. Ortaya attıkları sloganların işçi hakkını aramaktan çok tamamen rejimimizi tenkide yönelik olduğu ve bağırarlara namütenahi imkânlar tanınsa dahi bu şahısların ötmeve devam edeceklerini herhalde idrak ederdiniz.

Benim kesin kanaatim odur ki hürriyete aşık işçi kardeşlerim hürriyetle birlikte ekmek mücadelesi vermekte ve kendilerini maceraya sürüklemek isteyen Bostancı ve arkadaşlarını çok iyi tanımaktadırlar. Kendi kafalarındaki rejime erişmek için kanunları bir tarafa bırakacak kadar ileriye gidebilen bir insanın hak ve hukuktan bahsetmesi kadar abes birşey olamaz. Takdir siz Aziz İzmitlilerindir.

BELEDİYE BAŞKANI
CEVDET BAĞDAT

(Not: Grevden sonra)

5.6.1978

SAYGIDEĞER İŞÇİ KARDEŞLERİM

Sizlerin Ekonomik ve Sosyal haklarınız için uğraştıklarını iddia eden Genel-İş Şube Başkanı Nafiz Bostancı ve arkadaşları aslında neyin savağını verdiklerini 1.6.1978 günlü Kocaeli Gazetesinde vermiş bulundukları beyanlatlarında kendi ağızları ile itiraf etmişlerdir. Nitekim Nafiz Bostancı mezkûr beyanatında - Belediyemizin bu günkü imkanları ile Sendikalarının talep ettiği sosyal hak, ilaveye, ücret zam taleplerini karşılamamızın imkânı olmadığı kabul ettiğini ancak burada tek sorumlunun kapitalist sınıfı olduğunu vurguluyarak sizlerin ve bizim dışımızda kalan ve Anayasamızın vesair Yasalarımızla belirlenen Devlet şeklimizi tek sorumlu göstererek aslında İdeolojik mücadelelerine mesnet aramaktadırlar.

Nitekim Toplu İş Sözleşmelerinin görüşmeleri esnasında Sendika özellikle Türk Ceza Kanununun 141 ve 142. Maddelerinin yok sayılması ve 1 Mayıs Bahar Bayramının İşçi Bayramı olarak kabul edilmesi için bizlere kadar direniş göstermişlerdir ki biz, Toplu İş Sözleşmesi görüşmelerimi yoksa rejim münakaşasını yaptığımızı anlayamamış bulunmaktayız.

Hele hele kendilerine yani Sendikacılara teminat yaratmak gayesi ile münakaşa mevzuu yaptıkları ve kabul edilmemesi halinde koydukları tazminat bedellerini bir bilseniz herhalde Sendikanın hazırladığı ve tarafımıza kabul edilmek üzere sunduğu Toplu İş Sözleşmesi taslağını sizlerde hayretle karşıladınız.

Sizin aidatlarınızla Sendika ağılığı yapanlar bize kabul ettirmek istedikleri bir kaç madde ile 3 tane Profesyonel Sendikacıyı Toplu İş Sözleşmesi dönemi boyunca yani 28.2.1980 tarihine kadar ücretli izinli sayıp Belediyemiz sırtından maaş almağa zorlamaları ve aksi halde işveren olan bizleri 200-250 Bin Lira tazminatla mükellef görmeleri herhalde sizleri ilgilendiren hususlar olmasa gerekir.

Özellikle bu maddelerde büyük direniş gösteren ve bu maddeler kabul edilmediği takdirde boğu boşuna görüşme yapmamamız gerektiğini söyleyen Sendikacılarınızı tanımanız bakımından bu hususları sizlere arz etmekte zaruret görmekteyim.

Bütün bunlara karşılık bizler işveren olarak tamamen Sosyal Adalet İlkelerinden hareketle verebileceğimiz azamisini Sendikaya teklif olarak iletmış ve çıkması kuvvetle muhtemel BELEDİYELER GELİRLERİ YASASININ Yasalaşması halinde muhtemelen, Sendikanın ve dolayısıyla Uzlaştırma Kurulunun kararlaştırdığı zam ve ikramiyeleri tümünü kabul edeceğimizi ve hatta toplu Sözleşmeye bu şekilde bir madde koyabileceğimizi önermiş idik. Ne varki bu teklifimizde kulak arkası edilmiş ve görüşmeler Sendika tarafından kesilerek sizlerin şahsınızda macera arayıp sizleri sokağa dökmeyi tek hedef kabul eden Sendikanız Grev ilanını Belediyenizin kapısına yapıştırmıştır.

Grev, siz işçi arkadaşlarımanın en yasal bir hakkınız bulunmaktadır. Ancak Grevin - işçilerin işverenle olan münasebetlerinde iktisadi ve sosyal durumlarını korumak veya düzeltmek amacıyla - yapılması iktiza eder. Oysaki biz işveren olarak siz kıymetli işçi kardeşlerimize, artan hayat pahalılığı ve geçirdiğimiz devalüasyondan etkilenmemeniz için elimizden gelebilecek azami gayreti göstermiş ve verebileceğimiz, ama gerçekten verebileceğimiz azamisini teklif etmiş bulunmaktayız. Sizlere vermeyi vaa ettiğimiz haklar için atacağımız imzayı namus telakki ediyorum. Bu gün imzalayıp yarın verememe halinde hak Grevi olacağını bugünden herşeyin açık ve seçik olarak bilinmesinde zaruret görmekteyim. Şüphesiz takdir sizlerin olacak ve siz aziz işçi kardeşlerim ya akli selim yolunu veya macera yolunu seçeceksiniz. Doğru yolu seçeceğinize inancımı tekrar ile hepimize esenlikler dilerim.

Cevdet BAĞDAT

İzmit Belediye Başkanı

(Not: grevden önce yapıldı)

Sendikal
GisnenceSokağa
dökme?Aksi demeyiş
Grev kararıGörüşmeler
Sendika
kesildi?

Bu gaba postenirse birlik yolunda ilk adimlar atilir. Surec, icuisin
de sendikalar zindan tak yetenekli yoneticiler yetisir ve bu ise etiketlerin
le bir cok sorunun cozumunde etkiye bulunabilir ama sorun yone-
tici sorunu deildir. Sorun yonetimde olma sorunu da deildir. Cok
iyi yoneticilerin yonetimde olupunu varsayalim, tabanla buna destek
yoksa tsbandali birlik yoksa bu yoneticilerin gabaasi sonuclari
kalacaktır. (Pncal, tsbandali birliğin olusumuna etxisini yadsimiyoruz)
burda sorun is yoneticilerinden hareketle iyi yoneticiler (Ternodlali)
ve is yuinde islerle butunlesmis birlik icuisinde hareket
etbilen yoneticilerden hareketle mucadeleyi bir ust asmayan
sigorta biliriz. Sorunu bu temelden hareketle ok almak perçeli-
yor kanisin dayum. Ters durum. Yani Yoneticuyu (Bu kasullarda)
suçlamak, Sorunu yonetim sorunu olarak pormen galipneme
kifif etmek demektir. Basitlerini suçlayarak sorunu cozum
potirilmedigi perçelise "birlik in olusumu da suçlamakta olmadı-
gi perçelini potirir. Birlik gaba ve karanimlerin uzerine yub
selir.

H. ATEŞ (Nehir)

İŞÇİ SINIFININ SENDİKAL BİRLİĞİ VE KİMİ SORUNLAR ÜZERİNE

REMZİ GÜVEN

Evren - Özal diktatörlüğü son aylarda işçilere ve sendikal harekete karşı yeni yeni saldırılar gündeme getiriyor. Kendilerinin 1982 Anayasasına dayanarak çıkardıkları, daha sonra bir çok yerini yeniden değiştirdikleri 2821-2822 sayılı yasaları şimdi daha da faşistleştirmek istiyorlar. Bu yasalarda yapmayı planladıkları yeni değişikliklerle, hükümete sendikaları tam kontrol altında tutabilmesi için yeni yetkiler vermek ve sendikaların diktatörlük karşıtı harekette daha aktif bir rol oynamasını önlemek istiyorlar. Öte yandan Başbakanlık tarafından "Çok gizli" kaydıyla KİT ve İDT yöneticilerine gönderilen 14 Mayıs 1985 ~~gizli~~ tarihli genelgeye göre, KİT çalışanlarının "işçi ve memur statüsünden" ayrı olarak "sözleşmeli personel" haline getirilmesi öngörülüyor. KİT'lerden sendikaları tasfiye planının birinci aşaması olarak nitelenen Başbakanlık genelgesi uygulamaya konulduğunda, bu kuruluşlara 6 aylık sözleşmeli, sendikasız, hiç bir sosyal güvencesi olmayan işçiler alınacak. İstenildiği zaman işten çıkarılacak olan ve tek kuruma kidem ve ihbar tazminatı ödenmeyecek olan bu işçiler, gerçekte emperyalizmin ve işbirlikçi oligarşinin tüm Türkiye çapında görmek istedikleri, amaçlarına uygun, işçiye köleleştirme sisteminin örneğidir.

Özal hükümeti bir yandan da IMF dayatmaları doğrultusunda 32 KİT kuruluşunu satışa çıkarmaya hazırlanıyor. Bunun için ~~em~~ emperyalist kuruluşlarla işbirliği içinde projeler yapılıyor. Bu durum 32 KİT kuruluşunda çalışan ^{işçi ve memur} 580 bin çalışanın önemli bir kesiminin işsiz kalması, geri kalan kesiminin de bölünmesi,

işgüvenliklerini ve sendikalarını yitirmesi tehlikesini birlikte getiriyor. Bu kuruluşların yerli ve yabancı tekellere satılabilmesi için daha z "cazip" hale getirilmeleri, "personel yükünün hafifletirilmiş olması" bunun için de yoğun işçi çıkarılması gerekiyor. Ama bunu yapabilmeleri için bugün işgüvenliğinin önemli bir aracı haline gelmiş bulunan kıdem tazminatı ~~takvii~~ ~~min~~ engelinin ortadan kaldırılması gerekiyor. Bu nedenle kıdem tazminatlarını bir fonda toplamayı ve ancak emeklilik durumunda ödemeyi öngören bir yasa tasarısı hazırlanıyor. Kıdem tazminatı hakkını büyük ölçüde ortadan kaldırmayı amaçlayan "fon yasa tasarısı"nın yanısıra, işçi emeklilik yaşını yükseltecek yasa tasarısının da hazırlıkları sürüyor.

Sosyal Sigortalar Kurumu yasasında yapılmaya çalışılan değişikliklerle de, işçinin parasıyla ayakta durabilen bu kuruma ait hastaneler, çeşitli yollardan vurguncu kapitalistlere devredilmek isteniyor. Bu anada Özal hükümeti SSK'nın işçilere verdiği konut kredilerini kaldırdı, Türkiye'nin tek meslek hastalıkları hastanesini çalışmaz duruma getirdi.

Bu yeni saldırılar diktatörlük rejiminin son beş yıldır işçi haklarına en azgın bir biçimde yönelttiği saldırıların bir devamıdır. Diktatörlüğün işçi sınıfına karşı beş yıldır yönelttiği saldırıların nedeni neydi? Saldırıdan neyi amaçlıyordu? Niçin şimdi yeni yeni saldırıları gündeme getiriyor? Bu soruları yanıtlayabilmek için işçi hareketi ile işbirlikçi oligarşi arasındaki savaşımın son yıllarda nasıl bir gelişme gösterdiğini ele almak, bunun için de ~~beş~~ beş yıl öncesine 12 Eylül darbesine kadar gitmek gerekiyor.

12 EYLÜL DARBESİNİN GETİRDİKLERİ:
Sendikalar Galisamaz Hale Getiriliyor. DİSK Yöneticileri Tutuklanıyor.

12 Eylül 1980 günü Milli Güvenlik Konseyi adli cunta, yayınladığı 7 numaralı bildiri ile, DİSK ve bağlı sendikaların

faaliyetlerini durduğunu, yöneticilerinin tutuklandığını ilan etti. Aynı gün cuntanın 3 numaralı kararı Ülkedeki tüm grevlerin durdurulduğunu ve grevdeki işçilerin derhal işbaşı yapmalarını bildiriyordu. Bu arada DİSK sendikalarının banka hesaplarına, binalarına ve eğitim tesislerine elkonuluyordu. Sonraki günlerde DİSK'in ve bağlı sendikaların merkez yöneticilerinden bölge ve şube yöneticilerine ~~kamx~~ işyeri baş temsilcilerine kadar binlerce sendikacı tutuklandı, ağır işkencelerden geçirildi. Daha sonra Türk-İş'e bağlı bir çok sendikanın da şubeleri kapatıldı, yönetici ve temsilcileri tutuklandı.

Tekelci basında DİSK ve faaliyeti hakkında geniş karalama kampanyaları yürütüldü, DİSK'in ve üye sendikalarının yöneticileri hakkında idam istemiyle davalar açıldı. İşçi haklarını koruma ve geliştirmede uzlaşmaz ve militan bir savaşım yürütmüş, işçi hareketinin güçlenmesinde büyük bir rol oynamış ve ne 1970'deki 15-16 Haziran direnişine yol açan gerici yasa değişikliği girişimiyle, ne de 12 Mart döneminde etkisizleştirilmesi başarılammış olan DİSK'in, böylesi korkunç bir zorbalıkla savaşından alıkonulmasından sonra cunta, tüm sendikal çalışmalarını ~~yasaklamayı~~ yasakladı, sendikal hak ve özgürlükleri askıya aldı. Kapatılmayan sendikaların elinden toplu sözleşme yapma yetkisini aldı, böylece onları da etkisizleştirdi.

Hak ve Özgürlükler Söğü Zoruyla Bir Bir Yokediliyor.

12 Eylül darbesinin 4.gününde cunta ilk işçi düşmanı kararını açıkladı: Kıdem Tazminatlarına üst sınır ~~getirilmişti~~ getirilmişti. 2320 sayılı yasa ile iş yasasının ilgili maddesinde değişiklik yapan cunta, işçilerin her yıl alacakları kıdem tazminatının üst sınırını asgari ücretin 7,5 katı olarak dondurdu. Kıdem tazminatlarına getirilen sınırlamadan sonra işçi ikramiyelerinin sayısı da 4 ikramiye olarak sınırlandı. SSK yasasında de-

gişiklik yapılarak, sigorta primleri artırıldı, ilaç bedelinin yüzde 20'si sigortalı işçiden kesilmeye başlandı.

Eskiden toplu sözleşmeyle artırılabilen ücretli izin hakkı, cunta kararıyla 18-30 işgünüyle sınırlandırıldı. 1 Mayıs tatil günü olmaktan çıkarıldı, yıllık toplam işgünü 4,5 gün artırıldı. İşyerlerinde, işçi temsilcilerinin yer aldığı disiplin kurulları ve öteki komiteler çalışamaz hale getirildi. İşçi sağlığı ve iş güvenliği denetimi işlemez hale getirilirken, işyerlerinde sert mücadelelerle kazanılmış haklardan biri olan işçi sağlığı ve iş güvenliği komiteleri dağıtıldı.

Cuntanın oluşturduğu Yüksek Hâkim Kurulu sendikal hak ve özgürlüklerin askıya alındığı, sendikaların çalışmasına izin verilmediği bu koşullarda "toplu sözleşmeleri" bağladı. Elbette bu "toplu sözleşmeler" yalnızca İMF dayatmalarını, cuntanın belirlediği hükümleri ~~ikiz~~ içeriyordu. Böylece işçilerin çalışma koşullarının ve ücretlerinin yalnızca cunta ve onun atadığı organlar tarafından belirlendiği, sendikaların işçiden yana hiçbir işlevi olmadığı bir dönem başlamış oldu.

Daha sonra 1982 Anayasası ve 2821-2822 sayılı yasalarla cuntanın kaba kuvvetle işçi hareketine dayattığı bu uygulamalar ~~an~~ "yasal" kılıf geçirildi. Cuntanın "demokrasiye geçileceği" yolunda verdiği vadeleri yerine getiriyormuş gibi görünmek için yaptığı anayasa, görünürde kimi sendikal hakları tanıyordu. Ama gerçekte cuntanın bütün yasaklarının, "sivil rejim"e geçildikten sonra da sürmesini güvence altına alıyordu.

1982 Anayasası, ~~iki~~ 1961 Anayasasının tanıdığı temel hak ve özgürlükleri ortadan kaldırıyor, sendikal hakları kullanılamaz hale getiren hükümlerin ilgili yasalarda yer almasıyla yetinmeyecek, bunları anayasa maddesi haline getiriyordu. 1982 Anayasası ile örneğin 1961 Anayasasında yer alan, "çalışanların insan

haysiyetine uygun bir yaşayış seviyesi için elverişli, adaletli bir ücret elde etmeleri" hakkı yokedildi. Toplu sözleşmelerden grev hakkına kadar sendikal haklar göstermelik duruma sokuldu. Yüksek Hakem Kurulu anayasal bir kurum olarak kalıncılaştırıldı, insanlık suçu sayılan lokavt, patronlara anayasal "hak" olarak tanındı. Sendikalara devlet denetimi getirilmesi hükmü de anayasa da yer aldı. Sendikalara, öteki meslek kuruluşları ve demokratik örgütlerle iş ve eylem birliği yasağı konuldu. Sendikalar Ülkenin politik yaşamından koparıldıkları gibi, ekonomik ve sosyal sorunlarda söz sahibi olmaları olanaksızlaştırılmak istendi. Sendikaların, üyelerinin çıkarları doğrultusunda yürütmeleri gereken bir çok faaliyet, politika yapma yasağı içine alındı. Üstüne üstlük anayasada yer alan bir "Ekonomik ve Sosyal Konsey" maddesi varki, bu konsey rejimin sahiplerinin yasal düzenlemelerin de ötesinde çalışma yaşamına çok yönlü müdahalesini olanaklı kılıyor.

Bu anayasada yer alan işçi düşmanı maddeler, daha sonra 2821 sayılı Sendikalar Yasasında ve 2822 sayılı Toplu İş Sözleşmesi Grev ve Lokavt yasasında somutlandı. Cunta bu işçi düşmanı yasaları çıkarmak için önce Anayasa Referandumunun yapılmasını bekledi. Tersı durumda anayasanın daha büyük bir muhalefetle karşılaşmasından korkuyordu. Anayasa Referandumu öncesinde Evren, Türk-İş Başkanı Şevket Yılmaz'a, ileride çıkarılacak yasaların sendikal haklara dokunmayacağı sözünü verdi. Anayasanın işçi ve demokrasi düşmanı bir karakter taşıdığıının bir çok sendikacı tarafından belirtilmesine ve Anayasada sendikal hakları yokeden somut maddelerin varlığına rağmen, Evren'in sözüne güvenen Şevket Yılmaz, anayasaya karşı çıkılması gerektiğini açıkladı. Ne var ki anayasanın kabulünden sor cunta, Türk-İş'in görüşlerini hiç dikkate almadı. 2821-2822

yılı yasaları tekellerin istediği doğrultuda hazırladı ve yasalaştırdı. Hatta cunta bu yasaların, kendi kuklası olan "Danışma Meclisi"nde bile ele alınmasına meydan vermedi. Anayasa konusunda kamuoyunda çok sınırlı da olsa yapılmış olan tartışmanın kendine verdiği zararın bilincinde olan cunta, toplumun en diri kesimi olan işçilerin ve sendikaların kendi gelecekleri ile ilgili yasalar üzerinde tartışmasını önlemek için 2821-2822 sayılı yasaları gözaçıp kapayınca kadar yasalaştırıp, öldü-bittiye gekirdi.

Söz konusu yasalarla getirilen kısıtlamalar, 12 Eylül öncesinde işçi hareketinin yükselmesine paralel olarak yoğun olarak gündeme getirilen ve sonra da diktatörler tarafından sahip çıkılan büyük ve tekelci burjuvazinin anti-sendikal propagandasıyla tam bir uyum içinde olmuştur.

Tekell erin sözcüleri 12 Eylül öncesinde özetle, "grevler ülke ekonomisini batırıyor. Komünistler işçileri zorla greve götürüp aç bırakıyorlar. Amaçları ~~ekonomik~~ ideolojiktir" diyorlardı. Bu nedenle, "grev hakkının sınırlandırılmasını, meşru çizgiyi aşan grevlerin yasaklanmasını, belirli bir sürede bitmeyen grevlerin sona erdirilmesini" istiyorlardı. 12 Eylülden sonra da hem kanıtsız anti-komünist suçlamalarla DİSK kapatıldı, ve yöneticileri tutuklandı, hem de bu istekleri karşılayan bütün önlemleri 2822 sayılı yasada aynen yeraldı.

Tekellerin sözcüleri 12 Eylül öncesinde, "toplu sözleşmelerde aşırı istekler öne sürülmesi işçi haklarına yönelik olmayıp, sendikaların bilinen rejim ve siyasal amaçlarını gerçekleştirmek içindir" diyorlardı. 12 Eylülden sonra ise toplu sözleşmelerle elde edilebilecek hakların kapsamı ve sınırı daraltıldı. Ücretler ve işyerindeki bazı küçük gereksinimler dışında hiçbir ekonomik, sosyal hak, toplu sözleşmelerle yükseltilemez hale getirildi.

Tekellerin sözcüleri 12 Eylül öncesinde "Türkiye'de işçi ücretleri öteki ülkelere göre yüksektir. Ücretlerin yüksekliği maliyetleri artırıyor. Bu nedenle pahalılığın ve enflasyonun nedeni işçi ücretleridir" diyorlardı. 12 Eylül darbesinden sonra kurulan Yüksek Hakem Kurulu ve onun yanısıra Koordinasyon Kurulu, ücretleri düşürme görevini "başarı"yla yerine getirdi, getiriyor. Ve 6 Kasım 1983 seçimlerinden sonra da sendikalar yine işçi ücretlerinin gerilemesine karşı koyma olanaklarına sahip değiller. Görüldüğü gibi 2821 ve 2822 sayılı yasalardaki değişikliklerle işçi sınıfı sermayenin artan sömürü ve baskısı karşısında tamamen savunmasız duruma getirildi.

İşçilerin ücretlerinin düşürülmesiyle birlikte işçilerin yaşam koşullarının da kötüleştiği görülmektedir. İşçilerin yaşam koşullarının kötüleşmesiyle birlikte işçilerin yaşam koşullarının da kötüleştiği görülmektedir.

SONUÇ: KAPİTALİST SÖMÜRÜNÜN EŞİ GÖRÜLMEDİK ÖLÇÜDE ARTMASI

Bütün bunların sonunda, beş yılda işçilerin gerçek satın alma gücü yarından fazla azaldı. Gerçek ücretlerin düzeyini şu tablo oldukça net biçimde gösteriyor:

1963-1984 Yılları arasında gerçek ücretlerin durumu:

1977 yılı 100 kabul edilirse:

Yıllar	Gerçek Ücret endeksi
1963.....	66,1
1977.....	100,0
1978.....	87,7
1979.....	75,9
1980.....	56,7
1981.....	52,4
1982.....	57,3
1983.....	51,1
1984.....	48,9

Kaynaklar: 1983 SSK İktisatistik Yıllığı ve DİE ve

Ticaret Bakanlığı Geçinme Endeksleri.

Son beş yıl içinde ücretlerin gerçek satın alma gücünün büyük ölçüde düşmesinin yanı sıra, ücretlerin maliyetler içindeki payı da azaldı.

Maliyet içinde Ücretin payı:

Yıllar	KİT'lerde	Özel Sektörde
1978	% 23,8	% 17,05
1980	% 15,1	% 14,07
1984	% 8,2	% 9,0

Kaynak: Mete Törüner, Türk-İş Yayınları No: 145

Türkiye'de bugün ücretler, emperyalizmin geleneksel ucuz işgücü pazarı olan Hong Kong ve Güney Kore'nin bile altına düşmüştür. Amerikan Newsweek dergisinin 1982 yılı için yaptığı sıralamada günlük ortalama ücretler, Güney Kore'de 11,36, Hong Kong'da 9,76, Türkiye'de ise 5,43 Amerikan dolarıdır. Ne var ki Türkiye'de işçi ücretleri 1983'te 3,63, 1984'te ise 2,90 dolara düşmüştür. Amerikan Express Başkan yardımcısı George Carmany'nin, "İşçi Ücretleriniz yakın zamana kadar Asya Ülkelerinininkinden yüksekti..... Ancak şimdi Asya Ülkelerindeki işçi ücretlerinin altına düşmüş olması, mallarınızı dünya pazarlarında rekabet edebilir hale getiriyor..... Bu nedenle sanırım Türkiye'deki işçi ücretleri gerilemesini sürdürecektir ve bu gelişme dünya pazarlarındaki rekabet şansınızı daha da artıracaktır" (Cumhuriyet 21 Şubat 1985) sözleri emperyalistlerin bu durumu mallarımızı ucuza kapatabildikleri için nasıl savinçle karşıladıklarını gösteriyor. 1985 Şubat ayında başlarında Türkiye'ye gelen İngiliz Ticaret heyeti başkanı Michael Turner de, "Türkiye'de işçi ücretleri öylesine düşük ki, yüksek enflasyon yabancı sermayeyi etkilemiyor"

(Cumhuriyet, 5 Şubat 1985) sözleriyle, işçi sınıfını şimdi daha fazla sömürebildiklerini açığa vuruyordu.

Bu beş yıl içinde ulusal gelir dağılımının çalışan yığınlar zararına ve bir avuç holdingin, büyük sermaye sahibinin yararına daha da bozuldu. Holdinglerin son yıllarda "altın yılları"nı yaşadıkları kendi gazetelerinde bile sık sık belirtiliyor. Dr. Oktay Varlıer tarafından 1981 yılı verilerini temel alarak yapılan bir araştırma, ulusal gelir dağılımındaki son yıllarda artan adaletsizliği çarpıcı biçimde gözler önüne seriyor:

İşçi ve Memurların:

Yıllar	Nüfus içindeki oranı	Ulusal Gelirden aldıkları pay oranı
1970	% 24	% 32
1981	% 32	% 16

Bu tablo da gösteriyor ki, onbir yıl içinde işçi ve memurların nüfus içindeki payları yüzde 50 oranında artmış, ~~xxxx~~ ama ulusal gelirden aldıkları pay yarı yarıya azalmıştır. 1984 yılının verileri temel alındığında ise, işçi ve memurların ulusal gelirden aldıkları payın daha da azaldığı görülüyor. Oysa DİE verilerine göre, son 7 yılda ulusal gelir yüzde 4,1 oranında artmış görünüyor. Peki bu artan ulusal gelirden, işçilerin, emekçilerin sofrasından giyeceğinden kesilen pay, kimlerin kasasına akti? Dr. Oktay Varlıer, araştırmasında işçiler, memurlar ve üretici köylüler dışında kalan "Kar-Faiz-Rant" kesiminin ulusal gelirden aldıkları payın 1970 yılında yüzde 36,5 iken, 1981'de yüzde 60,9'a yükseldiğini ortaya koyuyor. Bu veriler tepedeki vurgunçu, asalak holdinglerin ve büyük sermayenin sahiplerinin olağanüstü zenginleşmesini tam olarak ortaya koymuyor. Çünkü bu "Kar-Faiz-Rant" kategorisinde yeralan orta ve kimi büyük

kapitalist işletme sahipleri ve orta katmanların çeşitli kesim-
 lerinde ~~xxxxxx~~ içinde iflas edenler, yıkımın eşiğine gelenler
 çoktur. Nokta dergisinin 5 Mayıs 1985 tarihli 17. sayısında
 yeralan ve Türkiye'deki en zenginlerin listesini veren yazı,
 Ülkemizde bugün ~~xxxxxx~~ en az 200 milyar lira serveti olan 20
 kişinin varlığını kanıtlıyor. Ayrıca servetleri 20 Milyar ile
 200 milyar lira arasında değişen 80 kişi olduğunu gösteriyor.
 Elbette bu listeye kara servet sahipleri, rüşvetçi, vurguncu,
 komisyoncu generaller, büyük bürokratlar dahil edilmemiştir.
 Bugün milyonlarca işçi 16 bin 500 liralık asgari ücretle yaşı-
 mak zorunda bırakılırken, böyle bir avuç kişinin milyarlara
 hükmetmesi ve emperyalistlerin Ülkemizdeki ücretlerin düşüklü-
 ğünden duydukları hoşnutluk faşizmin kimin rejimi olduğunu çok
 açık gösteriyor.

Elbette diktatörlüğün sendikal haklara yönelik ~~xxxxxx~~
 bütün baskılarını destekleyen emperyalizm ve işbirlikçi oli-
 garşi bununla yalnızca ekonomik bunalımın tüm yükünü emekçilerin
 sırtına bindirmeyi ve sömürülerini daha da artırmayı amaçlamıyor-
 lardı. Onlar bununla sendikal hareketin politik yaşamdaki rolüne
 de son vermek istiyorlardı. 1973-1980 dönemi, işçi hareketinin
 güç ve örgütlülük düzeyinin politik gelişmeler üzerindeki
 etkisinin sürekli artmasına tanık olmuştuk. Bu dönemde işçi ~~xxx~~
 hareketinin öncü çıkışları, ekonomik-politik ve sosyal anlamda
 tüm ülke sorunlarına ağırlığını koyması, gerçekleştirdiği yığinsal
 eylemlerde öteki emekçi sınıf ve katmanların da çevresinde topla-
 mayı başması onun, emperyalizmin ve işbirlikçilerinin politik
 amaçlarının önündeki en büyük engel olduğunu kanıtlamıştı. Bu
 dönem işçi hareketi ile Marksizm-Leninizm'in birleşmesinin hızla
 ilerlediği bir dönem oldu. Bu dönemde TKP vargücüyü sendikal
 harekete destek verdi, yardım etti. Uzun süre Komünist Partisinin

desteğinden yoksun kalmış olan sendikaların hareket, yeniden bu desteğe kavuştu, bu onun güçlenmesini, politik yaşamdaki rolünü artırmasını hızlandırdı. Sendikal harekette birlik eğilimi güç kazandı. o nedenle 12 Eylül cuntası sendikaların örgütlülük düzeyinin geriletecek, onları politik yaşamın dışında tutacak, Marksizm-Leninizm ile işçi hareketinin daha sıkı birleşmesini olanaksız kılacak önlemler almaya özel bir önem verdi. Yasal önlemlerin, baskıların, tutuklamaların yanısıra binlerce sınıf bilinçli işçi bu nedenle işsiz bırakıldı.

Diktatörlük sendikal harekete ilişkin amaçlarına ne kadar ulaşabildi? Bu soruyu yanıtlayabilmek için 12 Eylül'den bu yana bu alandaki gelişmeleri biraz daha yakından inceleyelim.

DİKTATÖRLÜĞÜN SENDİKAL HAREKETE KARŞI POLİTİKASI

12 Eylül darbesinden bu yana saldırının sivri ucu DİSK'e yöneldi. DİSK ve bağlı sendikaların faaliyetleri durdurulurken, yöneticileri, yüzlerce aktif üyesi tutuklandı. 52 DİSK yöneticisi hakkında idam cezası istemiyle dava açıldı. "Savaş hali hükümleri" ne göre sürdürülen bu davaya daha sonra parça parça açılan DİSK üyesi sendikaların yöneticileri hakkındaki davalar birer birer eklendi. Bu dönemde 100 bini aşkın işçi ve emekçi geçmişte politik ve sendikal eyleme katılmış olmak suçlamasıyla sıkıyönetim komutanlıkları tarafından işten atıldı. Patronlar DİSK'in en aktif 15 bin üyesi hakkında kara listeler düzenlediler. Kara listelerde yeralan 15 bin DİSK'li işçinin 9 binini Maden-İş Sendikası üyeleri oluşturuyor. Böylece yaklaşık 2000 aktif sendikacı sürekli artan bir yargı tehditi altında tutularak, binlerce militan işçi fabrikalardan koparılarak yarım milyon DİSK'li işçi etkisizleştirilmek istendi. Uzun süre sendikalar-dan istifa etmek ve sendikalara üye olmak yasaklanarak, DİSK üyesi işçilerin ortada kalması, sendikal yaşamdan soğumaları,

birlik ruhunu unutmaları amaçlandı. ~~Tür~~

ve solcu

Türk-İş içindeki sosyal demokrat/sendikacılar da cuntanın saldırısından paylarına düşeni aldılar. Buna karşılık Türk-İş yönetimindeki ve Türk-İş'e bağlı kimi sendikaların yönetimindeki cunta işbirlikçisi bürokratlaşmış ve faşist sendikacılar cunta tarafından özenle gözetildi. Sonuçta cunta, gerek Türk-İş içindeki işbirlikçileri eliyle ve Türk-İş Genel Sekreterinin cunta hükümetinde göstermelik olarak bakan yapılması, YHK'na Türk-İş temsilcilerinin alınması gibi yöntemlerle, gerekçe dıştan süngü zoruyla Türk-İş'i de etkisizleştirdi.

Türk-İş yönetiminin cuntayla uğlaşan, cuntayı destekleyen ve işçilerin yararına tek bir iş yapmayan politikası Türk-İş'i işçilerin gözünde yıprattı. Türk-İş'in yıpranması ~~XXXXXXXXXX~~ diktatörlüğün amaçlarına uygundu. Çünkü cuntanın amacı hırpalanmış, işçiler üzerinde saygınlığı olmayan, bir örgütü tek işçi konfederasyonu haline getirmek, örgütlerini dağıttıkları DİSK üyelerini de elemeyle, parça parça bu konfederasyonun sendikalarına geçirmek ve sonunda devlet güdümünde, korporatif tipte rejimin uzantısı bir "sendikal" örgüt oluşturmaktı.

Diktatörlük, MİSK yöneticilerini de tutukladı. Ancak bu faşist terör ~~XXXXXXXXXX~~ örgütünü dağıtmadı, işyerlerindeki faşist kadrolara dokunmadı. MİSK yöneticileri kısa süre sonra serbest bırakıldı, Türk-İş içindeki ve bazı bağımsız sendikaların yönetimindeki faşist MHP'li kadrolara ise hiç dokunulmamıştı. Cunta ve tekeller hem DİSK'e, hem de Türk-İş içindeki ilerici işçilere karşı faşist sendikacıları rezerv güç olarak korudular. Bu kadrolar, devlet güdümünde, korporatif tipte oluşturulacak "sendikal" örgüte, hazır yetiştirilmiş özel güç olarak verileceklerdi.

Ne ki, bir süre sonra, sendikalara korporatif bir yapı

kazandırma, bütün işçileri rejime bağlı sendikalarda toplama amacının, rejim açısından hiç de yararlı olmadığı ortaya çıktı. Cunta, hem böylesi geniş sendikaları sürekli kontrol altında tutacak yeterli, etkili kadrolara sahip olmadığını gördü,. Hem de kendi eliyle işçileri birleştirmesinin, işçi hareketinin eline gelecekte kendisine karşı kullanılacak bir silah vermek anlamına geleceğini gördü. Çünkü herşeye rağmen sendikal harekete yeniden savaşkan bir karakter kazandırabilecek unsurları etkisizleştirmeyi başaramamıştı.

DİKTATÖRLÜK KOŞULLARINDA SENDİKAL SAVAŞIM

12 Eylül darbesinin hemen ardından yöneticileri tutuklanan sendikaları kapatılan, önderlerini yitiren bilinçli DİSK Üyeleri savaşımı sürdürmeye, cuntanın kendilerini mahkum etmek istediği örgütsüzlük çemberini kırmaya çalıştılar. Cuntanın ve işbirlikçi oligarşinin saldırılarına karşı direndiler. DİSK'li işçiler olanaklı her alanda ve düzeyde örgütlülüklerini korumaya çalıştılar. Bu eski yasak temsilcilerinin çalışabilirliğinin korunması, illegal, legal, yarı-legal işyeri sendika komitelerinin kurulması yöntemleriyle sağlandı. Haklarını, çıkarlarını savunmak için kapalı olan sendikalarının kayyumlarını zorladılar, açık olan sendikalara başvurdular, üye olmaya çalıştılar, yasal tüm olanakları kullandılar. DİSK'li işçiler daha sonra, topluca Türk-İş Üyesi sendikalara (bu sendikaların faşistlerin elinde olduğu işkollarında ise bağımsız sendikalara) yöneldiler. Örgütsüz kalmaktansa, Türk-İş'e üye olmaya, olanakların elverdiği ölçüde DİSK'in kendilerine kazandırdığı savaşkanlığı bu örgüte taşımaya karar verdiler. DİSK Üyelerinin kendilerine yapılan bütün haksızlıklara rağmen, Türk-İş'te birlik yolundan hareket etmeleri örnek bir tutumdur. Türkiye Komünist Partisi bu tutumu destekledi. "İşçileri, kapatılmayan sendikaların savaş ı

~~güçünü koruyup yükseltmeye,~~

gücünü koruyup yükseltmeye, sendikal özgürlükler ve haklar uğruna savaşımı öne almaya, sendikalara üye olma ve ayrılmanın serbest bırakılmasını ~~istemesini~~ talep etmeye çağırdı. Sendikaların yasaklı kaldığı süre DİSK'li işçilere birliklerini koruyarak Türk-İş'e yönelme yolunu gösterdi. Cuntanın ve Türk-İş yönetiminin bu konuda bir dizi engel çıkarması, bu politikanın cunta koşullarında sendikal birliği sağlama açısından taşıdığı devrimci özü gösteriyor."

(TKP 5.Kongre MK Çalışma Raporu- sf. 54, TKP Yayınları)

Yaşam DİSK Üyelerinin Türk-İş'e gitmesi politikasının doğruluğunu gösterdi. Çünkü TKP , DİSK Üyelerinin kararını desteklerken DİSK'in savaşım geleneklerinin ve sınıf ~~sevkiyatı~~ sendikacılığı ilkelerinin Türk-İş'e aktarılması ve açık olan sendikaların diktatörlüğe karşı boyun eğmez savaşım örgütleri haline getirilmesi, cuntanın planlarının boşa çıkartma amaçlarından hareket etti. Diktatörlük rejimleri altında "illegal sendikacılık" girişimlerinin geçmişte denendiği her yerde başarısız kalmış olduğu gerçeğini ve legal olanaklardan yararlanma ilkesini temel aldı.

Türk-İş içindeki cunta işbirlikçileri ve faşistler, DİSK'li işçilerin örgütsüz kalmalarını sağlamaya, Türk-İş içinde örgütlenmelerini engellemeye çalıştılar. DİSK Üyelerinin Türk-İş'e bağlı sendikalara girmesi sancılı bir süreç izledi. Bazı sendikalar DİSK Üyelerine kapılarını açarken, kimi sendikalar büyük zorluklar çıkardılar. Bu konuda sıkıyönetim komutanlıklarının, MİT'in ve büyük patronların ortaklaşa hazırladıkları kara listelere başvuruldu.

Bu dönemde işçiler, saldırılara karşı koymak için çeşitli direnişler de gerçekleştirdiler. Sıkıyönetim komutanlıklarına yığınsal biçimde, kendilerine karşı yapılan haksızlıkları dile getiren dilekçeler verdiler. Sıkıyönetim komutanlıklarına dilekçeler verme eylemi, işçilere diktatörlüğün gerçek yüzünü kendi deneyleriyle görme olanağını verdi. İşçiler dilekçelerine yanıt vermeyen dikta-

törlüğün gerçek yüzünü daha iyi gördüler. Daha sonra bir çok fabrikada yemek boykotları, iş bırakmalar, işi yavaşlatma eylemleri gerçekleştirildi. Kimi başarılar elde edildi.

DİSK Üyelerinin bu eylemleri, ttutuklanmaktan kurtulabilen DİSK yöneticilerinin yurtiçindeki ve yurtdışındaki çalışmaları DİSK'in savaşıml geleneklerinin yokedillemeyeceğini gösterdi. Yargılanan DİSK yöneticilerinin DİSK'in tarihine, geleneklerine, ülkülerine sahip çıkmaları, askeri mahkemede haklılıklarını savunmaları, işçi hareketini karamsarlığa düşmekten alıkoyan bir başka etken oldu. Cunta Türk-İş içindeki rejimle uzlaşmayan sendikacıları da teslim almayı başaramadı. Bu sendikacılar her zaman sendikal hakları korumaya ve rejimin amaçları konusunda tabanlarını aydınlatmaya çalıştılar.

Öte yandan cunta, daha da yalıtılmamak için başvurmak zorunda kaldığı "demokrasiye geçme" manevrasının, ister istemez demokrasi güçlerine de kimi olanaklar sağlayacağını, bu durumda korporatif tipte bir örgüt amacına ulaşmanın daha da olanaksızlaşacağını biliyordu.

İşte tüm bu gelişmeler sonunda, cunta, sendikal harekete ilişkin planlarını değiştirmek zorunda kaldı. Rejime bağlı, korporatif tipte bir "sendikal" örgütlenme oluşturma planını rafa koydu ve bunun yerine sendikal hareketi olanaklı olduğu ~~ölçüye~~ kadar bölüp parçalamaya, işçileri sendikasızlaştırmaya, sendikaları birbirine düşürmeye yöneldi. Amaç artık sendikal hareketi bölünmüş tutarak, bunu daha da derinleştirerek devletin kontrolünde tutmaktır.

Sendikal hareketin bölünmesi planı nasıl uygulanıyor? Bunu açıklamaya çalışalım.

Önce Genel Kurmay Başkanlığının, İkinci başkan Orgeneral Necip Toruntay imzalı, 11 Mayıs 1984 günlü yazısını anımsayalım. Bu yazıyla, genel merkezinde bamba imal edilen, terörist eğitilen,

yöneticilerinin herbiri ya cinayet işlemekte, ya da cinayete azmettirmekle suçlanan MİSK (Milliyetçi İşçi Sendikaları Konfederasyonu) resmen açılıyordu. O günlerde MİSK'in 68 yöneticisi idamla yargılanıyordu ve hala zindanda tutuluyorlardı. MİSK'in açılmasıyla birlikte bu sendika, hızla hükümet eliyle örgütlendirilmeye başlandı. Bir çok işyerinde sahtecilik yöntemiyle MİSK'e yetki verildi. MİSK Genel Başkanı Mete Beşen, örgütüne yeniden serbest çalışma izini verildiği zaman, kendilerine 9 işkolunu pilot seçtiklerini, tüm çabalarını bu işkollarında yetki almak için harcayacaklarını açıklamıştı. Her altı ayda bir Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından açıklanan işkolları istatistiği sonuçlarına göre Ocak 1985'te yüzde 10 barajını aşan 37 sendika vardı. Bunlardan üçü bağımsız, ikisi Hak-İş'li, geri kalanları ise Türk-İş'e bağlı sendikalardı. Ancak bir süre sonra MİSK'e bağlı 8 sendikanın- ki bunlar MİSK tarafından pilot seçilen işkollarında faaliyet yürütüyorlar- yüzde 10 barajını aştığı, yetki belgesini almaya hak kazandıkları açıklandı. MİSK'in kapatıldığında toplam kayıtlı üye sayısı 21.856 idi. Açıldığında bu üyelerin önemli bir kesiminin başka sendikalara gitmiş olduğu da biliniyordu. Oysa açılmasını izleyen bir kaç ay içinde MİSK'e bağlı sendikanın üye sayısı bir anda 163.647'ye çıktı. Bu durum diktatörlüğün sendikal harekete karşı faşist MİSK'i ve militanlarını daha aktif kullanacağını gösteriyor.

Diktatörlüğün sendikal harekette bölücülük politikasının bir yanını, yazımızın başında belirttiğimiz, sendikalar üzerindeki baskıları artıran yeni yasal düzenlemeler ile faşist çetelerin desteklenmesi oluşturuyor. Öteki yanını ise, cuntanın ta baştan izlediği kimi sendikacılara sınırlı ödümler verme politikasının yeni koşullardaki biçimleri oluşturuyor.

1984 Şubatında yeni "serbest toplu pazarlık dönemine girildiği" yalanı ortaya atıldığında, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı her

altı ayda bir işkolu istatistikleri yayınlayacağını ve sendikaların yüzde 10 barajını aşıp aşmayacaklarının yeni yeni yasalara göre yetki alıp alamayacaklarının bu istatistiklere görebelli olacağını açıkladı. Ne ki Türk-İş içinde "serbest pazarlık dönemi~~xxx~~"ne geçildiği iddiasının gerçek durumu hiç mi hiç yansıtmadığı somut deneylerle çok çabuk görüldü. Öyle ki, sonuçta tabanın tepkisi sonucunda Türk-İş yönetimi de Özal hükümetine karşı açık cephe aldı. ~~xxxxxx~~ 3 Haziran 1984'te İstanbul'da düzenlenen işçi toplantısı Türk-İş tabanının rejime karşı tepkisinin düzeyini somut ortaya koydu. Bunun hemen ardından Temmuz 1984'te açıklanan işkolu istatistiklerinde Türk-İş'e bağlı bir çok sendika yetki barajını aşamazken, Hak-İş'e bağlı ve bağımsız bazı sendikalar yetkili kılınmıştı. İşçileri dinci temelde örgütleyen Hak-İş'i, Özal hükümeti Türk-İş'e karşı öne çıkarmayı deniyordu. Hak-İş içinde rejim karşıtı ve işçi haklarından yana bir eğilim olmasına rağmen, Özal hükümeti, bu örgütün dinci görüşleri temel almasını fırsat biliyor. Hükümetteki ve Anavatan & Partisindeki Arap gericiiliğiyle işbirliği içindeki unsurlar aracılığıyla, Hak-İş'i kontrol etmeyi umuyor. Hak-İş yönetiminde sorunlara dar örgütsel çıkarlar açısından yaklaşan, sendikal hareketin birliği fikrine yabancı unsurların varlığı, Özal hükümetini kimi kısa vadeli ödünlerle bu örgütü sendikal hareketi bölmede bir araç olarak kullanmada yüreklendiriyor. Hak-İş yönetimi sendikalararası eylem ve güçbirliği yapma, sendikal birliğe yönelme, dini inançları değil, işçilerin ortak çıkarlarını başa alma çizgisini benimsediği sürece, bu ve benzeri girişimlere araç olmaktan kurtulamaz. Bundan Hak-İş örgütleri ve üyeleri de yalnızca zarar görür. Sonraki gelişmeler bunu kanıtladı.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı^{nın} "10 yıl işçilik yap-" madıkları için kimi sendika başkanlarını ve yöneticilerini görevden alma tehditi gündeme geldi. Bu tehdit hala gündemdedir.

Bakanlığın bazı Türk-İş sendikalarına yetki vermemesi, Türk-İş

içinde sorunları artıran bir başka olgu oldu. Hükümet açıkça, "bana karşı tutum almaktan vazgeç. Aksi taktirde yasalardaki anti-demokratik hükümleri daha da ağırlaştırarak kullanırım" diyordu. Ve Türk-İş yönetimi tabandaki olanca tepkive karşın, hükümetle görüşme politikasını sürdürdü. Bunun sonucu bir süre sendikalar üzerinde şantaj politikasına ara verildi. 18 Ocak 1985'te açıklanan bakanlık işkolu istatistiklerinde de, Türk-İş'e bağlı tüm sendikalara yetki verildiği görüldü.

Türk-İş yönetiminin uzlaşmacı tutumunda bu örgütün çeşitli yönetim ~~hükmeleri~~ düzeylerindeki hükümet ajanı, faşist sendikacıların rolü belirleyici oluyor. Kimi sendika yöneticileri, demokratik bir ortamda koltuklarını korumayı başaramayacaklarını bildikleri için, rejimle el altından işbirliği yolunu seçiyorlar.

Türk-İş'in DİSK Üyelerine yeterince sahip çıkmaması, DİSK'li işçilerin Türk-İş'e bağlı sendikalara üye olmalarının önüne engeller çıkarılması, kimi sendikalardaki hükümetle işbirliği içindeki çevrelerin ve faşistlerin Türk-İş tabanı ile tepesi arasında bir kopukluk yaratması, tekelci basının bilinçli olarak Türk-İş tabanının rejime karşı tepkisini Türk-İş yönetimine yönelik bir tepki biçiminde sınırlamaya çalışması, Türk-İş yönetiminin açık savaşımdan özenle kaçınan politikasıyla birleşince, Türk-İş içinde yeni bölünmeleri kışkırtan bir ortam oluşuyor.

Türk-İş'den ayrılıp, ayrı konfederasyon kurma görüşü kimi ilerici sendikacılarca işçi hakları için savaşım vermenin tek elverişli yolu gibi görünüyor. Oysa böylesi bir girişim yalnızca rejimin tuzağına düşmek olacaktır. Bunu görmek için sayısız baskının yanı sıra, yalnızca hiç üyesi olmayan MİSK'i biranda 200 bin üye sahibi yapabilenlerin, onbinlerce üyesi olan sendikaları da bir gecede yüzde 10 barajının altına düşürüverecek kadar tiynetsiz olduklarını hatırlatmak bile yeter. Tek doğru yol Türk-İş'i daha savaşkan bir

Örgüt haline getirmek için her çabayı göstermek, her koşulda birliği savunmaktır. Şimdiye kadar ki olumlu girişimlerin tabanın tepkisiyle birleşince Türk-İş yönetimi üzerinde nasıl etkili olduğunu hatırlamak yol gösterici olacaktır.

Türk-İş yönetiminin tutumunu ele alırken, AAFLİ (Asya Afrika "Hür" Çalışma Enstitüsü) denilen, ^{ve} Amerikan Merkezi Hıberalma Örgütü CIA'nın sendikal hareketteki uzantısı olan kuruluşun Türk-İş içindeki faaliyetlerine özellikle dikkat etmek gerekiyor. Bu kuruluşla işbirlikçi oligarşinin güvenilir adamı Kaya Özdemir'in başında bulunduğu Türk-İş Eğitim Sekreterliği, her hafta bir ilimizde, çeşitli konularda seminerler düzenliyor. Sözümona "eğitim semineri" olan bu toplantılarda, "fiyat artışlarından ve ücretlerin düşüklüğünden yakınılmaması, Özel hükümetinin desteklenmesi" işçilerden isteniyor, Sendikaların, sendikacıların politik savaşımın dışında kalması öğütleniyor. Öte yandan sendikacılar ABD'ye davet edilerek yozlaştırılmaya çalışılıyor. CIA bu yollarla Türk-İş içinde örgütlenmeye çalışıyor.

Tüm bunların yanı sıra, Türk-İş tabanının politik bakımdan parçalı olması, Türk-İş üyelerinin değişik politik partilerin görüşlerini benimsemesi de bölünmüşlüğün ~~en~~ önemli bir unsurunu oluşturuyor. Rejim sendikal ~~hareketinin~~ harekette bölünmeyi derinleştirmek amacıyla sendikaları demokrasi savaşımının dışında tutmak için büyük çaba harcıyor. Sendikalar politik savaşımın dışında kaldıkları, ~~ülke~~ Ülkenin tüm sorunları üzerinde tutum almaktan alıkondukları sürece, sendikal hareketin sorunları daha da artıyor. Çünkü işçi haklarının karşısında faşist rejim ve onun hükümeti duruyor. Sendikalar rejime karşı açık tutum alıp, eyleme geçmedikleri sürece, işçilerin ekonomik haklarına yönelik saldırıları da göğüsleyemiyorlar. Bu durum ise, her işçi düşmanı kararı süngü zoruyla kabul ettirdiğini gören rejimi daha da cesaretlendiriyor. Öte yandan sendikaların artan sömürüye ~~karşı~~ karşı çaresiz kaldığını gören, bunun gerçek nedenlerini, rejimle olan ~~bağını~~

bağını kavrayamayan bilinçsiz işçiler genel olarak sendikalardan soğuyorlar, örgütlerine sahip çıkmada ısrarlı olmuyorlar.

İşçileri sendikasızlaştırma politikası ise ta baştan diktatörlüğün uygulayageldiği politikadır. Rejim halk yığınlarının örgütlülüğünden, özellikle de işçi sınıfının örgütlülüğünden, gerici amaçlarının gerçekleştirilmesinin önündeki en önemli engeli oluşturduğu için ölümden korkar gibi ~~korkuyor~~ korkuyor.

Görüldüğü gibi Evren-Özal yönetiminin sendikal harekete karşı şimdiki aşamada temel taktiği bu hareketi olanaklı olduğu kadar bölmek, mevcut ayrılıkları derinleştirerek birbirine düşürmek, gerek baskıyla, gerekse hareket içindeki işbiklikçileriyle aracılığıyla hareketin birliğini, savaşımını yükseltmesini, demokrasi savaşımındaki politik rolünü artırmasını önlemek, sendikaları devlet kontrolünde tutabilmektir. Korporatif sendika amacından vazgeçmek zorunda kalan diktatörlük bu amacında başarılı olabilecek mi? Yukarıda ele aldığımız bir çok olgu, rejimin bu konudaki avantajlarını somut gösteriyor. Ne ki başka, tersini gösteren olgular da var.

12 Eylül öncesinde çetin savaşlarla kazanılmış hakların birer birer süngü zoruyla geri alınmasına karşı işçi sınıfında artan hoşnutsuzluk, en belirgin biçimiyle Türk-İş yönetiminin 3 Haziran 1984 günü İstanbul Açık hava Tiyatrosunda düzenlediği toplantıda ortaya çıktı. Burada onbini aşkın Türk-İş Üyesi, "İşçiler Birleşsin-Yasalar Değişsin", "En Büyük İşçiler" belgilerini yükselttiler. Bu toplantı Türk-İş içinde ortak çıkarlar için en geniş işçi yığınının birliğinin sağlanması gerektiğini, işçilerin bunu istediklerini ve savaşımı yükseltmenin zorunlu olduğunu gördüklerini apaçık ortaya koydu.

Şimdi "serbest pazarlık dönemi"ne geçilmesinden olduğu gibi, Türk-İş yönetiminin hükümetle ya da Evren'le "zirve" görüşmeleri yapmasından da bir şey çıkmadığını gören geniş işçi yığınlarında somut eylemler düzenleme fikri daha da güç kazandı. Tabanın eylem istekleri kaçınılmaz noktaya ulaşınca Türk-İş tarafından 12 Mayıs 1985'te

1985 günü Bursa'da "Özal hükümetinin çalışma yaşamıyla ilgili politikasını protesto" toplantısı düzenlendi. Türk-İş'e bağlı sendikaların 17 ildeki şube başkanları, kendi illerinde de hükümeti protesto toplantılarının yapılması istemini Türk-İş genel merkezine topluca ilettiler. Türk-İş yönetimi önümüzdeki aylarda bir dizi benzer toplantı düzenleyeceğini açıkladı. Şimdi SODEP'in 9 Haziran'daki İstanbul mitinginin başarıyla ~~sonuçlanmasından~~ sonuçlanmasından sonra, Türk-İş tabanının yönetimden yığinsal eylemler düzenlemesini, daha çok ve ~~z~~ daha ısrarlı isteyeceği açıktır.

Öte yandan Sosyal Sigortalar Kurumu Genel Kurulu'nda, işçi temsilcisi olarak katılan 97 ~~delege~~ delege, hükümetin işçi düşmanı yasalarını ve kararlarını yüksek sesle protesto ettiler. Hükümetin emeklilik yaşını yükseltme ve SSK yasasını değiştirerek, kurum hastanelerini vurguncu kapitalistlere devretme girişimlerine karşı genel kurul salonunu terk ettiler.

Bağımsız Otomobil-İş Sendikasının son olarak İstanbul'da yapılan Temsilciler Meclisi toplantısında bir çok delege, işçi haklarını daha iyi korumak için sendikaların savaşımı yükseltmeleri gerektiğini, ve Türk-İş'le sendikal birlik perspektifinde eylem birliği yapılmasını savundular.

Geniş işçi yığınları artık işbirlikçi oligarşinin propagandalarının ne denli temelsiz olduğunu da görüyorlar. "Grevler ülke ekonomisini batırıyor. Ekonomik bunalımın sorumlusu ideolojik amaçlı grevler ve sendikalardır" yalanı iflas etmiştir. Son beş yıldır tek grev yapılmamasına, sendikal faaliyetlerin yasaklanmasına karşılık, ekonomi düzelmedi, tersine çöküşün eşeğine geldi. Dış borçlar, fiyatlar, enflasyon oranı, işsizlik, iflaslar, küçük üreticilerin yıkımı hep arttı. Ama işçi ücretleri artmadı, tam tersine geriledi. İşçilerin emekçilerin yaşam koşulları daha da kötüleşti.

"Türkiye'de Ücretler yüksektir. Bu da enflasyonu ve fiyat artışlarını körüklüyor" yalanı da iflas etti. Çünkü son beş yılda

Ücretlere yapılan zamların oranı, enflasyon oranının hep gerisinde kaldı. Ücretler bu dönemde 4-5 kat artarken, temel gıda maddeleri ve öteki tüketim maddelerinin fiyatları 7-17 kat arttı. 1984 yılı Mayıs ayında diktatörlük, "serbest toplu pazarlık düzenine geçtik" dedi. Bu da koca bir yalandır ve çabuk iflas etti. Bugün işçiler ve sendikacılar, patron örgütlerinin ve Başbakanlık ~~Kurumu~~ Kamu Toplu Sözleşme Koordinasyon Kurulu'nun dayattığı "ilke kararları" dışında maddeler içeren tek bir toplu sözleşme bile imzalanmadığını, imzalanamayacağını görüyorlar.

Bunun için işçi hareketi sıralarında, temel hak ve özgürlükler için hareketlenmeler artıyor. Başta grev hakkı, sendikal hakların eksiksiz sağlanması istemi daha geniş çevrelerde destek buluyor. Rejimle uzlaşma tutumunun tabanda yarattığı tepki, Türk-İş yönetiminin hükümete karşı daha açık bir tutum alması sonucunu doğurdu. Türk-İş'in 12 Mayıs Bursa toplantısı öncesinde yayınladığı "Ekmek Barış Özgürlük Yolunda Elele" başlıklı broşürde, sendikal hak ve özgürlüklerin tam ve eksiksiz sağlanmadığı koşullarda Türkiye'de demokrasiden söz edilemeyeceği vurgulanıyor. Bu önemlidir. Şimdi sorunların kaynağının rejim ve onun anayasası olduğu açık ifade ediliyor. Bu anayasanın değiştirilmesi için savaşım sendikaları da kapsıyor. İşçi haklarını ikircimsiz savunan ve bu uğurda kararlı savaşım veren Sol Birlik'in kurulması, sendikaların tabanında yeralan sol eğilimli işçileri birleştirme, hareketlendirme, böylece sendikal hareket önemli bir ivme kazandırma olanağını getirdi.

Rejim karşıtı yasal partilerin sıralarında da işçi hakları konusunda hareketlenme göze çarpıyor. Bu partiler SODEP ve DYP, işçi hakları konusunda tutumlarını daha açık ifade ediyorlar. SODEP'in Küçük Kurultay Öncelikler Bildirisi, işçi haklarının tanınması için anayasa değişikliğinin zorunlu olduğunu açık biçimde vurguluyor. DYP Kongresi sonrasında Genel Başkan Hüsamettin Cindoruk'un

demeçlerinde sendikal hakların tanınmasının zorunlu olduğu belirtiliyor.

Öte yandan DYP ile SODEP'in demokrasi için işbirliği yapacaklarını açıklamaları, bu partilerin yandaşı sendikacıların, Türk-İş'in demokrasi savaşımında aktif bir rol oynaması için işbirliği yapmaları olanağını getiriyor. Açıktır ki böylesi bir yaklaşım, Türk-İş'in işçilerin demokratik hakları için birliğine hizmet edecek, onun politik görüş farklılıklarına göre bölünmesinin önünde bir engel olacaktır.

Eğer Türk-İş Üyesi sendikalar, sol güçlerin baştan beri savunduğu gibi, işçilerin vazgeçilmez demokratik hak ve özgürlükleri için savaşım hedefinde daha sıkı birleşirlerse, DYP ve SODEP'in işçi hakları için daha aktif bir tutum almasını, sendikaları desteklemelerini sağlayabilirler. Aslolan, sendikal hareketin, dar politik çıkarlar uğruna ~~kulllanılmasını~~ kullanılmasını önlemek, tersine sendikaların, kendi amaçlarını ve istemlerini politik muhalefetin savunmasını sağlamaktır, böylece işçi hareketinin savaşım olanaklarını artırmaktır. Bu, işçilerin siyasi görüşlerine göre bölünmelerini önleyecek, Türk-İş dışındaki işçi sendikalarının Türk-İş'le yakınlaşmasını sağlayacak, faşistlerin sendikal harekette yalıtılmasını getirecek ve çeşitli siyasi görüşleri benimseyen işçilerin ortak çıkarları için savaş birliği kurmalarını sağlayacaktır.

İşte tüm bu gelişmeler ve önemli olanakların varlığı, Evren-Özal yönetiminin işçi hareketine karşı, yazımızın girişinde belirttiğimiz yeni saldırıları ~~xxxxxx~~ gündeme getirmesine neden oldu. Bu saldırılar hem işçi hareketini etkisizleştirmeyi, hem de iç ve dış sömürüyü daha da artırmayı amaçlıyor. O nedenle bu duruma özel olarak eğilen TKP MK 4. Plenumu ^{nda ~~toplama~~ kutlu yoldaş} şunu vurguladı; " Şimdi sendikalara, bilinçli işçi önderlerine düşen, demokratik rejim olmaksızın, istenilen hakların elde edilemeyeceğini işçilere anlatmak, aynı zamanda her olanakla işçilerin ekonomik ve sendikal haklarını geri almak için savaşmak

olmalıdır. Sendikalar şimdiden ilan etmelidirler ki, bugünden demokrasi için, işçilerin sendikal hakları için savaşmayan partilere ve adaylara erken seçimde oy vermeyeceklerdir." (TKP MK 4. Plenumu ^{Genel Sekreteri} ^{Haydar Kutlu Yıldırım MK 4. Plenumunda Okuduğu} Politbüro Çalışma Raporu S. 40)

Bu, TKP'nin işçilere bölünme değil birlik yolunu gösterdiğini kanıtlıyor. TKP siyasi düşüncelere göre sendikaların bölünmesine karşı olduğunu her fırsatta açıkladı. Her olanağı kullanarak sendikal birlik için savaşım verdi, veriyor.

TKP, işçilere, sendikal harekete, nasıl bir birlik yolu ~~gösteriyor~~ gösteriyor? Bunun için TKP'nin sendikal harekete yaklaşımını daha ayrıntılı ele almak gerekiyor.

TKP'NİN SENDİKAL SAVAŞIMA İLİŞKİN POLİTİKASI

12 Eylül devirmesinden sonra TKP, sendikal savaşım konusunda açık ve net bir tutum izledi. TKP devirmeyi izleyen günlerde, cuntanın işbaşı yapmaları çağırısına karşın, grevlerini iki gün sürdüren Maden-İş Üyesi işçilere yardımcı oldu. Cuntanın terörüne karşı, işçilere moral verdi ve onları uzun sürebilecek çetin bir savaşa hazır olmaya çağırdı. Diktatörlük koşullarında işçileri iyi günler bekle-miyordu ve onlar Komünist Partisinin yardım ve desteğine her zaman-kindenden daha çok gereksinim duyuyorlardı. Komünistler fabrikalarda, işçilere bir yandan cuntanın işçi düşmanı yüzünü göstermeye çalışırken, öte yandan onların saldırılara karşı en küçük de olsa her direnişlerini desteklediler. Örneğin sonuç getirmeyeceğini belirttik-leri halde, işçilerin sıkıyönetim komutanlıklarına dilekçeler verme eyleminde destek oldular. Bu tutumlarıyla TKP Üyeleri, bir tek şayi, geniş işçi yığınlarından kopmamayı, onların günlük savaşlarına önderlik ederek, onların güvenini kazanarak, onları daha ileri savaş-lara hazırlamayı gözönünde tuttular. Bu yaklaşım diktatörlük altında her türlü baskı ve yasaklara rağmen, komünistlere fabrikalarda savaşımı güçlendirmek için geniş olanaklar verdi.

TKP, DİSK'e yönelik saldırılara ve DİSK yöneticilerinin yargılanmasına karşı vargüçüyle savaştı. Diktatörlüğün DİSK'i kamuoyunda karalama çabalarını boşa çıkarmak, DİSK üyelerinin kararsızlığa kapılmasını önlemek için her çabayı gösterdi. DİSK'in yargılanması aslında Türkiye işçi hareketinin geleceğinin yargılanmasıydı. Bu davada kamuoyunda DİSK'in aklanması, işbirlikçi oligarşinin işçi hareketini uzun yıllar etkisizleştirme planlarını boşa çıkaracaktı. TKP tüm bunları dikkate aldı. TKP örgütleri, DİSK davasının açıldığı, 52 yöneticisinin hakkında idam cezası estendiği günlerde, "52'lere Özgürlük" kampanyasını yürüttüler. Cuntanın en ağır terörü koşullarında yürüyen bu kampanya, bir çok fabrikada DİSK'li, Türk-İş'li işçilerin birliğinin güçlendirilmesine de hizmet etti. Yurtdışına çıkmak zorunda kalan DİSK'li sendikacılar, DİSK yöneticileriyle dayanışmayı, uluslararası alana taşıdılar. DİSK yöneticilerinin serbest bırakılmasında önemli rol oynayan uluslararası dayanışma kampanyalarının başında yer aldılar. Şimdi artık DİSK davasını açtığı için iç ve dış kamuoyunda yargılanan, mahkum edilen diktatörlüktür.

TKP 12 Eylül' sonrasında hep şu hedefi temel aldı: DİSK'in ilkeleri, savaşın gelenekleri ve bugüne kadar ki birikimleri korunmalıdır! Komünistler bunun için işyerlerinde, cuntanın işçileri sendikasıztırtma, örgütsüz bırakma politikasına karşı, DİSK'li işçilerin örgütlülüklerini legal, yarı-legal ve illegal yapılar oluşturarak korumalarını ^{İçin} çalıştılar. DİSK'in ilkeleri, geçmiş savaşlardaki kazanımlarının önemini işçilere sürekli propaganda ettiler. Böylece DİSK üyesi işçilerin Türk-İş'e yöneldiklerinde hem kendi aralarında örgütlü, hem de başları dik, bilinçli olmalarına olanakları ölçüsünde yardımcı ~~oldular~~ oldular. Bu durum, DİSK ilkelerinin Türk-İş tabanında yaygınlaştırılmasının olanaklarını artırdı.

"Türk-İş ve bağlı sendikaların faşist rejim altında geniş bir sendikal çalışma için olanaklar taşıdığını ve işçilerin birliğini

da sendikacıları, "serbest toplu pazarlık düzenine geçildiği" yalanına kapılmamaları için konusunda uyardı. Bunun ne denli haklı olduğunu sendikacılar, bir kaç ay içinde kendi deneyleriyle gördüler. TKP bugün sendikaların tüm güçleriyle rejime, onun anayasası ve yasalarına karşı ~~XXXXXXXXXX~~ savaşmaları gerektiğini belirtiyor.

TKP'nin sendikal alandaki politikası, sendikal birlik ve sendikal demokrasi için savaşımdır. Önümüzdeki görev, sendikal hareketin bölünmüslüğüne son vermek için DİSK'li, Türk-İş'li, bağımsız sendikalara üye ve sendikasız işçilerin özgür iradeleri ile tek bir çatı altında birleşmeleri ve sendikal birliği sağlamaları için çalışmaktır. Bunun için sendikal eylem birliğini savunmaktır. Sendikal birliğe zarar verecek her girişime karşı çıkmaktır. İşçilerin, sendikacıların özgür birlik sendikaları fikrini savunmaları için çalışmaktır. Açıktır ki, sendikalar ancak demokratik bir rejimde özgür olabilirler ve güçlü bir sendikal birlik ancak bu koşullarda yaşama geçebilir. Ama diktatörlük koşullarında sendikal birlik çabaları, sendikal demokrasi için savaşım ne kadar güçlü olursa sendikalar demokrasinin kazanılması savaşımına o kadar ~~çok~~ katkıda ~~XXXXXXXXXXXXXX~~ bulunacaklar ve demokrasinin kazanıldığı koşullarda özgür birlik ~~XXXXXXXXXXXXXX~~ sendikası Ulküsünün, bütün ~~XXXXXX~~ işçileri birleştiren ve devletten, partilerden bağımsız, işçilerin sınıf çıkarlarını korumayı ve geliştirmeyi ~~XXXXXX~~ temel alan demokratik sendika Ulküsünün yaşama geçmesi o kadar kolay olacaktır.

TKP'nin bütün işçilerin Türk-İş'de birliği için çalışması, onun 12 Eylül öncesindeki DİSK-Türk-İş eylem birliğini savunan politikasının somut koşullarda sürdürülmesidir. Komünistler bu politikayı bugün Türk-İş içinde sendikal demokrasi için savaşım vererek, DİSK'in açılmasını ~~XXXXXX~~ istemini yükselterek, Türk-İş içinde ~~XXXXXX~~ dışında ise Türk-İş içinde birliği savunarak sürdürüyorlar.

TKP bir yandan sendikal birlik politikasını öne sürerken, bir yandan da tabanda, işyerlerinde çalışmalarını başa alıyor.

Çünkü bir sendika, işyerlerinde güçlü olduğu, işçilerin güvenini ve aktif desteğini kazandığı ölçüde güçlüdür. Ve sendikal hareket önüne koyduğu görevleri, ancak tabanda, işyerlerinde kurulacak birliklerle, işçilerin eylemine dayanarak başarabilir. Bunun ~~xx~~ yolu ise sendikalarda demokrasi, yani üye ~~xx~~ işçilerin sendikalarında söz ve karar sahibi olmaları, ~~xxxxx~~ alınan kararlara demokratik katılımlarından geçiyor. TKP MK'nin Kasım 1984'te toplanan 3.Plenumu bunun altını çiziyor: "Demokratik iç işleyişe sahip olmayan, tabanın sesine kulak vermeyen sendikalar, işçi sınıfının çıkarlarına hizmet edemezler.

"Sendikal demokrasi işyerinden başlar. Şimdi işyeri sendika temsilcileri üzerindeki patron ve sıkıyönetim baskılarına karşı durmak, işyeri temsilciliklerinin sendikal etkinliklerini artırmak, çok önemli bir görev olmuştur. Ancak işyerlerinde güçlü sendikal birliğe dayanan sendikalar güçlü olabilir." (TKP MK Genel Sekreteri Haydar Kulu Yıldırım MK-3. Plenumunda olduğu Politika Büro Çalışma Raporu - S.40)

KİMİ YANLIŞ YAKLAŞIMLAR ÜZERİNE

Sendikal harekette demokrasi sorununun bütün boyutlarıyla kavranması bugün büyük önem taşıyor. Gerek sendikal demokrasi, gerekse demokrasi için ve demokrasiden sendikaların rolü konusundaki yanlış eksik anlayışlar sendikal hareketi güçten düşürüyor. Bu konulardaki yanlış görüşlere karşı sendikal birlik amacını başa alarak savaşımlar yürütmek önde gelen görev oluyor. Kimileri sınıflı toplumda demokrasinin farklı politik partilerin varlığı ile anlam kazandığı gerçeğini aynen sendikal harekete yansıtmaya çalışıyor ve sendikaların dinsel, ulusal ya da politik ayrımlara göre örgütlenmesinin, ~~xxxx~~ ayrılmasının demokrasi için zorunlu olduğunu savunuyorlar.

Oysa sendikalar farklı mezhepten, ulustan olan ve farklı politik görüşleri benimseyen işçileri birleştirebilen meslek örgütleridir. Ve işçileri sendikalarda birleştiren ayrı politik görüşleri benimsemeleri, farklı özellikleri değil, ortak sınıf çıkarlarıdır.

Tersine, sendikaların farklı politik görüşlere göre örgütlenmesini, "bu sendikaların ayrı ayrı demokrasi içinde yarışmasını" savunmak, bir ve aynı çıkarlara sahip olan işçileri bölücü bir tutumdur.

Ama biz, sendikalarda demokrasi uygulanmasını ileri sürerken, bunu gerçekleştirmek için mutlaka farklı politik görüşlerin sendikalarda özgürce savunulması gerektiğini söylüyoruz. Doğru olan, farklı politik görüşlerin sendikalar içinde özgürce savunulması ve bu görüşlerin yandaşlarının işçilere hizmeti, işçiler tarafından benimsenmesi ölçüsünde yönetime gelmelerinin sağlanmasıdır. Burada dikkat etmek gerekiyor. Çeşitli sınıf ve katmanların çıkarları doğrultusunda faaliyet yürüten partilerin örgütlülüğü demokrasi için ne kadar zorunluysa, sendikaların politik görüşlere göre bölünmemesi, işçi çıkarları temelinde birliği de güçlü bir işçi hareketi için o kadar zorunludur.

Bugün sendikal harekette esas olan, sendikalar içinde demokrasinin işlerlik kazanması ve farklı politik görüşleri benimseyen tüm işçilerin, faşist diktatörlüğe, onun anayasasına, gerici yasalara ve yeni saldırılara karşı özgür, demokratik birlik sendikaları yaratma perspektifinde birleşmeleri savaşmalarıdır. Sendikaları politik savaşımın dışında tutmak isteyen, bununla yalnız demokrasinin kazanılması savaşımını zayıflatmakla kalmayıp, yarın demokratik Türkiye'de sendikaların toplumsal yaşamda hakettikleri ve elde edebilecekleri ağırlıklı konumlara sahip olmalarının da önüne geçmeye çalışanlar ancak bu yolla etkisizleştirilebilirler.

Sendikal savaşımında ~~en~~ silahın en başta kime çevrileceği konusunda da yanlış yaklaşımlara tanık oluyoruz. *Haydar Kulu Yıldız MK. 4. Plenumunda* ~~bu~~ konuya şöyle açıklık getirdi: "Bugün açık ki sendikalar işçilerin ekonomik haklarını ödünsüz koruyabilme konumunda değildirler. Kimi sendikacılar böyle savaşkan bir sınıf politikasından zaten ~~en~~ uzaktırlar. Ama aynı zamanda sendikalar diktatörlüğün baskısı altında-

dırlar. Bazı sendikalar istedikleri halde aktif tutum alamıyorlar. Bu durum bunlara karşı amacı iyi belirlenmemiş tepki gösterilmesine yolaçmamalıdır.

"Doğru tutum bugün işçilerin ekonomik hakları nedeniyle tepkilerini ~~sendikacılara~~ sendikacılara değil hükümete, rejime karşı yöneltilmelidir." (TKP MK ^{Genel Sekreteri Haydar Kutlu Yıldırım} ~~Politik Büro~~ ^{TKP MK. 4. Plenumunda olduğu} Çalışma Raporu sayfa 40)

Bu noktada bir başka yanlış görüşe işaret etmek gerekiyor. O da sendikalarda çalışan komünistlerin bütün amaçlarının, sendikaların yönetimlerini ele geçirmek olduğu savıdır. Komünistler sendikalarda işçilerin çıkarlarını korumak için çalışıyorlar. Onların işçilerin çıkarlarından ayrı özel çıkarları yoktur. Bunun için de sendikaların yönetimlerini ele geçirme gibi, özel bir niyetle hareket etmezler. Komünistler sınıf savaşımının, politik bunalımların karmaşık dünyasında işçilerin gerçekleri görmeleri, kendi çıkarlarını korumanın ve geliştirmenin yollarını ~~xx~~ öğrenmeleri, kendi yaşam deneylerine dayanarak bilinçlenmelerini için çalışırlar. Sendikadaki komünistler işçilerin örgütlenmesine, haklarını aramasına yardımcı olurlar. Böylece onların ~~güvenlerini~~ güvenlerini kazanırlar. Komünistler özellikle fabrikalarda, işyerlerinde, emekçilerin güvenini kazanmayı başa alırlar. Sendikaların birliğini korumaya en büyük önemi vererler. Lenin'in dediği gibi, komünistler, "işçi sınıfı hareketi içinde yolunu yitirmiş konuklar değillerdir. Bütün sendikaların er ya da geç Marksizme dayanan kendi görüşlerini benimseyeceklerini bilirler. Geleceğin kendi düşüncelerine ait olduğuna inanırlar ve bu nedenle olayları zorlamaz, sendikaları dürtüklemeyiz, onları etiketlemeyiz ve bölmezler." (Lenin, Tüm Yapıtlar Cilt 20, sf.138, İng.)

SONUŞ

TKP, "sendikal birliğin sağlanması ve sendikal hak ve özgürlükler için savaşımında başta gelen görevin sendikal birliğin öncelikle

işyerlerinde, tabandan sağlanması " olduğunu saptadı. Bunun için de "Öncelikle Türk-İş'de sendikal birlik ve örgütlenmenin sağlanması için, sonra bu temel üzerinde, her düzeyde- delegeliklerden başlayarak, şube ve sendika merkez organlarına kadar- dürüst, namuslu işçi haklarından, birlikten yana işçi ve sendikacıların, faşist olmayanların yönetime gelmeleri için tüm işçi ve sendikacıları çabalarına birleştirmeye çağırdı." (TKP 5.Kongre Belgeleri-1, S.105)

TKP 5.Kongresinin bu kararının ne denli doğru olduğu yaşamın içinde kanıtlandı. İşyerlerinde çeşitli görüşlerden işçileri, ekonomik ve sosyal hakları için birleştirmenin her zaman olanaklı ve son derece etkili olduğu, parti örgütlerimizin deneylerinde görüldü. Yaşam bize fabrikaların güçlü demokrasi kaleleri haline getirilmesinin olanaklarının arttığını gösteriyor. MK 3.Plenumunun ilgili kararının artan ölçüde yaşama geçirilmesiyle, partimizin elinin uzandığı fabrikaların sayısı artıyor. Ama yine de henüz komünistler bütün işyerlerinde çalışmıyor, öncelikle güçlerini, belirli işyerlerinde yoğunlaştırıyorlar. Ancak bugün komünistlerin çalışma yürüttüğü işyerlerine Sol Birlik'i oluşturan öteki partilerin üye ve yandaşlarının bulundukları işyerlerini eklediğimizde ve Sol Birliğin daha da güçlenmesinin, solcu ilerici unsurların bulunduğu birçok işyerini de etkileyeceğini de düşündüğümüzde, geniş işçi yığınlarını aktif direnişlere, demokrasi için ~~XXXXXXXXXX~~ savaşıma kazanmanın olanaklı olduğunu ~~olduğunu~~ görüyoruz.

İşyerlerinde güçlü birliklerin oluşturulması sorunu ele alındığında komünist ve solcu işçilerle, eski CHP'li işçilerin birliği için çaba göstermenin büyük önem taşıdığını vurgulamak gerekiyor. Bu aynı zamanda sendikal hareketle, işçi hareketinde kalıcı bir birlik sağlamanın ve yabancı burjuva görüşlerinin etkisizleştirilmesinin de yoludur.

İşbirlikçi oligarşi son beş yıldır sendikal harekete karşı

amansız bir saldırı yürütmesine karşın amaçlarına hala tam anlamıyla ulaşabilmiş değildir. İşçileri sendikalardan uzaklaştıramamış, örgüt-
süz, dağınık bir hale getirememiştir. Son beş yılın pratiği, Ülke-
mizde işçilerin sendikalarına bağlı olduklarını, sendikal birlik
eğiliminin güç kazandığını gösteriyor. Öte yandan Ülkemizde sanayi
merkezi durumundaki beş büyük kentte, büyük ve orta işletmelerde
sendikalılık oranı, bir çok gelişmiş kapitalist Ülkedekinden daha
yüksektir. Sendikalaşma oranının en düşük olduğu tarım vışkolunda
bile, Tarım ve Köy İşleri Bakanlığına bağlı işletmelerde, ~~kooperatifler~~
kooperatiflerde, orman işletmelerinde ve Devlet Üretme Çiftliklerin-
de sendikalaşma oranı hayli yüksektir. Devlet memurları içinde
grevli-toplu sözleşmeli sendikal haklara kavuşma özlemi güçlüdür.

Bu olgular yalnızca sendikal hareketi güçlendirmenin ve onu
demokrasinin sağlam bir kalesi yapmanın değil, toplumsal ilerlemenin
etkin bir hızlandırıcısı olmasını sağlamanın da olanaklı olduğunu
gösteriyor. TKP, sendikalardaki bütün ilerici güçleri, sendikal
birlik ve sendikal demokrasi için birlikte çaba harcamaya, "Birlikten
Kuvvet Doğar-Hak Verilmez Alınır" ilkelerini yaşama geçirmek için
çağırıyor.

TKP MK Genel Sekreteri H.Kutlu Yoldaş'ın ~~mk~~ MK 4.Plenumunda
okuduğu raporda vurguladığı gibi: "Dün, 1961 Anayasasını destekleyen,
onun gerçekten uygulanması için savaşım veren, ona yönelik saldırı-
lara en başta karşı çıkan işçi sınıfının önünde bugün, demokrasiyi
savaşımına bütün ağırlığını koymak, bütün sınıf ve katmanların
demokratik haklarını savunmak, ~~demokratik haklarının~~
demokrasi için her çıkışı vargüçüyle desteklemek görevi duruyor."

Genel Sekreteri Haydar Kutlu Yoldaş'ın
(TKP MK 4.Plenumunda okuduğu) Politik Büro Çalışma Raporu

İ Z S A L DÖKÜM SANAYİİ A.Ş.

Sicilli Ticaret : 62485/3668
TEL GRAF : İ B K O L - İstanbul

I.B.

İşaretiniz :

İşaretimiz :

MERKEZ BÜRO :

Tersane Cad. İzsal Han Karaköy - İstanbul
TELEFON : 44 43 62

FABRİKA :

Topkapı, Maltepe Cad. No. 21 - İstanbul
TELEFON : 76 04 84 - 76 04 85

İstanbul, 22 . Ekim . 1976

Sayın Müşterimiz,

I. B. Marka **BORU EKLEME PARÇALARI (FİTTİNGS)** ve **DÖKÜM RADYATÖR** imalatımızın devamlı bir satıcısı olarak bizlere seneler boyu yardımcı oldunuz ; hizmetlerinizi esirgemediniz. Sizlere en azından bir teşekkür borcumuz varken şimdi bir de uzun bir zamandır sizleri yalnız bırakmış olmanın ezikliğini taşıyoruz. Onbir ayı aşkın bir süredir devam eden İşçi Grev'i nedeniyle sizlerden uzak kalmanın, en azından sahayı boş bulmuş bir piyasada sizlere yardımcı olamamanın üzüntüsü içindeyiz.

Bu arada hakkımızda o kadar değişik şâyialar çıkarılıyor, ve gene sizlerden duyduğumuz kadarı ile öyle söylentiler dolaştırılıyor ki size gerçekleri duyurmak, fabrikamızda nerede ise bir seneye yaklaşan Grev'in nedenlerini, bu mücedeleyi neden yaptığımızı açıklamak ihtiyacını hissediyoruz.

Lütfen birkaç dakikanızı vermek zahmetine katlanarak aşağıdaki satırları ibretle okuyunuz. Her türlü istikrar kaybolmuş başı bozuk bir pazar içinde gösterdiğiniz sabırla en azından neye hizmet ettiğinizi, neyin kazanılmasına katkıda bulunduğunuzu biliniz ve gerçekleri görünüz. Bu kısa açıklamamız, karşınızdaki çehreleri hiç olmazsa hakikî çizgileriyle görmenize, olayları gerçek değerleriyle yargılamanıza yardımcı olacaktır.

Evvelâ tüm söylentileri yalanlıyarak açıklamak isteriz ki : **BU FABRİKA ÇALIŞACAKTIR.** Bu fabrikayı bizler, çeyrek asır önce, gecemizi gündüzümüze katarak, binbir meşakkat ve zahmetle, tüm benliğimizi vererek kurdu isek bir gün gelip kapatmak veya satmak için kurmadık Biz bu fabrikayı 40 işçi çalışır şekilde başlayıp bunu 700 işçi istihdama büyüttü isek ve halâ dahi bu miktarı artırma plânlarımız var ise, bu bizim bu fabrikayı çalıştırmak için kurduğumuzun, kendimize hizmetten öte tüm memlekete hayırlı hizmet görmesi için kurduğumuzun ifadesidir.

O halde, kısaca söylemek istediğimiz gerçek : bir kısım çıkarıcıların işine gelmiyecektir belki ama, onların arzularının aksine **BU FABRİKA KAPANMAMIŞTIR ; ÇALIŞACAKTIR.** Bir gün gelecek bunu herkes görecektir.

Grev bir sonuç değil, demokratik ekonomik çalışma düzeni içinde haklara karşılıklı saygının öğrenilmesine yarayan bir vasıtaadır.

İZSAL Grev'i, İşçi Sendikasının İZSAL'ın İşverenlik haklarını kabul etmek istememesi, en azından onlara saygılı olmayışı nedeniyle doğmuştur ve bu hakkımız teslim edilinceye kadar muhakkak ki devam edecektir.

Bu memlekette bir iş ahlâkının varlığına olan inancımızı elbetteki yitirmedik. Zira bir memlekette sanayi var olabiliyor ise, o memleket sanayileşiyor diyebiliyorsa. temelinde bu iş ve çalışma ahlâkının varlığını kabul etmek gerekir. Temelde bu ahlâk yoksa veya var iken dinamitleniyor ve bu kundakçılığa seyirci kalınıyor ise, değil yüzlerce, onbinlerce fabrika temeli atılsa, temel atılmakla kalınmayıp, o fabrikaların tümü yapılsa ve bacalar yükselse, onlar sessiz birer hayalet olarak kalmaktan ve bu memleket halkının sırtına ilâve külfetler yüklemekten öteye gidemezler.

Bizler, bu nedenle henüz, iş ve çalışma ahlâkının ergeç benimseneceğine, riskini ve sorumluluğunu alarak kurdukları fabrikalarında İşverenlerin de bu memlekette en az bir işçisi, bir memuru kadar itibar ve hakkı olduğunun kabul edileceğine inancımızı yitirmedik. Bu nedenle İZSAL Grev'inin müsbet bir sonuca ulaşacağına eminiz ve İZSAL'ın çalışmaya başlamasının bu inancın gerçekleştiğinin ilânı olacağına kanıyız.

Bu girişi yaptıktan sonra, müsaadelerinizle sizlere şu gerçekleri kısaca belirtmek istiyoruz :

1 — İZSAL GREV'İNİN NEDENİ NEDİR ? NEDEN GREV OLMUŞTUR ?

İZSAL Grev'inin nedenini bilenler Grev'e buna rağmen çıkılmasına ve devam etmesine hayret etmektedirler.

Grev'le sonuçlanan Toplu Sözleşmenin kısaca ve açıkça izahı yapılmak istenirse, çok basittir, şöyle özetlenebilir :

İşçi Sendikası : « Şunları ver... » demiş ve isteklerini sıralamıştır.

Biz ise : « Olur, verelim, ancak verdiğimiz çalışmaya ve verime bağlı olarak, şartlı olarak vereceğiz. Çalışana vereceğiz, çalışmayana değil... » demişizdir.

Bunun üzerine İşçi Sendikası... « Zararı yok, sen daha az ver, fakat şartsız ver... » demiştir.

Biz ise : « Hayır, biz işçimize sizin istediğinizden de fazla verelim, fakat çalışana, hakkımıza saygı gösterene verelim... » demişizdir.

Çözümlemeyen işte bu olmuştur. Hayrettir ve gariptir, **onlar daha aza razı biz yanaşmıyoruz, biz daha fazla teklif ediyoruz, onlar yanaşmıyor.**

İşte GREV bu anlaşmazlık sonucu doğmuştur.

Bunda İşçi Sendikası mı haklı biz mi haklıyız ? **Soruyorum size, bu dünyada kim kime karşılıksız veriyor ?** Karşılığını değil, hakkınızı dahi teslim etmeyene ilâve hak verir misiniz ? Basit bir soru, hatta sorulmaması lâzım gelen bir soru, ama soruyorum işte, verir misiniz ?

✓ Cevabınızı peşinen biliyorum ; hattâ ne saçma, sorulur mu diyeceksiniz hepiniz... Buna rağmen soruyorum. Çünkü, hayret edeceksiniz ve inanmayacaksınız belki ama, en tabîi hakkına tecavüz edenleri cezalandırmak şöyle dursun mükâfatlandıran İşverenler var. //

Siz de bir İşverensiniz ; sizin de bir veya iki veya daha fazla işçiniz, tezgâhtarınız var. Her gün biraz daha az iş yapsalar, istedikleri an çalışsalar, istedikleri an dursalar : müşteriniz var kapınızda bekleyen, malınız var teslim edilecek, o malı teslim etmeseler... Sorarım size, o işçiyle bu şekilde çalışmaya devam eder misiniz ?

İşte, Sayın Müşterim, İZSAL Grev'inin tek nedeni, açık sebebi, tüm gerçeği, bütün çıplaklığı bu... Biz de devam etmedik. Bu şekildeki çalışmaya rıza gösteremeyiz, dedik. Lütfen bunu bu şekilde biliniz ve cidden ibret vericidir, unutmayınız.

Şimdi gelelim ikinci garipliğe :

2 — İZSAL GREV'İ NEREDEYSE BİR SENEYE YAKLAŞTI, NEDEN SÜRÜYOR ? NE ZAMAN BİTECEK ?

İşte lütfen burasını daha dikkatli okuyunuz, bunu iyi anlayınız. Bu « Grev neden olmuştur » dan daha garip gelecektir size...

Grev'in devam etmesinin tek sebebi vardır : O da, diğer İşverenlerin, bilhassa büyük dediğiniz, ögle sandığınız, bir lokma mal alabilmek için kapısında günlerce beklediğiniz Sanayicilerin İZSAL'ı bu mücadelede yalnız bırakmalarıdır. Grev'imizin devamına imkân verilmesinin başında işçi veya İşçi Sendikası yoktur, ne acıdır ki yukarıda cevabı sizce çok açık olan, dolayısıyla sorulmasını dahi saçma bulduğunuza emin olduğum soruya ters reaksiyon gösteren Sanayicilerimizin davranışı vardır.

Sizlerin karşısında bu kadar yukarıdan konuşanlar, ne acıdır ki İşçi Sendikaları karşısında, hiçbir mecburiyet ve mükellefiyetleri olmamasına rağmen acz içindedirler.

Artık İşyerlerimizin içyüzünü bilen herkesce sabittir ki : Holdingler kurmuş bu büyük Sanayicilerin İşyerlerinde gün geçmez, sizin evinizde yiyemediğiniz yemeğe dahi bahâneler bularak iş yavaşlatılır ; yüz yerine on verilir ; bir öğrenci olayı ileri sürülerek İşyerleri bir anda boşaltılır ; sudan sebeblerle işgaller yapılır ; üretim baltalanır ; yanan ocaklar söner ; erimiş madenler donar. Meclislerde görüşülen bir kanun bahâne edilir, tüm bacalar günlerce söner. Memleket varken yokluğa itilir...

Bunun karşısında o İşyerinin sorumlusu, o İşyerinin mülkiyetinin sahibi, o büyük dediğiniz, Holdingler kurmuş, Kamu önünde bilmem kaçınıcı iş hayatı kutlanan, Sanayi Odalarından altın plâketler almış o SANAYİCİ ne yapar, bilir misiniz ?

Hayret edersiniz ama o bütün bunlara göz yumar ; bilmemezliğe, görmemezliğe gelir. Tekrar yapmasınlar diye, ve sanki tekrar yapılmıyacakmış gibi, mükâfatlandırılmasına, karşılığında da hiç bir şey isteme cesaretini göstermeden yeni yeni zamlar, yeni yeni haklar verir.

Göz yummadığı tek bir şey vardır : Onu, bakın, kaçırmaz ; onu, bakın, unutmaz : **İşçisinin kendisine verdiği bu zararın külfetini veya verimsizliğini milyonlarca dar gelirli vatandaşın sırtına yükler ; kapalı ve rakipsiz bir pazar içinde olmanın rahatlığıyla, onun kamburu üstüne kambur vururcasına mamûlünün satış fiyatını arttırır.**

Sorarım size, dünyanın neresinde, demokrasi olsun, otoriter olsun, hangi idaresinde bir senede bir malın fiyatının üç kerre arttırıldığı, hem de % 100'leri bulan mertebelerde arttırıldığı görülmüştür !

Sen evvelâ fabrikanda, o kurduğun tesiste üretim yapması için aldığı işçinin çalışmasını temin et, senin görevin bu... Ondan sonra gör bakalım, 40 milyonluk dar gelirli vatandaşın sırtına bu mertebelerde fiyat arttırmasına ihtiyacın kalır mı ? İşverenlik sadece plânlamak, para koymak ve kurmakla bitmez. O kurulan İşletmenin verimle çalışmasının temini, yani İşletmecilik, biz Sanayicilerin birinci vazifemizdir. İşletmecilik ise en iyiyi en verimli şekilde üretebilmektir ; bilâncoları şişirmek değil...

Malımızı istediğimiz fiata satabiliyoruz diye kim veriyor bize İşletmelerimizdeki bu anarşiye göz yumma yetkisini, bu fiyatlarımızı artırma, bu pahalılık yaratma yetkisini ? En azından onayını almadan başkasının sırtından nasıl verebiliriz ? Buna rağmen bugüne kadar yaptığın gibi verebiliyorsan ve vermeye devam edeceksen, açıkça gör ve bil ki artık bunun vebâli vardır ve bu altından kalkılamıyacak kadar ağır bir vebâldir.

O Sanayiciye sorduğunuzda, size Hükûmetten, Partilerin tutumundan, Otorite Kuvvetinin zayıflığından yakıncak ; suçluluğunu ve bunun vebâliin, şikâyeti ve yakınması arkasına çok tumturaklı sözlerle gizleyecektir.

Halbuki, siz belki bilmiyebilirsiniz ama o çok iyi bilir ki : Hiç bir demokratik ülkede ne Hükûmet, ne hele Partiler, ne de Otorite Kuvveti, **HAKKINA SAHİP ÇIKMASINI BİLMEYENİN, EN AZINDAN BU HAK BENİMDİR DİYEMİYE-**

NİN YANINDA DEĞİLDİR. Bir Almanya'da, bir İsveç'te, İşyerlerinde bu anarşi olmuyorsa İşverenlerin haklarına sahip çıkmasını bilmelerinden, bunu koruma mücadelesinden kaçmamalarındandır. Orada büyük Sanayici de, küçük Sanayici de aynen sizin ve benim gibi düşünür : Çalışmayanın, bırakınız eski ücretinin verilmesi, iş akti yenilenmez. Orada bir işçinin İşyerine anarşi sokması düşünülemez. Çünkü anında Otorite Kuvvetinden evvel o hareketin karşısına İşverenin kendisi dikilir.

X Türkiye'de biz Sanayicilerin elinde aynı yetki yok mudur ? Her türlü imkânıyla vardır, o da Toplu Sözleşme düzenidir.

Çoğunuza şu yanlış görüş yerleşmiştir : Toplu Sözleşme masasında yalnız işçiler ister sanırsınız. Bu görüşmeler, yalnızca onların isteklerinin pazarlığının yapıldığı yer sanırsınız. Kamu Oyunda bunun bu şekilde yanlış bilinmesine de, ne acıdır ki uygulamayı bu şekle sokmuş olan İşverenler sebep olmuştur. Halbuki gerçek şudur ki Toplu Sözleşme KARŞILIKLI taleplerin görüşüldüğü yerdir. Orada « istemek » hakkına yalnızca işçi kesimi sahip değildir. **Orada İşverenlerin de « istemek » hakkı vardır. Ve hele, en azından « verdiklerinin karşılığını istemek » en tabii haktan da, bu memlekette enflasyonu önleyici, ve çalışma ahlâkını koruyucu en birinci görevidir.**

Madem ki bugüne kadar yapıldığı gibi, işçi kesimine her istediğini vermekle çalışma ahlâkına, iş disiplinine, verimlilik kavramına sahip çıkılmadı, o halde « vermeyi » « alma » şartına bağlamaktan daha tabii, daha mantıklı ne olabilir ?

Bu olasılık ^{olanak} Toplu Sözleşme düzeninde İşverene verilmiştir ve vardır. Bu imkânımızı Toplu Sözleşme masasında kullanmamız en demokratik hakkımızdır. Elleriinde olan bu imkânı kullanmayanlar, gene tekrarlıyorum, ve ısrarla söylüyorum, bu memleket Sanayiine indirilen ağır darbenin vebâlini taşımaktadırlar ve böyle devam ederlerse elbette bir gün bir yerde bunun hesabını milyonlarca dar gelirli adına bir soran olacaktır.

Biz işçimize vermeyelim demiyoruz. Biz işçimize verelim, ancak o da işçilik görevini yapsın öyle verelim diyoruz. Sanayileşen bir ülkede Sanayi işçisinin yaşamını her geçen gün daha iyiye götürmesi muhakkak ki hepimizin arzudur ; kimse aksini düşünemez. Nitekim Toplu Sözleşme düzenine girilmesinden bu yana, işçi kesiminin gelirinin diğer kesimlere nazaran belirli bir şekilde artması bunun kanıtıdır. Ancak işçilerimiz de bunun karşılığında sorumluluklarını bilmek mecburiyetindedirler. Eğer onlara herkesten fazla vermek istiyorsak bu Sanayi işçisinin omuzları üstündeki sorumluluktandır. Bu sorumluluk verilen görevi gerekli şekilde yapmaktır ; en başında da verimli çalışma gelir. Onlar bu sorumluluğun altına girmek istemedikleri takdirde, değil bizlerden fazla istemek, kendilerini en azından işçiyiz diye ortaya atmamaları icap eder. Şimdiyekadar, « sen ver, biz veriz » lâfları hep söz de ve rafta kaldığından, **bilâkis çok verende daha az iş yapıldığı sabit olduğundan**, bunun artık Toplu Sözleşme anlaşmasına şart olarak konmasını işçi verimliliğini sağlayacak tek çare görmekteyiz.

Bundan daha gerçekçi ne olabilir ?

İşte Sayın Müşterim, diğer İşverenlerin bu mücadelede bizi yalnız bırakmalarıdır ki bu Grev'in İşçi Sendikası tarafından devamına imkân veriyor ; bir İZSAL Grev'inin malî külfetini, diğer İşyerlerinde çalışan üyelerinden aldıkları milyonları aşan aidatlarla kolayca sürdürebiliyorlar. Halbuki bir İZSAL gibi, Sanayiciler içinde bu mücadeleye kararlı en çoğundan beş İZSAL olsa bu Grev biter, ve İşçi Sendikası bir daha da haksız nedenlerle Grev sözü edemez. Demokratik ülkelerde Grev ve Grev'ler böyle önlenir, böyle önlenmiştir.

Tekrar ediyorum, bu memleketin Sayın Sanayicileri arasında haklarını korumasını bilen ve bu uğurda verilecek mücadelenin kazanılmasını, küçük ve günlük çıkarlarının çok üstünde bir memleket kazancı olarak gören, fazla değil diyorum ve sizi temin ediyorum, **İZSAL çapında beş İşveren olsa, bu memlekette artık kimse uluorta Grev lâfı edemez.**

Size bir Grev'in öyküsünü gerçek hatlarıyla yukarıda açıklamaya çalıştım. Neden başladığını, neden hâla sürdüğünü bütün çıplaklığı ile ortaya koydum. Biliyorum, buna rağmen sorunuz şu : Ne zaman bitecek ?

Ne zaman biteceğinin cevabını çıkarmayı, yukarıdaki açıklamalardan sonra müsaade ederseniz size bırakacağım. Vereceğiniz cevap, bu memlekette bir çalışma ahlâkının varlığına inancınızın derecesini gösterecektir.

Bu varlığa inananlardan iseniz, emin olunuz ve katiyetle biliniz ki bu işyeri arzulanan şekilde, memleket Sanayii-nin içinde yükümlendiği görevi yapmaya devam edecektir.

Yazımı bu varlığa inanmayanlara veya var idi de gittikçe kayboluyor diyenlere hitaben bitirmek istiyorum : Hepimiz, tek tek, bir İşveren olarak konuya alâka gösteremediğimiz, kendi meselemiz olduğu halde üstüne eğilmediğimiz ve mücadelesi zordur diye kaçtığımız, en azından çekimser kaldığımız süreç, Sanayiinin temelinde bulunması şart olan bu çalışma ahlâkı kavramı muhakkak ki yok olacaktır. Ancak bu varlık, bu temel kavram Türk İşçisinin yapısında, karakterinde ve özünde vardır. En azından onun genel ahlâk anlayışı içinde mevcuttur. O kadar ki ve şuna samimiyetle inanınız ki işçilerimizin çoğunluğu. İşçi Sendikalarının İşyerlerinde insafsızca oynatılan bu oyunda İşverenlerin bu aczlerinin hayreti, hatta bunun sarsıntısı içindedirler.

Ben inanıyorum ki, belirli bir aşamada Sanayicilerimiz artık gerçeği görecek ve sırtlarındaki vebâlin ağırlığı altında, çok kısa bir gelecekte değil 5-10 İZSAL, çok daha fazla Sanayici bu mücadeleye bir memleket görevi olarak katılacaklardır.

Böylece, esasen büyük çoğunluğu geleceklerinin emniyeti ve garantisini memleket Sanayiinin var oluşunda gören ve bunun da ancak ve ancak kendi çalışmalarıyla mümkün olabileceğini çok iyi bilen işçilerimiz, dâvaya sahip çıkıldığını özlemle ve geniş bir nefes alarak görecekler ; **neticede seikle ve arzuyla, İşvereniyle, İşçisiyle, hep birlikte bu memlekette Sanayileşmenin temelinde bulunması lâzım gelen çalışma kavramı korunacaktır.**

Tekrar ediyorum, biz bu İşletmeyi çeyrek asır önce kurdu isek, onu bu kadar sene sonra milyonlarca vatandaşımızın sırtına hiç yoktan malî külfetler yüklesin veya bir kaç çıkarıcı, bir kaç Sendika ağası böyle istiyor diye kapatmak için, onların anarşi arenası olsun diye kurmadık. Bunun için mücadele lâzımsa, o mücadele ne kadar güç, ne kadar zor olursa olsun, yapılır ; bundan kaçılmaz. **Zira bu o İşletmenin ÇALIŞMASI mücadelesidir.**

İZSAL Grev'i bu mücadeleye lüzum görülmüştür de işte onun bir safhasıdır. Ancak yalnızca bir safhadır, netice değil...

Netice hepiniz tarafından, söylentilerle değil, gerçek olarak elbet görülecektir.

Sizden yalnızca sabrınızın devamını rica etmekteyiz.

Saygılarımızla,

Ahmet BAYSAL

İZSAL DÖKÜM SANAYİİ A.Ş.

Sicilli Ticaret : 62485/3668
TELGRAF : İBKOL - İstanbul

İ.B.

MERKEZ BORO :
Tersane Cad. İzsal Han Karaköy - İstanbul
TELEFON : 44 43 62
FABRİKA :
Topkapı, Maltepe Cad. No. 21 - İstanbul
TELEFON : 76 04 84 - 76 04 85

İşaretiniz :

İşaretimiz :

İstanbul, 8 - 10 - 1976

İŞVERENLERİ ACİLEN BİRLEŞMEYE DAVET

Sayın İşveren,

Faaliyet dalınızda kurulu İşveren Sendikasına henüz üye olmamış iseniz, size İşyerlerimizin bugünkü acıklı durumu karşısında acı çeken bir İşveren olarak sesleniyorum: Biraz uzunca olmasına rağmen bir on dakikanızı vererek aşağıdaki satırlarımı okumak zahmetine katlanınız ve artık bu demokratik ekonomik düzen içinde yalnız kalmıyacağınızı biliniz ve görünüz. Sizler böyle kopuk kopuk durdukça, hergün biraz daha tecavüz edilen haklarınızın her geçen gün daha fazla gasbedileceğinin artık idrâki içinde olunuz.

İşyerlerimizde gittikçe bozulan iş ahlakı ve iş disiplinine; İşçi Sendikalarının daha fazla alabilme yarışı içinde sürdürdükleri toplu iş yavaşlatmaları, iş durdurmaları ve hattâ malzeme kaybına kadar giden insafsız uygulamalara; hiç bir hesaba ve verime dayalı olmayan aşırı ücret taleplerine dur diyebilmenin yegâne çaresinin İşverenlerin artık kendi aralarında güçlü bir dayanışma ve birlik kurmaları olduğu tartışmasız ortada ve gün gibi aşikârdır. Demokratik ekonomik düzen içinde bunun başka yolu olduğunu düşünebilmek, çareyi Partilerden, Hükümetlerden, Otorite kuvvetinden veya İşçi Sendikalarının iyi niyetinden beklemek hayâldir ve boştur. Bugüne kadar Türk İşverenleri olarak birliğimizi yeteri güçte kuramadı isek, hatta bir araya gelemedi isek, hepimiz kopuk kopuk, tek tek İşçi Sendikalarının oyunlarına alet oldu isek, bu bizim şimdiye kadar bu hayale, bu olmayacak duaya amin dememizden olmuştur.

Artık bir matematik kural gibi, iki kerre iki dört edercesine gerçektir ki, bu aşırı talep ve davranışlara dur demenin çaresi vardır; tek çaredir bu; uygulaması kendi elimizdedir, başka kimsenin değil.. Bu çareyi denemeden, buna baş vurmadan İşyerlerimizi İşçi Sendikalarının diktatörlüğüne bırakmaya veya iş ahlakının dinamitlenmesine göz yummaya hiçbirimizin hakkı yoktur. Bu yolu denemeden 200 işçi çalıştıracak yerde 50 işçiyle idare eder giderim diye çekimser kalmaya, bunun da ötesinde, ben mi uğraşacağım, kapar giderim işyerimi demeye hiç birimizin hakkı yoktur. Bilâkis vebâli vardır.

Bu tek yol, bu tek çare biz İşverenlerin davasını savunmaya, haklarını korumaya kararlı kimseler olarak bir araya gelmemiz, Birliğimizi bu inanış altında güçlendirmemizdir. Bunun ilk adımı, Anayasa ve Kanunların biz Hür Teşebbüse tanıdığı haklara sahip çıkacağımızı, bunun için Birlik olduğumuzu ilândır. Bu inanış içinde vereceğimiz mücadele bizi muhakkak surette özlenen neticeye götürecektir ve bu memlekette artık İşveren de, Hükümetten de, İşçiden de, onun Sendikası ve Halkımızdanda bir kuvvet ve denge unsuru olarak saygı görecektir.

İşveren Sendikaları ve bunların içinde bütünleştiği Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu, maatteessüf son seneye kadar, yukarıda bahsettiğim hayal peşinde, haklı taleplerinin çözülmesini Partilerden, Hükümetlerden, Toplu Sözleşme Müzakerelerinde İşçi Sendikalarının insafından bekledi durdu. Zira Birliği oluşturan üyeler kendileri bu hayal içinde idiler. Sendika Yönetimine dahil İşverenler bu görüş içinde idiler.

Ancak 1975 sonları, 1976 başlarında belirgin bir silkiniş oldu. Henüz herhangi bir İşveren Sendikasına üye olmayan arkadaşımın bilgi sahibi olması için söylüyorum: İşveren Sendikaları ve Konfederasyonu, yöneticileri ve bir avuç üye ile bugün artık kesinlikle bu mücadeleye ancak ve ancak kendi Birliğimizle ve Gücümüzle sahip çıkabileceğimiz inancına ermiş ve daha da öteye bu inanç için mücadeleye aktif bir şekilde başlamışlardır.

Konfederasyon, 1 Milyar liralık bir Grev ve Lokavt Dayanışma Fonu oluşturma çalışmaları yaparken, bir çok İşveren Sendikası da mevcûd fonlarını arttırma yoluna gitmiş, bir misâl olarak üyesi bulunduğum Madeni Eşya Sanayicileri Sendikası (MESS), 45 Milyon lira civarında olan Grev ve Lokavt yardım fonuna ilâveten, Grev ve Lokavt'a marûz üyenin yardımına etkili bir şekilde koşturmak için 90 Milyonluk bir Dayanışma Fonunu bir tek olağanüstü Genel Kurul Toplantısında kolayca realize etmiştir.

Bununla da kalınmamış, üyeler, ilk etapta, sürdürülen ve sırasıyla gelecek olan Toplu Sözleşmelerde, Kıdem Tazminatı, haftalık çalışma saatleri, sözleşmelerin belirli tarihlerde başlaması, İşyeri Yönetimi gibi mühim hususlarda bazı prensip kararları etrafında birleşmişler ve bu kararlılıklarını İşçi Sendikalarına duyurmuşlardır. İşçi Sendikaları, her zamanki gibi bu kararlılığı, sonunda sönecek bir balon, bir blöf telâkki etmiş, bu prensiplere karşı çıkmış ve bir kaç fabrikamızda Grev'ini ilân etmiş ve İşverenlerin bu direncini yıkmak için Grev'leri uygulamaya geçmiştir. Ancak ne var ki Grev'e marûz üyelerimiz, arka planındaki tüm diğer üyelerin desteğinin emniyeti ve inancı içinde güvenle, inatla, inandıkları davanın hâline kadar Grev'leri göğüslemektedirler ve sonuna kadar da göğüslemek azmindedirler.

Bu süren Grev'ler, İşçi Sendikalarına bu kararlılığın ve haklı müdafanın bir blöf olmadığı korkusunu vermiş ve diğer üyelerimizden bir çoğunda, sırf aynı prensiplere karşı çıkarak aldığı Grev kararlarını, bazılarında bu kararları almasından üç ay gibi bir süre geçmesine rağmen uygulamaya geçirmekten korkmaya başlamıştır. Grev kararı almasına rağmen bu İşyerlerinde Grev'e çıkmaktan o derece ürkmektedir ki, İşverenlerin bir toplu Lokavta marûz kalmamak için bu İşyerlerinde işçiyi kanunsuz işyavaşlatmalara ve toplu eylemlere bile -her zaman uygulamak adetinde olduğu bu anarşik hareketlere- eski etkenliği derecesinde itmekten çekinir olmuştur.

Lütfen, bu küçük örneği, bu ufak aşamayı, Birliğimizin ve kararlılığımızın, iş ahlakını tesis ve idamede ne etken neticeler alınabileceğinin tartışılmaz bir örneği olarak dikkatlerinize arz etmek isterim.

Bugün İşveren Sendikalarının karar altına alınmış prensipleri muhakkak ki yeterli değildir. Memlekette enflasyonu körükleyici parasal taleplere, hiç bir veriye dayanmayan isteklere karşı koyucu, kabiliyete ve çalışkanlığa dayalı, verimliliğe bağlı bir ücret artışını da prensiplerimize muhakkak dahil etmek lâzım gelecektir. Hem de yakın bir gelecekte bu kaçınılmaz olacaktır. **Birlik güçlendikçe bu da başarılacaktır. Senin de sesini duyurmanla başarılabileceklerinden biri de bu olacaktır.**

Henüz hiç bir İşveren Sendikasına üye olmamış aynı yolun yolcusu Sayın İşveren, sana tüm içtenliğimle sesleniyorum; seni, her türlü çıkarımı bir kenara koydum, tüm varlığımla uyarıyorum: Türkiyemizde Sanayici özelliğini haiz, yalnızca Sanayi Odalarına kayıtlı Onbin'den fazla İşveren olsun, bu mücadeleyi bugün İşveren Sendikalarına kayıtlı bir avuç İşveren versin bu olmaz arkadaşım, **mücadele birlikte verilecektir, ve birlikte kazanılacaktır.** Ekonomisini demokratik düzen içinde yürüten hiç bir memlekette İşverenlerin bu kadar kopuk, bu kadar teşkilâtsiz olduğu görülmemiştir, vârit değildir, olmamıştır.. İşçiler yevmiyelerinin % 3,3'ünü vererek teşkilâtlansın ve güçlensinler, biz hâlâ bekleyelim, bakalım; biz hâlâ bir araya gelemeyelim, bu olmaz Sayın İşveren; **acı gelir belki sana ama böyle İşverenlik olmaz. Hakka böyle sahip çıkılmaz. Yalnız sözle hak korunmaz.**

Davamıza inanıyorsanız, İşverenler olarak Kanunların bize verdiği hakları hakikaten bizim haklarımızdır diyebiliyorsa evvelâ bunlara sahip çıkalım. Lütfen, üye olmıyan arkadaşlar, vakit geçirmeden olsunlar. Küçük çapta iş yapıyor da olsanız, İşyeriniz büyük de olsa, küçük veya büyük, lütfen bu Birliğe üye olunuz. Sizlerin bir uzvu, sizlerden biri, bu mücadeleyi alınının açıklığı ile vermeye kararlı bir İşveren olarak sesleniyorum; kısa vadeli çıkarları, küçük hesapları artık bir kenara koyunuz; **geliniz en önce Birliğinize üye olunuz, haklarınıza sahip çıkacak, hepimiz için tek ağızdan konuşacak Sendikanızı güçlendiriniz.**

Üye olmakta tereddüt gösteren arkadaşlar varsa lütfen sebeplerini çekinmeden bana açıklasınlar. Hiç olmazsa bana bu endişelerine cevap verebilme fırsatını versinler. Tereddütleri gidereceğime eminim. Bu emniyetin inancıdır ki zaten, çoğunuzu şahsen tanıyamama rağmen bu satırları yazma, vaktinizi alma cüretini veriyor bana.. **Çare o kadar kolay, çare o kadar basit, çare o kadar kendi elimizde ki bunu gösterebilsem İşveren arkadaşima, koşar gelir yanıma, diyorum. Bu inançla yazıyorum**

Bilebildiğim, duyabildiğim bazı tereddütlerinizi burada cevaplamak istiyorum :

Üye olmıyan bir arkadaşın bana intikal eden bir endişesi şu: «İşyerimde 50 kişi çalışıyor. Halbuki 200 işçi çalışabilir kuruluştayım. Ancak karakterini bilmediğim işçilerle sonumun ne olacağının endişesiyle yaşamak yerine herhangi bir Sendikalaşmaya ihtiyaç duymayan, iş ahlâkını bildiğim 50 işçiyle çalışmayı yeğ tutuyorum. İşçim Sendikalı değilken, benim bir İşveren Sendikasına üye olmam onları da İşçi Sendikalarına üye olmaya itmez mi?» Zannedersenem, üye olmayan arkadaşlarımızın bir çoğunun sorunu bu.

Müsaadelerinizle ben buna cevap vereceğim: Eğer işçilerinizin, kendilerini işyerine bağlayan neden, sizin İşveren Sendikalarına üye olup olmamanız gibi ince bir ipe bağlı ise evvelâ şunu biliniz ki, o işçi er geç Sendikalaşacaktır. Onun Sendikalaşma ihtiyacını duymaması onunla iyi ilişkiler kurmuş olmanızdan, ona adil muamele etmenizden, Sendikanın verebileceği haklardan daha iyi verebilmenizdendir. Bu bağ sağlam bağlıdır. Bu bağ menfaat bağlıdır. Böyle bir bağ, sizin herhangi bir kuruluşa üye olmanızla kopmayacak kadar sağlamdır.

Ayrıca, esasen, İşyerinizde işçilerinizin Sendikalaşmasından korkmayınız; işçinizin iş ahlâkının bozulacağından korkunuz. Bir işçide iş ahlâkı yoksa o Sendika yokken de yoktur. Var ise, merak etmeyiniz, Sendika varken de vardır.

Sanayileşmenin temelinde bu iş ahlâkının varlığını kabûl yatar.

İşyerinizde işçilerinizin Sendikalaşmasından çekinen bir İşverenseniz, sizi temin ederim ki, siz heran huzursuzsunuz; siz her işçinizi tek tek tatmin etme çabasındasınız. İşçileriniz ise, onlara ne kadar iyi ve fazla da verseniz, Sendikalı olsalar daha fazla alacakları inancındadırlar. Aksi de varit olsa, bunu kanıtlayamadığınız müddetçe buna kalben inanmıyacaklardır ve sizin aksini isbat elinizde de değildir.

Eğer İşyerinizi, üretimimize talep olmasına rağmen, işçilerin Sendikalaşmaları endişenizden dolayı az işçi politikası ve düşük kapasite ile çalıştırıyor iseniz, lütfen arkadaşlar, mücadelemizi zaten bu gaye için yapıyoruz, endişemiz ve korkumuz lüzumsuz, Birlik olalım, müşterek hareket edelim, göreceksiniz, **o işyerinde Sendikalı da olsa, Sendikasız da olsa 50 yerine 200 işçi çalışacaktır; hepsi de işahlâkı ve iş disiplinine sahip işçiler olacaktır.** Bu mücadeleyi vermeden, İşletmemizde 200 işçinin çalışacağı esasına göre planlayıp, kurduğumuz, buna göre yatırımımızı yaptığımız KAPASİTEYE kendimiz sahip çıkamaz ve bunun mücadelesi vardır diye bundan kaçarsak, biz emin olun İŞVEREN olarak vazifemizi yapmamış oluruz Nasıl bir işçinin hakkı hukuku yanında vazifesi varsa, biz İşverenlerin de vazifelerimiz vardır. **Sadece planlamak vekurmakla bu vazife bitmez o kurulan İşletmenin tam verimle çalışmasının temini bizlerin birinci vazifemiz olmak icap eder.**

Bu vazifeden İşçi Sendikalarının Grev tehdidiyle mi kaçacağız? İşçi Sendikalarının iş yavaşlatma tehdidiyle mi kaçacağız? Hayır arkadaşlar, zira kaçmamıza neden yok. Artık işçilerimize İşletmelerimizde sağladığımız haklar, bir «Sosyal Adalet» dağıtım yarışı içinde o mertebelere geldi, emeklilik ve kıdem hakları dünyada eşi bulunmayan öyle seviyelere ulaştı ki, İşletmelerimizin çalışmasından istifade edenler yalnız bizler değiliz. O İşletmelerin çalışmasından bizler kadar işçilerimiz, onların Sendikaları ve o İşletmeden aldığı vergilerle Devletimiz de kazanıyor. **O halde bırakalım biraz da o İşletmenin çalışmamasının zararını sadece bizim çekmediğimizi anlasınlar. Yarayı ve acıyı kendileri de hissetsinler.**

İşletmelerimizde iş ahlâkını ve iş verimliliğini sağlayacak insani ve vicdani tek yol budur. Bizzat işçilerimize kendilerine sağladığımız imkânların verebileceklerimizin azâmisi olduğuna kalben inandıracak ve böylece onları işlerine şevkle bağlayacak tek yol budur.

Bu mücadeleyi yapmadan nereye kaçıyoruz? Veya vicdanımız sızlamadan çekimser kalabilir miyiz? Anayasamız ve Kanunlarımızla haklarımız gösterilmiş; Anayasamız işçilere olduğu gibi İşverenlere de Sendikalaşma hürriyeti vermiş; hatta demokratik çalışma hayatı içinde bunu zaruri görmüş.. Neden? Demokratik çalışma düzeni içinde İşverenlerin Birleşme lüzumu şart da, kaçınılmaz da ondan.. **Başka türlü sosyal denge sağlanamaz da ondan..** Belirli sayıda Sendikalaşmış bir işçi kesimi milyonlarca dar gelirlinin sırtına kanbur üstüne kanbur vururcasına 750 bin liralara varan Kıdem Tazminatları alır da ondan.. Bu böyle giderse bu rakam milyonları da geçer, beyler... O halde demokratik çalışma düzeni içinde birleşelim, İşveren Sendikamız altında bütünleşelim; o zaman bulsunlar bakalım İşçi Sendikaları, bulabilirlerse, İşyerlerimizi anarşi arenasına döndürme olanağını.

İçinizde şu sorusu olanlar da bulunacaktır:

«İşçim Sendikalı değil, Toplu Sözleşme yapma zorunluğum yok. O halde İşveren Sendikasına üye olarak boşuna neden aidat ödeyeyim?»

Bu gibi düşünen arkadaşlara sadece şu kadar sesleneceğim: Lütfen bu küçük hesaplardan bir süre kurtulunuz. Madem İşverensiniz, İşveren Sendikasına üye olunuz. **Bunu bir fedâkarlık addediyor bile olsanız, olunuz..** Zira göreceksiniz ki, ilerde gene bir Toplu Sözleşme yapma probleminiz olmasa dahi, bu fedakârlığınız size gurur duyacağınız büyük vicdan rahatlığı kazandıracaktır.

Bunun en şerefli, tüm memleketin yakındığı enflasyona dur diyenlerden olacaksınız. İşçisiyle, memuruyla, köylüsü ile tüm halkımızın alım gücüne istikrar getirenlerden olacaksınız.

Grev'lere karşı verecekleri mücadelede bilfiil buna marûz kalan arkadaşlarımız -İsveçte 1920'lerde olduğu gibisizlerden ve birlikte olmaktan kuvvet bulacak ve **artık bundan böyle Toplu Sözleşme masalarında şartları dikte ettirenler yalnızca İşçi Sendikaları olamayacaktır.**

Bu mücadele memlekete ekonomik istikrarı, verimli çalışmayı ve üretimde maliyet mefhumu getirecek; dolu dizgin başını almış giden enflasyonu frenleyecek ve 42 Milyon halkımızın alım gücüne etkenlik getirecektir.

Sendikanıza ödeyeceğiniz aidatın sadece bir Toplu Sözleşme veya Grev halinde size yardım yapılması faydasına münhasır kalacağı basit görüşünden sıyrılınız. Vereceğiniz bu küçük aidat, Birliğinizi kanıtlayan bu küçük maddi delil, sadece size değil tüm toplumumuza elle tutulur, gözle görülür bir ekonomik istikrar sağlamaya yeterli olacaktır. Gelişen Sanayimizin bugünkü temelsiz binası altına -en ufak bir sallantıda göçüverecek bu narin yapı altına- geç de olsa henüz sağlam bir temel yerleştirme imkânı vardır. Bu yapıyı sizler kuruyorsunuz, katlardan istifade edeceğim diye temelini ihmal ediyorsunuz, unutuyorsunuz; lütfen geliniz temele harç koyanlardan olunuz. Bırakınız koymayı, bu temelsiz yapıyı dinamitlemeye çalışanlar var, görüyorsunuz, buna rağmen çekimser kalıyorsunuz. Kalamazsınız. En azından buna karşı koyanların yanında olduğunuzu göstermek vazifeniz. Aksi takdirde bu yapı yıkılır ve çöker; dinamiti koyanlar altında kalır muhakkak, fakat siz de, biz de, tüm toplumumuz da kalır, bir daha kalkmamacasına.. Bunun vebâlini alanlardan olmayınız.

Lütfen, o halde, bu bütünleşmeyi, bir görev, İşverenler olarak üzerimize aldığımız şerefli bir memleket borcu bilerek biran evvel gerçekleştirelim.

Mal arzı gücümüzü, maddî ve inancı gücümüzle, tek bir çatı, İşveren Sendikaları Konfederasyonu bünyesi içinde, tüm Türk İşverenleri olarak büyük bir potansiyel halinde ortaya koyalım.

Bunu artık ortaya koyma ve çıkarma zamanı gelmiştir.

Bu potansiyel mevcûdiyetini artık açıkça ve mertçe göstermeli, bir tehdit unsuru olarak değil, fakat bu memleketin muhtaç olduğu ekonomik istikrarın bir denge unsuru olarak varlığını herkesin şuurunda hissettirmelidir.

Üye olmayan arkadaşlarımıza son defa sesleniyorum: Lütfen artık yanımıza geliniz; işiniz küçük de olsa, büyük de olsa, geliniz. Söylediğim gibi, gelseniz de gelmeseniz de bu mücadeleyi verenler var, bunu azimle, inatla sürdürünler var. Ancak onların bu mücadeleyi kazanabilmeleri büyük ölçüde sizleri yanlarında görmelerine bağlıdır; kaybetmeleri mukadder ise muhakkak ki bu yalnız kalmalarından olacaktır.

Bunu da lütfen biliniz ve unutmayınız.

Teşekkürlerimi Sunarım,

Ahmet BAYSAL